

לאומי | דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי

31.12.2025

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מוחזקות שלו

דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי 2025

תוכן העניינים

עמוד	
	פתח דבר
4	פרופיל ארגוני ופעילות עסקית
4	חזון ואסטרטגיית ה-ESG של לאומי
5	נושאים מהותיים לדיווח במסגרת דוח ה-ESG
9	קידום יעדי פיתוח בר-קיימא (SDG)
11	דיאלוג עם מחזיקי עניין
	סביבה ואקלים
	TCFD TNFD ISSB
12	ממשל תאגידי, אסטרטגיה, ניהול סיכונים, יעדים ומדדים
13	הממשל התאגידי בתחום הסביבה והאקלים
16	אסטרטגיית הסביבה והאקלים
19	ניהול סיכוני הסביבה והאקלים
28	יעדים ומדדים בתחום הסביבה והאקלים
	חברה
34	הממשל התאגידי בתחום החברה
36	עובדי לאומי
40	לקוחות
47	אחריות חברתית ומעורבות בקהילה
48	ספקים
	ממשל תאגידי בלאומי
50	מבנה הבעלות בבנק
50	דירקטוריון בנק לאומי
55	אסיפת בעלי המניות
55	רואי החשבון המבקרים של הבנק
55	ניהול סיכונים
57	ביקורת פנימית
57	ציות, הלבנת הון ושוחד ושחיתות
59	מנגנוני דיווח ומעילות והנאות
60	הגנת הפרטיות
61	אבטחת מידע, סייבר וזמינות מערכות
62	המשכיות עסקית והתאוששות מאסון
63	קוד אתי וניגוד עניינים
64	מדיניות תגמול
65	מדיניות מס
65	הליכים משפטיים
66	מדיניות זכויות אדם
68	סוף דבר
69	אודות הדוח
72	הבטחת מהימנות (ASSURANCE)
	אינדקסים
75	TCFD TNFD
75	ISSB
76	GRI

דו"ח סביבה, חברה וממשל של בנק לאומי לשנת 2025

אנו מתכבדים להגיש דוח זה ליום 31 בדצמבר 2025, של בנק לאומי לישראל בע"מ. הדוח ערוך בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בנושא דיווחים הנוגעים להיבטי סביבה, חברה וממשל, וסיכוני אקלים, וכן בהתאם לתקנים ופרקטיקות בינלאומיות בתחום ה-ESG, כמפורט בדוח זה.

דוח זה מהווה מידע משלים ונלווה לדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק ולדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2025 ויש לקרוא אותו יחד עם המידע המוצג בהם.

אורי אלון
יו"ר הדירקטוריון

חנן פרידמן
מנכ"ל

2 במרץ, 2026

הבנק הינו "תאגיד בנקאי" הפועל מכח חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. את פעילותו של הבנק מסדירים חוקים, צווים ותקנות, ובנוסף גם, כללים, הנחיות ועמדות של הרגולטורים.

על מנת לתמוך ביישום אסטרטגיית הבנק, הבנק פועל בארבעה קווי עסקים מרכזיים, המתמחים במתן שירותים בנקאיים ופיננסיים למגזר לקוחות מסוים: הבנקאות הקמעונאית, משכנתאות, הבנקאות העסקית, שוקי הון וניהול פיננסי, ובאמצעות חברות בנות בארץ וחברה בת בבריטניה.

להרחבה ראו פרק סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה, ופרק מגזרי פעילות גישת הנהלה, בדוח הדירקטוריון ליום 31.12.2025.

חזון ואסטרטגיית ה-ESG של לאומי

חזון לאומי הינו "להיות הגוף הפיננסי המצטיין במשק הישראלי ולהוביל בנקאות יוזמת, חדשנית ואחראית עבור לקוחותינו".

חזון ה-ESG נגזר מחזון לאומי והינו "להוביל בתחומי הסביבה, החברה והמשל, תוך יצירת אימפקט בפעילות הליבה של הבנק, וברוח יעדי האו"ם לפיתוח בר-קיימא (SDG)".

מימוש חזון ה-ESG של הבנק מושתת על אסטרטגיית מובילות קוהרנטית בכלל תחומי הסביבה ואקלים, חברה וממשל, מתוך תפיסה לפיה היבטים אלו משלבים הזדמנויות עסקיות, סיכונים, ואחריות חברתית וארגונית לבעלי ומחזיקי העניין של הבנק, בכללם: משקיעים, עובדים, לקוחות, ספקים וקהילה.

בסוף שנת 2024, אישרו הנהלת ודירקטוריון הבנק תכנית אסטרטגית רב-שנתית לשנים 2025 עד 2027.

התכנית האסטרטגית הרב שנתית מגדירה את הנדבכים האסטרטגיים והמיקודים הנדרשים בכדי להשיג את המטרות האסטרטגיות שהוגדרו. בתהליך בוצעה בחינה של המגמות בעולם והתמורות הצפויות בסביבה העסקית המקומית, שינויים בציפיות והרגלי הצרכן, הסביבה התחרותית, רגולציה ועוד.

כנגזרת של התכנית האסטרטגית הוגדרו יעדים תלת שנתיים ולאורם נקבעות תכניות העבודה של כלל חטיבות הבנק. וכן הוגדרו יוזמות ופרויקטים אסטרטגיים במספר מיקודים מרכזיים, ובכללם ESG.

במסגרת מיקוד זה, וכחלק מאסטרטגיית הקבוצה, מקדם הבנק יישום נחוש של יוזמות סביבתיות וחברתיות ושילובן בפעילות העסקית, תוך הטמעת תהליכים ומנגנוני מדידה ודיווח בהתאם לסטנדרטים בינלאומיים.

אסטרטגיית ה-ESG שגובשה בהתאם לאמור מבוססת על שלושה עוגנים מרכזיים:

קביעת יעדים אסטרטגיים ועסקיים בתחומי הסביבה, החברה והמשל

כחלק מפעילות בנק לאומי לחיזוק התרומה להיבטי סביבה, חברה וממשל, גובשה אסטרטגיה אשר אושרה על ידי הנהלה והדירקטוריון, כחלק בלתי נפרד מאסטרטגיית הבנק, לרבות קידום הזדמנויות עסקיות לצד ניהול סיכונים סביבה ואקלים. התוכנית כוללת יעדים שנתיים וארוכי טווח, המשלבים בין פעילויות הליבה של הבנק לבין הנושאים המהותיים בהיבטי ESG.

סטנדרטיזציה של פרקטיקות מיטביות

לאומי מייחס חשיבות רבה ביישום ממשל תאגידי, הגדרת מדיניות, וקביעת אמות מידה מיטביות בתחומי סביבה, חברה וממשל, בהתחשב בהתפתחות הרגולציה המקומית והבינלאומית. לצורך גיבוש אמות מידה מיטביות, הבנק ביצע מהלך חוצה ארגון לעדכון עיקרי מסמכי המדיניות של הבנק בכלל תחומי פעילותו בהיבטי סביבה, חברה וממשל, ובכלל זה: מדיניות סביבה ואקלים אינטגרטיבית הכוללת את כלל תחומי האחריות של הדירקטוריון, הנהלה, וחטיבות הבנק השונות, מדיניות האשראי, מדיניות ההשקעות וניהול סיכונים שוק, מדיניות הרכש, מדיניות ייעוץ בהשקעות, ומדיניות המשכיות עסקית.

שיתופי פעולה עם גורמים בינלאומיים ומקומיים בתחומי ה-ESG

לאומי הגדיר כעוגן מרכזי באסטרטגיית הבנק את שיתופי הפעולה האסטרטגיים עם גורמים מקומיים ובינלאומיים בתחומי ה-ESG, זאת תחת תפיסה כוללת לפיה משבר הסביבה והאקלים, לצד יישום האחריות החברתית של הבנק בפעילותו, דורש שיתוף פעולה חוצה מגזרים בכלל היבטי האחריות התאגידית.

נושאים מהותיים לדיווח במסגרת דוח ה-ESG

תהליך הזיהוי וההגדרה של הנושאים המהותיים

הגדרת נושאים מהותיים בפעילות הבנק הינה נדבך מרכזי באסטרטגיית ה-ESG של הבנק בכללותה. נושאים אלו נבחנו במספר וקטורים משלימים לכדי תפיסה כוללת, לאחר ביצוע תהליכים שונים, לרבות דיאלוג עם כלל בעלי ומחזיקי העניין: משקיעים, עובדים, לקוחות, ספקים, שותפים עסקיים, גורמי רגולציה, וארגונים מקצועיים אחרים, בארץ ובעולם.

מיקוד הנושאים המהותיים ותיקופם נערך בהתאם לעקרונות המהותיות¹.

בחינת המהותיות האינטגרטיבית שבוצעה על ידי הבנק, כוללת זיהוי ובחינה של הסיכונים וההזדמנויות הפיננסיים הפוטנציאליים (financial materiality) בטווח הקצר, הבינוני והארוך, המשפיעים על מנועי הצמיחה, המעמד התחרותי ויצירת הערך לבעלי העניין. לצד זאת, הבחינה מתייחסת להשפעות המהותיות של פעילות הבנק על הסביבה והחברה (impact materiality).

תפיסת ה-ESG של הבנק נגזרת מתוך אסטרטגיית הבנק, אינה עומדת בפני עצמה, מהווה נדבך אינטגרלי מפעילותו, ומוטמעת ביחידות הבנק השונות, על כלל היבטיה.

תהליך הגדרת הנושאים המהותיים בוצע לאורה של תפיסה זו, והתבסס על ניתוח אינטגרטיבי, בין שלושת העוגנים שלהלן:

- המיקודים האסטרטגיים שהוגדרו על ידי הבנק המשך צמיחה אחראית בסגמנטים במיקוד; מיקוד בלקוח; טכנולוגיה ויעילות; יכולות דאטה מתקדמות; חדשנות ושיתופי פעולה עם חברות פינטק, ו-ESG.
- הסיכונים המובילים והמתפתחים שזוהו על ידי הבנק סיכון מאקרו כלכלי; סיכון אבטחת מידע וסייבר; סיכון אסטרטגי; סיכונים טכנולוגיים; סיכונים בינה מלאכותית; סיכון ענף בינוי ונדל"ן; סיכון רגולציה; וסיכון אקלים וסביבה.
- הנושאים שזוהו כבעלי חשיבות גבוהה בשיח האקטיבי (Active Engagement) בין הבנק לבין מחזיקי ובעלי העניין (1) אתיקה עסקית והוגנות כלפי לקוחות; (2) מחויבות לאיכות הסביבה, השקעות אחראיות, וניהול סיכונים סביבה ואקלים; (3) הנגשת שירותים וידע פיננסי לאוכלוסיות מוחלשות; (4) גיוון ושוויון בהעסקה; (5) תנאי העסקה הוגנים ופיתוח ושימור עובדים; (6) מעורבות בקהילה ורכש אחראי; (7) פרטיות לקוחות ואבטחת מידע; (8) מניעת שחיתויות.

בשנת 2024 הבנק כלל במסגרת תיקוף תהליך המהותיות, שהתבסס על תהליכי הגדרת הנושאים המהותיים ותיקופם משנים קודמות, מהלך מחקר ותיקוף מקיף, ייחודי ובלתי תלוי, שבוצע בשיתוף עם חברת ה-Climattech הישראלית, Greenswan ai, לצורך זיהוי מקיף של הנושאים המהותיים עבור קשת רחבה של בעלי עניין וגורמים בעלי השפעה מהותית על תחום הקיימות, בכללם: רגולטורים, משקיעים, מחקרים אקדמיים, חברות Big tech, חברות ייעוץ, חברות דירוג, הבנק העולמי, ה-EIB ועוד. תמצית המסקנות ממהלך זה הובילו לכך שככלל יש הלימה בין הנושאים המהותיים שזוהו על ידי הבנק לבין הנושאים המהותיים עבור יתר הגורמים הנ"ל, תוך מתן דגש להיבטי המצוינות בשירות. סיומו של התהליך כלל בנוסף לכל האמור, סקר עבור קבוצה של עובדים, שותפים עסקיים ולקוחות, לתיקוף מסקנות הבנק, אשר גם ממנו עלתה הלימה בחשיבות הנושאים המהותיים גם עבורם.

בשנת 2025 שילב הבנק בין תהליך תיקוף הנושאים המהותיים לבין תהליך זיהוי הסיכונים המתפתחים והמובילים המבוצע בחטיבה לניהול סיכונים (ERM), באופן בו עיקרי המידע ומסקנות התהליך שבוצעו בתהליך התיקוף, שותפו עם יחידת ה-ERM, ולהיפך, כמקור נוסף בכל אחד מתהליכים אלו.

בשנה זו התווספו לסיכונים המובילים והמתפתחים גם סיכונים בינה מלאכותית. לאומי כבנק חדשני ויוזם, פועל ליישום פתרונות בינה מלאכותית אחראיים (Responsible AI). בהתאם גובשה אסטרטגיה ותכנית עבודה ליישומה, עוגנה מדיניות ונקבעו תהליכים לניהול הסיכון בפעילות העסקית ובמוצרים חדשים. לאומי מקפיד על יישום מדורג של הפתרונות תוך הקפדה על תהליכי ניהול סיכונים ובכלל זה סיכונים טכנולוגיים וסייבר, סיכונים מודלים וסיכונים קונדקט.

¹ תהליך הגדרה וניתוח המהותיות משקף בכללותו את תהליכי ניתוח המהותיות בראי תקן GRI ותקן ISSB, ומתייחס לנישת מהותיות כפולה (double materiality), הכוללת הן את ההשפעות של הסביבה והחברה על פעילות הארגון, והן את ההשפעות של הארגון על הסביבה והחברה.

הנושאים המהותיים שהוגדרו על ידי הבנק כתוצאה מתהליך אינטגרטיבי זה, בין המיקוד האסטרטגי של הבנק והסיכונים המובילים והמתפתחים, לבין הנושאים המהותיים בעיני בעלי ומחזיקי העניין של הבנק, הינם כלהלן:

1. פעילות בת-קיימא

משבר האקלים הינו בעל פוטנציאל סיכון, אך מהווה גם הזדמנות אסטרטגית ועסקית ללוות את לקוחות הבנק והמשק במעבר לכלכלה המפחיתה בכללותה פליטות גזי חממה. לצד זאת, הבנק מקדם היבטים חברתיים בפעילות הליבה שלו, בכל הנוגע למימון והשקעות בתחום החברה, וקידום הכלה פיננסית בישראל.

2. אתיקה עסקית, הוגנות כלפי לקוחות ומצוינות בשירות

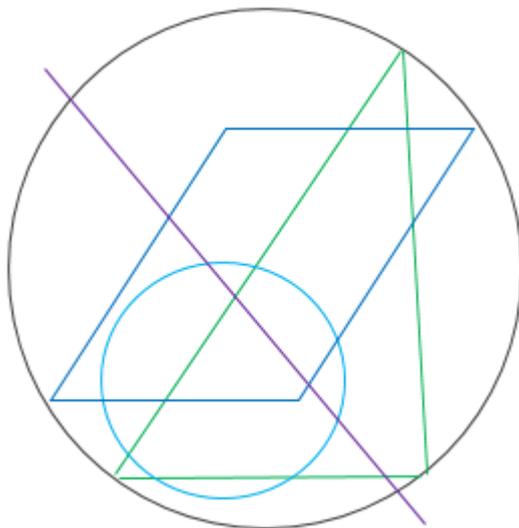
הבנק מקפיד על התנהלות שקופה והוגנת במטרה להעניק ללקוחותיו שירותים ומוצרים בעלי ערך. עיקרון זה מקבל ביטוי בחזון הבנק – "להיות הגוף הפיננסי המצטיין במשק הישראלי ולהוביל בנקאות יוזמת, חדשנית ואחראית עבור לקוחותינו", הן בהיבט האסטרטגי והן באופן ניהול סיכון ההוגנות (Conduct), על ידי הבנק. לצד זאת נושא המצוינות בשירות הוגדר על ידי הבנק כיעד אסטרטגי והבנק מבצע פעולות ויוזמות רבות להשגת יעד זה.

3. גיוון מגדרי

גיוון מגדרי, הינו נדבך בעל חשיבות בלאומי. לגיוון מגדרי חשיבות מוסרית בהיבט ההוגנות, שוויון ההזדמנויות וההכלה החברתית והאפשרות לניהול המבוסס על דעות, תפיסות, ונקודות מבט מגוונות.

מטריצת מהותיות

להלן כלל הנושאים שזוהו בתהליך המהותיות הכפולה (Double Materiality), מתוך המיקודים האסטרטגיים, הסיכונים המובילים והמתפתחים משיח עם מחזיקי ובעלי העניין, אשר מתוכם נבחרו שלושת הנושאים המהותיים ביותר:

תהליך בחינת המהותיות בלאומי מבטא תהליך דינמי ומורכב, הכולל משתנים רבים בסביבת הפעילות הפנימית והחיצונית של הבנק, תוך איזון בין האינטרסים השונים של מחזיקי ובעלי העניין של הבנק.

להרחבה אודות המיקודים האסטרטגיים והסיכונים המובילים והמתפתחים, ויוזמות הבנק בתחום השירות, ראו בפרק היעדים והאסטרטגיה העסקית והסיכונים המובילים ומתפתחים בדוח השנתי ליום 31.12.2025, ובפרק גישת התאגיד לניהול סיכונים, בדוח הסיכונים ליום 31.12.2025, לרבות אופן הערכתם (OVA), ואופן ניהולם.

יעדים אסטרטגיים ומדדי סביבה, חברה וממשל (ESG) עיקריים

	2025	2024	יעד לשנת 2030
מימון והשקעות סביבתיים ^(א)	כ-54.2 מיליארד ש"ח	כ-27.2 מיליארד ש"ח	70 מיליארד ש"ח
הפחתת מדרך פחמני תפעולי ^(ב)	הפחתה של כ-30%	הפחתה של 24%	הפחתה של 50%
שוויון מגדרי ^(ג)	נשים מהוות כ-53% מהנהלה הבכירה	נשים מהוות כ-53% מהנהלה הבכירה	נשים מהוות כ-50% מהנהלה הבכירה
נשים בדירקטוריון ^(ד)	40%	40%	50%

(א) כולל מכשירי אשראי חוץ מאזניים. עיקר השינוי בין שנת 2025 לבין שנת 2024 נובע מגידול בקטגוריות מימון אנרגיות מתחדשות, תחבורה נקויה, ובנייה ירוקה (יצוין כי סך של כ-15 מיליארד ש"ח מתוך יתרות בנייה ירוקה, נובע מהכללת אשראי בבנייה ירוקה בתהליך בנייה, כפי שמקובל בסטנדרט הדיווח הבינלאומי), והכללת אשראי צמוד קיימות Sustainable Linked Loans לדיווח. בהתאם עדכן הבנק את יעד המימון והשקעות הירוק (במונחי יתרות) ל-2030, מסך של 40 מיליארד ש"ח לסך של 70 מיליארד ש"ח.

(ב) ביחס לשנת הבסיס 2021.

(ג) הנהלה בכירה הינה שכבת ראשי המערכים וראשי האגפים בבנק (סולו) (ככלל, שכבת ההנהלה ברמה השנייה מתחת למנכ"ל הבנק).

(ד) בשנת 2024 התקבלה החלטה בדירקטוריון לפיה יש לתת משקל להבטחת מינימום של 40% ייצוג לכל מגדר בהרכב הדירקטוריון ולשאוף להגיע לשיעור של 50% עד סוף שנת 2030.

יעדים ומדדים ביחס לנושאים המהותיים

הנושא	פירוט	מדדים וטווח זמן למדידה ודיווח	ביצוע שנת 2025
1. פעילות בת-קיימא (בנוסף ליעדים האסטרטגיים למימון והשקעות סביבתיים והפחתת מדרך פחמני תפעולי)	מימון והשקעות חברתיים, לרבות הכלה פיננסית.	דיווח שנתי ומדידה פנימית.	יתרה של כ-63 מיליארד ש"ח.
	הכלה פיננסית בתחומים נוספים מעבר למתן אשראי, כגון: נגישות לבעלי מוגבלויות, שירות בשפות שונות, וחינוך פיננסי.	הכללת היבטים אלו בפעילות השוטפת של הבנק, ומדידה פנימית לפי הרלוונטיות של יעדים לפי תכנית העבודה של היחידות הרלוונטיות.	יוזמות וביצועים כמפורט בדוח זה.
	מגבלה פנימית לחשיפת אשראי בתחום הפקת וזיקוק פחם, נפט וגז.	מגבלה קבועה הנבחנת שנתי.	עמידה במגבלה.
	ניהול סיכוני אקלים על פי מהותיות בתחומי פעילות הליבה העיקריים.	ניהול שוטף בהתאם למדיניות שנקבעה לכל אחד מהתחומים (ראו בפרק ניהול סיכוני אקלים בעמ' 19 לדוח זה).	ביצוע בהתאם למדיניות.

הנושא	פירוט	מדדים וטווח זמן למדידה ודיווח	ביצוע שנת 2025
2. אתיקה עסקית, הוגנות כלפי לקוחות ומצוינות בשירות	הכללת היבטים אלו בפעולות הבנק, כגון: ניהול סיכון הקונדקט, קוד אתי, פעולות למניעת שוחד ושחיתות, הדרכה ולומדות.	KRI בניהול סיכון הקונדקט, אשר נאמדים ומדווחים להנהלת ודירקטוריון הבנק אחת לרבעון, לצד יוזמות ופעולות שוטפות על פי תכנית עבודה, לרבות מדידה פנימית בנושא השירות.	ירידה בתלונות ציבור מוצדקות, מובילות בשירות, וניהול הסיכון לצד יוזמות ופעולות כמפורט בדוח זה.
3. גיוון מגדרי	גיוון מגדרי, הינו נדבך בעל חשיבות בלאומי. לגיוון מגדרי חשיבות בהיבט ההוגנות, שוויון ההזדמנויות והאפשרות לניהול המבוסס על דעות, תפיסות, ונקודות מבט מגוונות.	בשנת 2024 התקבלה החלטה בדירקטוריון לפיה יש לתת משקל להבטחת מינימום של 40% ייצוג לכל מגדר בהרכב הדירקטוריון ולשאוף להגיע לשיעור של 50% עד סוף שנת 2030.	- ייצוג נשי של 40% בקרב דירקטוריון הבנק. - ייצוג נשי של כ-53% בקרב ההנהלה הבכירה. - ייצוג נשי של כ-62% בקרב עובדי הבנק. - כ-41% מקרב 10% ממקבלי השכר הגבוה ביותר בלאומי, הינן נשים.

תגמול יעדי ESG אסטרטגיים ונושאים מהותיים

חלק מהנושאים המהותיים שהגדיר הבנק כמפורט בדוח זה, ובכלל זה בתחום המימון וההשקעות הסביבתיים והחברתיים, יעדי הפחתת המדרך הפחמני מפעילות תפעולית של הבנק, המובילות בשירות, וההכלה הפיננסית, נכללים במדדי ההערכה השנתיים, הכמותיים ו/או האיכותיים, להנהלה הבכירה בחטיבות הרלוונטיות, וכנגזרת מהם גם למנהלי הלקוחות העסקיים ו/או העובדים באותן חטיבות. היעדים השנתיים והיוזמות השונות להשגתם, מוגדרים במסגרת תכנית העבודה השנתית, ובכלל זה גם נגזרים מהיעדים האסטרטגיים שנקבעו לשנת 2030.

קידום יעדי פיתוח בר-קיימא (SDG)

בשנת 2015 אימץ האו"ם את יעדי הקיימות (Sustainable Development Goals): שורה של מטרות ויעדים למימוש עד שנת 2030, שמטרתם קידום פיתוח בר-קיימא ברחבי העולם. התכנית, המכונה אג'נדה 2030, כוללת 17 יעדים ו-169 מטרות להם גובשו מדדי ביצוע. היעדים מקיפים תחומים רבים וכוללים, בין היתר, הוגנות תעסוקתית וצמיחה כלכלית, צמצום אי-השוויון, שוויון מגדרי, חינוך איכותי, מאבק נגד שינוי האקלים ועוד.

כתאגיד פיננסי מוביל בישראל, קיימת לקבוצת לאומי השפעה מהותית על המרקם החברתי והכלכלי בישראל. קבוצת לאומי רואה חשיבות רבה להירתמות למימוש יעדי הפיתוח בר-קיימא ופועלת ברוח ה-SDG.

הבנק תורם בפעילותו לקידום ופיתוח של יעדי ה-SDG, באמצעות שני נדבכים עיקריים כלהלן:

בתחומי פעילות הליבה העיקריים של הבנק - אשראי והשקעות (Sustainable Financing Products & Services)

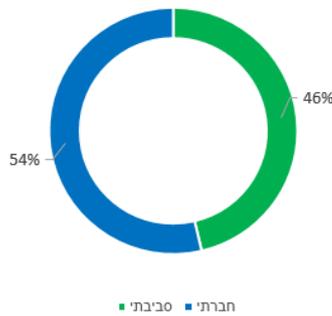
מימון והשקעות בני-קיימא (Sustainable Finance), בלאומי הסתכמו בשנת 2025, בסך כולל של כ-117.2 מיליארד ש"ח, מזה:

כ-54.2 מיליארד ש"ח לתחומי פעילות סביבתיים, וכ-63 מיליארד ש"ח לתחומי פעילות חברתיים:

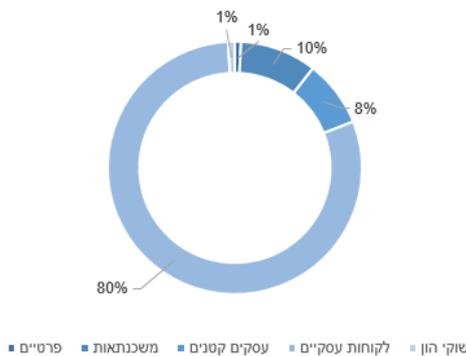
בחלוקה ל-SDG עיקריים

בחלוקה על פי תחומי הקיימות (סביבה וחברה)

בחלוקה על פי סוג הלקוחות

2 התייחסות הבנק להיבטי ה-SDG בפעילותו בפרק זה, משמשת בעיקרה לצורך הנגשת יעדי ה-SDG לציבור, ואין בה כדי להצביע על מדידה מעמיקה בכל אחד מיעדי ה-SDG.
 3 להרחבה, אודות קטגוריית המימון וההשקעות בתחומי הסביבה והחברה, ראו בדוח זה.
 4 "לקוחות עסקיים" מתייחס החטיבה העסקית, לאומי פרנס ולאומוי UK.

בנושאים איכותיים הבאים לידי ביטוי באופן מהותי בפעילות הבנק

- קביעת יעד של מימון והשקעות בהיקף של 70 מיליארד ש"ח (במונחי יתרות) עד 2030.
- קביעת יעד להפחתת מדרך פחמני של 50% עד שנת 2030, ביחס לשנת 2021.
- קביעת מגבלה פנימית באשראי לתחום הנפט, הפחם והגז.
- ביצוע חישוב SCOPE 3, ב-5 קטגוריות, לרבות 100% מתיק האשראי ללקוחות החטיבה העסקית (כולל נדל"ן, עסקי, מסחרי ותשתיות), המשכנתאות של הבנק, ו-100% מההשקעות בחברות סחירות באמצעות לאומי פרטנרס, והחזקה בוואלי נשיונל בנק.
- הנפקת אג"ח ירוקה.

- הבנק התקשר בשיתוף פעולה אסטרטגי עם בנק ההשקעות של האיחוד האירופי, ה-European Investment Bank, להעמדת אשראי בהיקף של 750 מיליון אירו, וערבות נוספת לאשראי ביחס לפרוייקטים בהיקף של כ-96 מיליון אירו, למטרות סביבתיות וחברתיות, בתנאים מועדפים, לעסקים קטנים ובינוניים⁵.
- לאומי פועל לאורם של עקרונות יסוד בינלאומיים בתחום האחריות החברתית, זכויות האדם, סביבה ואקלים.
- לאומי חבר בארגון ICMA⁶ מספר שנים והחל משנת 2023 גם ב-ICMA Green Bonds, המקדם סטנדרטיזציה של אגרות חוב ירוקות וחברתיות.

- ייצוג נשי של 40% בקרב דירקטוריון הבנק.
- ייצוג נשי של כ-53% בקרב ההנהלה הבכירה.
- ייצוג נשי של כ-62% בקרב עובדי הבנק.

- ממשל תאגידי מיטבי בפעילות הבנק.

5 התקשרות אסטרטגית זו, הינה במסגרת יישומה של תכנית ה-Green Deal של ה-EU Commission, במסגרתה התחייב האיחוד האירופי כי שליש מתקציב ה-1.8 טריליון אירו מה-EU Next Generation Plan, יוקצו לנושאי אקלים. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

6 International Capital Market Association

דיאלוג עם מחזיקי עניין

קיום דיאלוג רציף עם כלל מחזיקי העניין של לאומי מהווה נדבך משמעותי בניהול ובגיבוש תכניות העבודה של האחריות התאגידית בבנק.

מחזיקי ובעלי העניין הינם משקיעים ובעלי מניות, לקוחות, עובדים, ספקים, רגולטורים ומשרדי ממשלה רלוונטיים, ארגונים חברתיים וקהילה חברתית ועסקית ושותפים עסקיים. הבנק מנהל עם כל קבוצת מחזיקי עניין שיח ודיאלוג במגוון ערוצים ייעודיים ומותאמים, בכללו תהליך תיקוף המהותיות, יוזמות ופעולות כמפורט בהרחבה בדוח זה, וכמפורט להלן:

מחזיקי עניין	ערוצי הדיאלוג
משקיעים ובעלי מניות	פעילות קשרי המשקיעים מתמקדת בשמירת דיאלוג שוטף, מקצועי ושקוף עם משקיעים ואנליסטים, הצגת תוצאות כספיות, הסבר על האסטרטגיה של הבנק, מדיניות הון וניהול סיכונים, במטרה לחזק את אמון השוק. הפעילות נועדה לתווך בין הנהלת הבנק לשוק ההון, להנגיש מידע ולתרום ליציבות ולמוניטין של הבנק, ובכלל זה מבוצעת בערוצים כלהלן: אתר קשרי משקיעים אסיפה שנתית של בעלי מניות דוחות כספיים, רבעוניים ושנתיים שיחת ועידה עם משקיעים בסמוך לאחר פרסום כל דוח תקופתי שיחות עם משקיעים, לרבות משקיעים מוסדיים, אנליסטים וחברות דירוג
לקוחות	סקרי שירות מוקדי שירות לקוחות ופניות הציבור רשתות חברתיות כנסים ואירועים
עובדים	כנסים ומפגשי עובדים תקשור שוטף בכתב ובווידאו אפליקציה ייעודית - Leumi Stream הדרכות והכשרות משוב שנתי והערכת עובדים סקרי הערכת תרבות ניהול סיכון ערוצי תקשורת פנימיים בכל חטיבה, כנסים חטיבתיים, והוקרה למצטיינים
ספקים	סיוורים ופגישות עם ספקים
רגולטורים ומשרדי ממשלה רלוונטיים	דיאלוג תקופתי השתתפות בדיונים שיחות בדרגים שונים בנושאים רלוונטיים
ארגונים חברתיים וקהילה חברתית ועסקית	שיח שוטף עם גופים שונים ומגוונים בארץ ובעולם בתחום ה-ESG שת"פ עם עמותות וארגונים חברתיים וסביבתיים התנדבות עובדים השתתפות בכנסים

7 הבנק חבר באיגוד הבנקים הישראלי. חברות זאת אינה עומדת בסתירה לאסטרטגיית האקלים של הבנק ולאמנת פריז. מנהל ה-ESG הקבוצתי והפעילות הבינלאומית של הבנק, שותף לכל דיון הרלוונטי לתחום האקלים באיגוד הבנקים.

סביבה ואקלים

TCFD TNFD ISSB

ממשל תאגידי, אסטרטגיה, ניהול סיכונים, יעדים ומדדים

הקדמה

לשינויי האקלים פוטנציאל להשפעות רחבות היקף על הכלכלה והחברה העולמים לאיים על השגשוג העולמי, והינו מוגדר גם על ידי הבנק כאחד מתוך המיקודים האסטרטגיים והסיכונים המובילים והמתפתחים בפעילותו.

הבנק בוחן באופן שוטף היבטי סביבה, מגמות בשינויי האקלים, שינויים עסקיים, רגולטוריים ושינויים אחרים בסביבה העסקית בה הוא פועל, ומגבש אסטרטגיה המותאמת לשינויים אלו. בנושאי סביבה ואקלים, לאומי שואף לעמוד ביעד ה- NET ZERO לשנת 2050, כפי שהוגדר בהסכם האקלים של פריז. לצורך כך הגדיר הבנק תכנית מעבר (Transition Plan), הכוללת, בין היתר, יעדים אסטרטגיים בתחום הסביבה והאקלים לשנת 2030, לצד התקדמות מתמדת בתכנית העבודה הרב שנתית. הבנק יבחן מעת לעת, לרבות בהתאם להתפתחויות בסביבה החיצונית, הרגולציה, וזמינות המידע, את יכולתו לעמוד ו/או להציב יעדי NET ZERO לשנת 2050.

לצורך יישום יעדיו האסטרטגיים של הבנק בתחום הסביבה והאקלים ויישום תכנית המעבר, גיבש הבנק מדיניות סביבה ואקלים, המאשרת באופן שוטף על ידי דירקטוריון והנהלת הבנק, הכוללת את ההיבטים המרכזיים בדוח TCFD⁸, בכללם הממשל התאגידי, האסטרטגיה, ניהול הסיכונים, היעדים והמדדים, וכן מדיניות המימון וההשקעה בפרוייקטים וחברות בתחום הקיימות (Sustainable Financing, Investing and Advisory Policy), לקידום המאמצים הכוללים להפחתת פליטות פחמן (מיטיגציה), ואת התאמתן של תשתיות (אדפטציה) להתמודדות עם שינויי האקלים.

פרסום תכנית מעבר זאת, גם בהתאם למסגרת דיווח ה-TCFD כחלק אינטגרלי מדוח ESG זה של הבנק, ולצד פרסום הדוחות הכספיים, הינו פועל יוצא של אסטרטגיה זו. הבנק הינו הבנק הראשון בישראל שפרסם דוח TCFD, בשנת 2022, ובכלל זה תוך שילובו המלא בדוח ה-ESG.

הובלה זו נובעת מתפיסתו של הבנק לפיה כלל דיווחיו לציבור בתחום ה-ESG ידווחו באופן אינטגרטיבי לצד הדוחות הכספיים, ותחת זיהוי מגמת הקונסולידציה של התקנים והדיווחים בתחומי ה-ESG⁹.

תחת גישה זו, וזיהוי מגמת הקונסולידציה כאמור, ציין הבנק בדוח לשנת 2024 כי שואף הבנק להתאים את דיווח ה-ESG לציבור כמפורט בדוח זה, על פי תקן ה-ISSB של ה-IFRS, אשר הינו התקן המתקדם כיום בכל הנוגע לדיווחים בתחום האקלים תוך הלימה לזיהוי ההזדמנויות והסיכונים בפעילות התאגידי. ואכן בדוח 2025 זה, כלל הבנק לראשונה בישראל, את מסגרת דיווח ה-ISSB.

שינויי האקלים והמערכות הסביבתיות-טבעיות מקיימים ביניהם יחסי גומלין הדדיים: שינויי האקלים מגבירים לחצים על משאבי טבע ומערכות אקולוגיות (מים, קרקע ומגוון ביולוגי), בעוד שפגיעה במערכות אלו מצמצמת את יכולת הסביבה לווסת את האקלים ולהתמודד עם סיכונים.

תחת הבנה זו, ולצד תפיסת האינטגרציה וקונסולידציה באסטרטגיית הסביבה והאקלים של הבנק, והדיווחים בנושאים אלו, שהינה - **Unified ESG Reporting Architecture Approach** - כלל הבנק, לראשונה בישראל, את נדבך הסביבה וטבע, TNFD¹⁰, בדוח זה, בהתבסס על תשתיות הממשל, האסטרטגיה וניהול הסיכונים שפותחו במסגרת ניהול דיווח ה-TCFD.

⁸ Taskforce on Climate related Financial Disclosures

⁹ גישת הבנק לקונסולידציה, הרמוניזציה ופישוט של הדיווחים בתחומי ה-ESG, אותה החל הבנק בשנת 2022, מוצאת את ביטויה כיום בהחלטות האיחוד האירופי מנובמבר 2025 בכל הנוגע לדרישות הדיווח מחברות, ראו: Commission proposes improvements to SFDR - Finance - European Commission https://finance.ec.europa.eu/news/commission-proposes-improvements-2025-11-21_en, וכן מתוך נייר עמדה של ה-EBF מיוני 2025: <https://www.ebf.eu/wp-content/uploads/2025/09/Revised-EBF-positioning-on-data-and-transition-plans>

<https://www.ebf.eu/wp-content/uploads/2025/09/Revised-EBF-positioning-on-data-and-transition-plans>; aspects-of-the-Omnibus-proposal.pdf?utm_source=chatgpt.com

¹⁰ Taskforce on Nature related Financial Disclosures

הממשל התאגידי בתחום הסביבה והאקלים (Climate and Nature Governance)

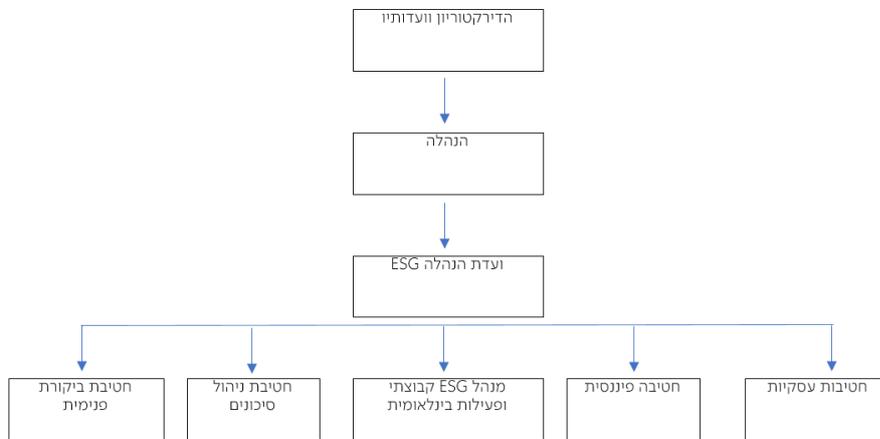
הבנק מכיר בכך כי נושא האקלים והסביבה בעל השפעה אסטרטגית ארוכת טווח, ומייצר סיכונים והזדמנויות חדשים בפעילותו, ובהתאם הגדיר את היבטי הממשל התאגידי במדיניות סביבה ואקלים.

מדיניות הסביבה והאקלים של הבנק

בבסיסה של מדיניות הסביבה והאקלים של הבנק ובהתאם לחזון ואסטרטגיית ה-ESG של הבנק, עומדת המחויבות לשמירה על הסביבה, ליצירת מודעות להיבטי סביבה ואקלים, להשתמש במשאבים טבעיים ובאנרגיה באופן אפקטיבי, להפחית את המדרך הפחמני של הבנק, וייצור הפסולת, לבצע מעקב ובקרה אחרי ביצועי הסביבה והאקלים של הבנק, לדווח באופן עקבי במסגרת דוח ה-ESG השנתי על התפתחות בפעילות הבנק בהיבטי סביבה ואקלים, ולקיים שיח שוטף עם בעלי העניין של הבנק בהיבטי הסביבה והאקלים, כפי שיפורט בפרק זה להלן.

מדיניות זאת מאושרת על ידי דירקטוריון הבנק.

בהתאם, הוגדר במסגרת מדיניות הסביבה והאקלים של הבנק, מבנה ניהול וחלוקת תחומי אחריות, אשר עיקריו כלהלן:

הדירקטוריון

דירקטוריון לאומי אמון על התוויית האסטרטגיה של הבנק בנושאי סביבה ואקלים המתעדכנת מעת לעת, אישור מדיניות הבנק המנחה אותו בפעילות השוטפת, קביעת הנחיות לזרועות הניהול, פיקוח על קיום הנחיות אלה וביצוע פיקוח ובקרה נאותה על פעילות הבנק.

דירקטוריון הבנק רואה חשיבות בקיום תהליך לזיהוי סיכונים והזדמנויות עסקיות ופיתוח הכלים, המוצרים והמומחיות הנדרשים לקידום המעבר לכלכלה בת-קיימא.

ועדות הדירקטוריון

המבנה הארגוני ומסגרת ניהול סיכונים סביבה ואקלים ברמת הדירקטוריון, משתלבים במבנה הממשל התאגידי. ועדות הדירקטוריון, כל אחת בתחומה, דנות ומפקחות על היבטים אלו כחלק בלתי נפרד מפעילותו, כלהלן:

ועדת אשראי: באחריותה לשלב בתהליך קבלת ההחלטות שיקולי אקלים, לפקח על תהליך זיהוי וניהול הסיכון ביחידות הרלוונטיות, בהתאם למדיניות האשראי של הבנק המתעדכנת מידי שנה.

ועדת ניהול סיכונים: באחריותה לפקח על ניהול סיכונים אקלים ברמה מתכללת, לקיים דיונים ולקבל דיווחים תקופתיים מהנהלת הבנק אודות בחינת את מדיניות האקלים של הבנק, לרבות בהתייחס להתפתחויות רגולטוריות, ולהמליץ לדירקטוריון ככל שיש צורך בעדכונה.

ועדת ביקורת: בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, ועדת הביקורת משמשת גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, הכוללים גילויים בנושא סיכונים אקלים.

ועדת משאבים: באחריותה להמליץ לדירקטוריון על אסטרטגיית האחריות החברתית והסביבתית (ESG) של הבנק והקבוצה, ומידת התאמתה לאסטרטגיה הכוללת של הבנק, טרם אישורה בדירקטוריון.

הנהלת הבנק מתווה את האסטרטגיה, המדיניות והעקרונות לניהול היבטי ESG, אשר היבטי הסביבה והאקלים מהווים נדבך משמעותי בהם, והינה מאושרת על ידי דירקטוריון הבנק.

בנק לאומי גיבש מדיניות סביבה ואקלים, אשר אושרה על ידי דירקטוריון והנהלת הבנק, ומובאת לאישורו מידי תקופה. המדיניות כוללת מבנה ארגוני ומסגרת לניהול סיכוני סביבה ואקלים המשתלבים במבנה הממשל התאגידי הקיים ומהווים חלק בלתי נפרד ממנו. המסגרת כוללת קביעת אסטרטגיה ויעדים ארוכי טווח, מדיניות, חלוקת אחריות בין היחידות השונות בבנק, ומנגנוני דיווח ומנגנוני פיקוח ובקרה אחר יישום המדיניות והאסטרטגיה.

דיונים בדירקטוריון ובהנהלת הבנק

בשנת 2025 ועד למועד פרסום הדוח, התקיימו בדירקטוריון וועדותיו ובהנהלת הבנק, בנושאי ה-ESG, חלקם באופן אינטרטיבי בפעילות השוטפת של הבנק, כגון מדיניות אשראי, השקעות, המשכיות עסקית, דוחות החשיפות הרבעוניים וכו', הכוללות התייחסויות רלוונטיות בהיבטי ESG, לצד דיונים ייעודיים בנושאים כגון: מדיניות סביבה ואקלים, תרומות, שיתופי פעולה מרכזיים, דיון על אסטרטגיית ה-ESG של הבנק במסגרת דיוני תכנית העבודה והאסטרטגיה השנתית של הבנק, והעשרת דירקטורים בהרצאה של ראש רשות החשמל, האחראי על הסדרת תחום האנרגיה המתחדשת בישראל, וכן דוח זה.

ועדת הנהלה בינחטיבתית להתוויית אסטרטגיית ה-ESG

בבנק מונתה ועדה ייעודית להתוויית יישום אסטרטגיית ה-ESG בכללותה לרבות ניהול סיכוני סביבה ואקלים. בוועדה חברים מנהל הסיכונים הראשי, וחברי הנהלה בכירה מכלל חטיבות הבנק, ובראשה עומדת ראש חטיבת אסטרטגיה וחטיבת משאבי אנוש. הוועדה אחראית על קבלת החלטות היגיו לגבי יישום האסטרטגיה, קידום האסטרטגיה שנקבעה ופיקוח על יישומה, תיאום בין האורגנים השונים בבנק, ומתן מענה שוטף לסוגיות שונות, ומקיימת דיונים תקופתיים.

בשנת 2025 התקיימו בוועדת ההיגוי, לרבות בצוותים ייעודיים, דיונים ודיווחים בנושאים העיקריים שלהלן: היערכות לעמידת הבנק בהוראת בנק ישראל 345 בנושא סיכוני אקלים, יעדים ופרויקטים ספציפיים בתכנית העבודה, מפגשים עם חברות בתחום האקלים ועוד. לצד זאת מועברים באופן שוטף, לצד דיונים בוועדה, סקירות רגולציה ומידע על התפתחויות בתחום הסביבה והאקלים, ועוד.

לצד זאת התקיימו בצוות ייעודי מספר מפגשי עומק עם מומחי ה-EIB, וחברות בינלאומיות נוספות, לצד מחקר עצמאי, לצורך למידה, ניתוח והכללת היבטי הסביבה והמערכות האקולוגיות במסגרת אסטרטגיית וניהול סיכוני הסביבה והאקלים בכללותם, אשר ביטויים בדוח TNFD זה.

מנהל ESG קבוצתי ופעילות בינלאומית

מנהל ה-ESG הקבוצתי, בכפיפות לראש חטיבת אסטרטגיה וחטיבת משאבי אנוש, האמון על גיבוש והמלצה לדירקטוריון על האסטרטגיה לניהול סביבה ואקלים, יצירת שיתופי פעולה אסטרטגיים, זיהוי ומימוש הזדמנויות בתחום האקלים לרבות בתחום האשראי הירוק ובניית מוצרים, כלים ושירותים המקדמים סביבה מקיימת, והובלת יישומם בבנק, לצד ביצוע תהליכי הטמעה מול כלל היחידות העסקיות והתפעוליות הרלוונטיות בבנק. בשנת 2025 מנהל ה-ESG הקבוצתי היה חבר ב"פורום מתאפסים" בהובלת משרד החשב הכללי במשרד האוצר, הכולל כ-60 מנהלים בכירים האמונים על תחום האקלים והסביבה במשרד הממשלה, חברות ממשלתיות, ומספר מצומצם של חברות פרטיות שנבחרו, לקידום מהלכי התייעלות להפחתת מדרך פחמני.

להלן פירוט תחומי האחריות של חטיבות הבנק בתחום הסביבה והאקלים

חטיבת האסטרטגיה אחראית על הגדרת היעדים האסטרטגיים ארוכי הטווח של קבוצת לאומי ובכלל זה בהיבטי סביבה ואקלים.

חטיבות בקו ההגנה הראשון

- חטיבות עסקיות, הנהלות היחידות העסקיות בבנק (חטיבה עסקית, חטיבה בנקאית וחטיבת שוקי הון) נושאות באחריות על היישום בפועל של האסטרטגיה ותכנית העבודה לניהול הפעילות הפיננסית בנושא סביבה ואקלים, ובכלל זה ניצול הזדמנויות עסקיות ובפרט בתחום המימון וההשקעה הירוק. אחריות זו כוללת, בין היתר, זיהוי, הערכה, מדידה, ניטור, הפחתה ודיווח על הסיכונים המובנים במוצרים, בפעילויות, בתהליכים ובמערכות הנתונות לאחריותם, וכן לניהול סביבת בקרה נאותה בהקשר של פעילותם.
- חטיבה פיננסית (נדל"ן, תפעול ורכש), ניהול תחום איכות הסביבה והשפעות הישירות של פליטות פחמן, צריכת אנרגיה, צריכת מים, דלקים, פסולת, ותחבורה. כמו כן, באחריות החטיבה לבצע את איסוף הנתונים בכל הנוגע להפחתת המדרך הפחמני וביצוע מדידה שנתית סדורה.

חטיבת ניהול סיכונים, כקו הגנה שני, אמונה על התוויית מדיניות הדירקטוריון לנושאי אקלים ומתן המלצות לעדכונה תוך תעדוף ומיקוד בתחומים בהם קיים סיכון מוגבר. במסגרת תפקידה, גובשו מתודולוגיות לזיהוי ומדידה של סיכוני האקלים בכפוף לשיקולי מהותיות (ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק). כמו כן, החטיבה אחראית על ניטור תקופתי ודיווח להנהלה

ולדירקטוריון, אודות פרופיל הסיכון ודרכי ההתמודדות עמו, במסגרת דוח הסיכונים. ככלל, הסיכונים מנוהלים בראייה משולבת וכלל תאגידי לאורך השרשרת הניהולית כמו גם לרוחב היחידות העסקיות, תוך שימוש במתודולוגיות ומונחים עקביים. החטיבה לניהול סיכונים גיבשה מדיניות לניהול היבטי אקלים הקובעת עקרונות לניהול הסיכון, מגדירה תחומי אחריות ומנגנוני דיווח.

חטיבת ייעוץ משפטי, אחראית על ניהול הסיכון המשפטי הנוגע לסיכוני סביבה ואקלים, בכלל זה בהכללתם של היבטי סיכוני סביבה ואקלים במסמכי אשראי ו/או בטחונות של הבנק, ומעקב אחר התפתחויות רגולטוריות בארץ ובעולם אשר עשויה להיות להן השפעה על הבנק בהיבטי סביבה ואקלים.

חטיבת הביקורת הפנימית, כקו הגנה שלישי, הינה יחידה בלתי תלויה, האחראית על יישום תהליכי הביקורת הפנימית בקבוצת לאומי. תפקידה לבחון את תקינותם ואת יעילותם של תהליכי ניהול הסיכונים בקווי ההגנה הראשון והשני, בהתאם ליעדי הבנק, ולבחון את אפקטיביות הביקורת הפנימית בארגון, במסגרת תהליכי הביקורת השונים בהתאם לתוכנית עבודה רב-שנתית, לרבות בהיבטי סיכוני אקלים והגנת הפרטיות.

הדרכות והעשרה בתחום הסביבה והאקלים

הבנק רואה בתהליכי ההטמעה של היבטי הסביבה והאקלים נדבך מרכזי ביישומה של האסטרטגיה ובניהול סיכוני האקלים. במסגרת זו הועברו עד כה הדרכות שונות במרבית חטיבות הבנק והחברות הבנות לצורך הטמעת המתודולוגיות השונות בבנק, ובכלל זה, סיווג אשראי והשקעות ירוקים, וייעוץ בהשקעות, הטמעת כלים מיכונים תומכים בשימוש הבנק, ויישום שאלונים בנושאי סיכון אקלים.

הדרכות אלו הועברו להיקף נרחב של עובדים בבנק, בהתאם לרלוונטיות פעילותם, לרבות: בחטיבה העסקית ומסחרית, החטיבה הבנקאית, בחטיבת ניהול סיכונים, הנהלת חטיבת שוקי הון, אגף ייעוץ בהשקעות וייעוץ פנסיוני, אגף אסטרטגיה, פניות הציבור, עובדי חברת הבת VIDEA, הנהלת לאומי פרטנרס, הנהלת ודירקטוריון LEUMI UK, הנהלת חטיבת תפעול ושירות, אגף הדיגיטל, מזכירות הבנק, אגף ארגון ושיטות, אגף הרכש, אגף הבינוי ומטה, מערך החשבונאות, אגף המיסוי, הנהלת החטיבה הפיננסית, חטיבת הביקורת, אגף אשראים מיוחדים בחטיבה העסקית, אגף חוב"ב בחטיבה הבנקאית, מערך לאומי טק, מרכזי האשראי בחטיבה הבנקאית, אגף תשלומים, חטיבת ייעוץ משפטי, מערך הציות והלבנת הון, וכן הדרכות העשרה חיצוניות לדירקטוריון הבנק.

ההדרכות מועברות על ידי מנהל ה-ESG הקבוצתי, ולצידן מועברות הרצאות ייעודיות בהובלת מערך ניהול סיכוני אשראי, לצוותים ייעודיים רלוונטיים בחטיבה העסקית, בדגש על ניהול סיכוני אקלים ברמת הלקוח.

עם השלמת ההטמעה התשתית והרחבה כאמור בנושא אסטרטגיית ה-ESG וסיכוני האקלים, הבנק מקיים הדרכות בנושאים כאמור באופן שוטף באמצעות: העשרה שנתית לדירקטוריון הבנק אשר מועברת על ידי גורם חיצוני לבנק; הרצאה בנושא חובה במסגרת קורסי ההכשרה של הבנק לכלכלנים וקציני אשראי; הרצאה בקורסי קליטת עובדים חדשים לבנק; הרצאה במסגרת הטמעת שיתוף הפעולה האסטרטגי עם ה-EIB בחטיבות העסקיות; וביצוע הדרכות ייעודיות בהתאם לצורך ביחידות העסקיות.

תגמול (Climate and Nature-Related Management Incentives)

להיבטי תגמול ביחס ליעדי ה-ESG האסטרטגיים, ראו בעמ' 8 לדוח זה, פרק נושאים מהותיים.

עקרונות ESG בהצבעה בחברות בהן לבנק אחזקה ריאלית (Sustainable Stewardship – Engagement and Voting)

הבנק אימץ, במסגרת פעילות חברת הבת לאומי פרטנרס, מסמך בו מפורטים עקרונות ESG, אשר מצופים להוות שיקול תומך בהצבעות והחלטות השקעה. עקרונות אלה הינם נדבך במסגרת כלל השיקולים לגבי החלטה על אופן ההצבעה, ובכלל זה שיקולי ESG, סביבה ואקלים, וחברה, בכל הנוגע לגיוון מגדרי ואתני. יצוין כי, על הבנק חלה מגבלה רגולטורית, של החזקה שלא תעלה על 20% בחברה ואיסור על שליטה בחברה (כולל באמצעות הסכם הצבעה), ולפיכך יכולת השפעתו בסוגיות אלו הינה מוגבלת מעצם טיבה. בהתאם לאמור, ככל שעולה אירוע ו/או סיכון מהותי, וככל שהדבר מתאפשר, מבוצע בירור טרם ההצבעה. ככל שמועברת החלטה מהותית אשר אינה עולה בקנה אחד עם תאבון הסיכון של הבנק, שוקל הבנק בהתאם את צעדיו כמשקיע ובהתאם לדיון ו/או הסכם ההשקעה (Escalation Strategy).

להרחבה בנושא היבטי ניהול סיכוני אקלים במדיניות ההשקעות של הבנק ראו בעמ' 23 לדוח זה.

אסטרטגיית הסיבה והאקלים

חזון ה-ESG של הבנק נגזר מחזון לאומי ובבסיסו מובילות בכלל תחומי ה-ESG, תוך ביטוי לאתגרי סביבה, חברה וממשל ברוח יעדי האו"ם לפיתוח בר-קיימא (SDG). מימוש חזון ה-ESG של הבנק מושתת על אסטרטגיית מובילות קוהרנטית בכלל תחומי הסיבה והאקלים, ממשל וחברה, מתוך תפיסה לפיה היבטים אלו משלבים הזדמנויות עסקיות, סיכונים, ואחריות חברתית וארגונית לכלל מחזיקי ובעלי העניין של הבנק, המבוססת על שלושה עוגנים מרכזיים:

1. עידוד יוזמות ירוקות באמצעות מימון והשקעות המסייעים להפחתת זיהום ולצמצום השפעות שינוי אקלים וצמצום השפעות על משאבי טבע ומערכות אקולוגיות (Sustainable Financing Policy)

2. התייעלות אנרגטית והפחתת פליטות גזי חממה

3. קביעת מגבלה בתחום הפחם, הנפט והגז

הרחבה על נדבכים אלו הינה להלן:

1. עידוד יוזמות ירוקות באמצעות מימון והשקעות המסייעים להפחתת זיהום ולצמצום השפעות שינוי אקלים וצמצום השפעות על משאבי טבע ומערכות אקולוגיות (Sustainable Financing Policy)

הבנק קבע יעד אסטרטגי לפיו הינו שואף שעד שנת 2030, יתרת המימון וההשקעות הירוקים תסתכם בסך 70 מיליארד ש"ח.

לצורך האמור הבנק פועל במספר מישורים לצורך זיהוי הזדמנויות ופיתוח מוצרים הכוללים, בין היתר, את הפעולות והמוצרים המפורטים בפרק זה, והכל בהתאם למדיניות הסיבה והאקלים של הבנק, כלהלן:

שיתוף פעולה אסטרטגי עם בנק ההשקעות של האיחוד האירופי בהיקף של 750 מיליון אירו

הבנק מכיר בכך כי ההתמודדות עם משבר הסיבה והאקלים דורשת שיתוף פעולה ומאמץ אפקטיבי הכולל, ממשלות, רגולטורים, גופים פיננסיים וחברות עסקיות. לאור האמור, הבנק הגדיר את שיתופי הפעולה עם גורמים מקומיים ובינלאומיים בתחומי ה-ESG כאחד מהנדבכים המרכזיים ביישום אסטרטגיית ה-ESG של הבנק.

אחד הגופים המרכזיים והמובילים בעולם בהקשר זה הינו ה-European Investment Bank (EIB), בנק ההשקעות של האיחוד האירופי, המתמקד בתחומי האקלים והסיבה, פיתוח תשתיות ותמיכה בעסקים קטנים ובינוניים.

ללאומי שותפות אסטרטגית ייחודית עם ה-EIB, במסגרת ה-EIB יעמיד ללאומי קו מימון בהיקף כולל של 750 מיליון אירו, אשר ישמש להעמדת אשראי בתנאים מועדפים לעסקים קטנים ובינוניים בישראל, בדגש על אשראי ירוק ומימון פרויקטים ירוקים וחברתיים, זאת לצד ערבות נוספת לאשראי ביחס לפרוייקטים בנושאי קיימות בהיקף של כ-96 מיליון אירו.

תרומתו של שיתוף הפעולה האסטרטגי של הבנק עם ה-EIB, אינה מתמצית רק בשיתוף הפעולה הכלכלי עבור הבנק ולקוחותיו, אלא גם בהטמעת פרקטיקות מיטביות בפעילותו בתחום הסיבה והאקלים, ובכללותו מהווה שיתוף פעולה זה, דוגמא מרכזית ליישומה של אסטרטגיית ה-ESG של הבנק על שלושת עוגניה: קביעת יעדים אסטרטגיים ודרכים להשגתם בתחום ה-ESG, יישומם של פרקטיות מיטביות בפעילותו, ושיתוף פעולה עם גורמים מקומיים ובינלאומיים בתחום ה-ESG.

כמו כן, הסכם זה הינו נדבך נוסף בשיתוף הפעולה הייחודי שהבנק מקיים עם ה-European Investment Fund (EIF), שהינה קרן של ה-EIB. בין השנים 2016-2024 לאומי שיתוף פעולה עם קרן EIF של האיחוד האירופי. במסגרת זו הציע הבנק ללקוחות העומדים בתנאי הסף ובקריטריונים שנקבעו על ידי הקרן, אשראי בתנאים מועדפים לעסקים קטנים ובינוניים המקדמים חדשנות טכנולוגית, דיגיטלית, עסקים בצמיחה, פעילות מחקר, פיתוח הון סיכון וכו'. סך כל האשראי שהועמד בקרן זאת הינו 570 מיליון דולר.

על פי מחקר מפורט שהוגש לפרלמנט האיחוד האירופי על ידי ה-EIF, האימפקט על לקוחות שהשתתפו בתכנית זאת, הינו, בין היתר, במספר מדדים: גידול של 20% בנתוני ההעסקה של לקוחות שנטלו אשראי בפרוייקט; גידול ממוצע של 30% במחזור הפעילות; וגידול בהשקעות בנכסים בלתי מוחשיים.

הרחבה אודות מדידת האימפקט מפעילות זו, ראו בעמ' 6 בדוח האימפקט שהוגש לפרלמנט האיחוד האירופי "Report From The Commission to The European Parliament and The Council, Ex Post evaluation of Horizon 2020".

הצעות ערך ירוקות עבור לקוחות, כגון: מימון מערכות ביתיות לייצור ואגירת אנרגיה ירוקה ורכבים חשמליים.

עקרונות ESG במימון פרויקטים (Project Finance)

אחד מתחומי האשראי המרכזיים בהם יש פוטנציאל תרומה משמעותי לסביבה הינו תחום מימון פרויקטים של תשתיות לאומיות, ובכלל זה פרויקטים בתחום האנרגיה המתחדשת. נוכח החשיבות שהבנק רואה בתחום זה, הוקם בחטיבה העסקית בלאומי מערך תשתיות ועסקים גדולים, אשר הינו בעל מומחיות בתחום מימון זה.

לאומי פועל בעסקאות אלו בסיוע של יועצים טכניים-הנדסיים מומחים, לרבות בשלב בדיקת הנאותות. במסגרת זאת, ובהתאם לעניין ולמהותיות, היועץ הטכני מחווה את דעתו בין היתר גם על היבטי ESG.

להרחבה בנושא זיהוי והערכת סיכונים האקלים באשראי עסקי, ומגבלה בפעילות אשראי בתחום הנפט, הפחם והגז, ראו גם בעמ' 21, 33 לדוח זה.

פיתוח מוצרי השקעה ופיקדונות מובנים המשלבים חברות ירוקות

הבנק מפתח, מעת לעת, פקדונות אשר מבוססים בעיקרם על סלי מניות של חברות בעלות דירוגי ESG גבוהים, וכן על חברות אשר פעילות בתחום האנרגיה הירוקה.

פעילות בחדר עסקאות בתחום המסחר בתעודות פחמן

הבנק מאפשר פעילות בחדר עסקאות בתחום המסחר בתעודות פחמן, ללא חשיפה על ספרי הבנק, ולבקשת לקוחותיו.

ESG ביועץ השקעות

מדיניות הייעוץ בהשקעות כוללת נדבך הכולל היבטי ESG¹², והינה מיושמת במגוון פעולות, כלהלן:

הנגשת שיקולי ESG בתהליך הייעוץ: יועצי ההשקעות של הבנק הוכשרו לשקף היבטי ESG בתהליך הייעוץ ללקוחות הבנק שיהיו מעוניינים בכך, על מנת שיוכלו לשקללם בהחלטת ההשקעה.

דירוג ESG של ניירות ערך וקרנות נאמנות: הבנק מנגיש ללקוחות וליועצי ההשקעות דירוגי ESG של ניירות ערך באתר לאומי טרייד, וכן דירוגי ESG של קרנות נאמנות, לשימוש יועצי ההשקעות של הבנק.

שילוב היבטי ESG בסקירות ליועצי הבנק: מערך השקעות ופנסיה משלב בסקירות שנשלחות ליועצי ההשקעות, היבטי ESG שימשו את היועצים בעת המלצת ההשקעה, לפי טעמי הלקוחות.

12 מדיניות ייעוץ בהשקעות גובשה בהתאם להוראה שפורסמה על ידי רשות ניירות ערך מדצמבר 2022 למנהלי קרנות ולבעלי רישיון גדולים בדבר שילוב שיקולי סביבה, חברה וממשל בתהליכי קבלת החלטות השקעה או ניהול סיכונים לפי סעיף 97 (ב) לחוק השקעות משותפות בנאמנות, תשנ"ד-1994 ולפי סעיף 28 (ב) לחוק הסדרת העיסוק ביועץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, תשנ"ה-1995.

2. התייעלות אנרגטית והפחתת פליטות גזי חממה

במסגרת אסטרטגיית הבנק לצמצום ההשפעה הסביבתית מפעילותו התפעולית, תוך שימוש מיטבי במשאבים כחלק מקיום פעילות שוטפת, לאומי גיבש תכנית הפחתת פליטות (GHG Reduction Program).

התכנית מבוססת על העקרונות הבאים: בקרה ומדידה על הפליטות הפחמניות של הבנק, ביקורת חיצונית שנתית על נתוני הפליטות, קביעת יעדים לטווח הבינוני ויעדים שנתיים להפחתה בפליטות, כיסוי בחישוב הפליטות של 100% מפעילות הבנק, הטמעת יוזמות ומערכות להפחתת הפליטות תוך תיאור תרומתם להפחתת הפליטות, קביעת היעדים להפחתת פליטות תוך שימוש במתודולוגיית ה-SBTi, והכל תוך שילוב היבטים אלו במסגרת דיווח ה-TCFD השנתי של הבנק.

התכנית כוללת יעדים להפחתת פליטות גזי חממה לשנת 2030, וזאת בשיעור של 50% משנת הבסיס 2021, וכן יעדים שנתיים כמותיים מפורטים להשגת יעד זה בכל שלושת המכלולים, על מרכיביהם לרבות חשמל, פסולת ומים.

יעדים אסטרטגיים אלו, אושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

בנוסף, הבנק מבצע חישוב סדיר של פליטת גזי החממה הנובעים מפעילות הבנק (צריכת אנרגיה, שריפת דלקים ועוד). לאומי מבצע את המדידה באמצעות כלי החישוב של המשרד להגנת הסביבה ומקדמי הפליטה של (DEFRA-Department for Environment Food & Rural Affairs, ממשלת UK).

להרחבה ראו בפרק המדדים והביצועים בתחום הסביבה והאקלים בדוח זה.

3. קביעת מגבלה בתחום הנפט, הפחם והגז

ענף הפיננסים בכללותו אינו מאופיין בתרומה ישירה להשפעות שינוי אקלים, אלא חשוף להשפעות אלה באופן עקיף על ידי מימון ענפים ופעילויות כלכליות המבוססות בפעילותן, בין היתר, על שימוש בדלקי מאובנים. הבנק פועל להגבלת חשיפתו לפעילויות אשר תורמות להשפעות שינוי אקלים, ולצורך כך קבע מגבלה פנימית להיקף החשיפה בתיק האשראי (סולו) ללקוחות מתחומי הפקת פחם, הפקת וזיקוק נפט, והפקת גז.

ניהול סיכונים סביבה ואקלים

בנק לאומי רואה בניהול סיכונים אקלים חלק אינטגרלי מניהול הסיכונים הכללי של הבנק, הן לשם שמירה על יציבות הבנק, והן כהזדמנות עסקית. סיכונים האקלים אינם נתפסים על ידי הבנק כסיכונים העומדים בפני עצמם, אלא כגורמי סיכון בעלי פוטנציאל להעצים את הסיכונים המסורתיים אותם הבנק מנהל. תפיסה זו הובילה את הבנק להרחיב את מסגרת ניהול הסיכונים שלו כך שתכלול באופן אינטגרטיבי גם סיכונים אקלים וסביבה. הבנק גיבש מתודולוגיה לזיהוי סיכונים אקלים מהותיים והשפעתם במסגרת הערכות הסיכונים המסורתיים (Multi-Disciplinary and Wide Risk Management Processes), והטמעת כלים לניהול גורמי הסיכון הללו בכל אחת ממסגרות ניהול הסיכונים הרלוונטיות בבנק.

התהליך בבנק להטמעת עקרונות לניהול סיכונים אקלים בתהליכי ניהול הסיכונים מבוצע בהתאם לפרקטיקות גלובליות מקובלות, וכן בהתאם להנחיות הרגולציה המקומית. במסגרת התהליכים לאינטגרציה של סיכונים האקלים במסגרות ניהול הסיכון המסורתיות, הבנק זיהה בשלב זה כי מבין ההשפעות של סיכונים האקלים על הסיכונים המסורתיים, ההשפעה המהותית ביותר הינה על סיכון האשראי (בדגש אשראי עסקי) – אשר אותו תופס הבנק בתור הסיכון המרכזי החשוף לסיכון האקלים, ובמידה פחותה גם על סיכונים אחרים כגון הסיכון התפעולי, סיכון השוק, סיכון רגולציה, סיכון אסטרטגי, סיכון משפטי וסיכון מוניטין, ובהתאם מידת ההטמעה האינטגרטיבית ביתר הסיכונים המסורתיים, נקבעה לפי הערכת מהותיות ההשפעות הפוטנציאליות ביחס לכל סיכון בהתאם לשרשת הערך (Own Operations, Upstream and Downstream).

זיהוי סיכונים אקלים והשפעתם על הסיכונים המסורתיים של הבנק

סיכונים פיננסיים שנובעים מהחשיפה לסיכונים פיזיים או סיכונים מעבר שנגרמים או קשורים לשינויי האקלים:

- סיכונים פיזיים ("Acute and Chronic" – Physical Risks) – סיכונים פיננסיים שנובעים מהחשיפה לנזקי אירועי קיצון אקוטיים שקשורים לאקלים או למזג האוויר (כגון גלי חום, בצורות, מפולות, שיטפונות, הצפות, שריפות, סופות ועוד), ו/או לנזקי תהליכים כרוניים הדרגתיים שקשורים לשינויי אקלים (כגון עליית מפלס פני הים, עלייה בטמפרטורה הממוצעת).
- סיכונים מעבר (Transition Risks) – סיכונים פיננסיים שנובעים מהחשיפה לתהליך המעבר לכלכלה דלת פליטות גזי חממה, שעשוי לכלול, למשל, שינויים במדיניות האקלימית והסביבתית, שינויים טכנולוגיים או שינויים בהעדפות הציבור.
- סיכון אחריות (Liability Risk) – סיכונים פיננסיים שנובעים מהחשיפה לתביעות משפטיות, שבהן התובעים מבקשים להטיל אחריות ו/או לקבל פיצוי כנגד נזקים או הפסדים הקשורים לשינויי אקלים.

כלל הסיכונים האלו עשויים להשפיע על פעילותו העסקית של הבנק ולהעצים את הסיכונים המסורתיים המנוהלים על ידו.

לצד סיכונים האקלים, הבנק חשוף גם לסיכונים סביבתיים, שהינם סיכונים פיננסיים שנובעים מהחשיפה לפעילויות שיש להן פוטנציאל לגרום לפגיעה סביבתית או להיות מושפעות מהן (זיהום אוויר, זיהום קרקע, מחסור במים, מידבור אובדן מגוון ביולוגי, בירוא יערות ורעידות אדמה). לתפיסת הבנק, גם הסיכון הסביבתי נתפס כגורם מעצים לסיכונים המסורתיים. על אף ההפרדה המקובלת בין סיכונים סביבה ואקלים, הבנק שואף לנהל סיכונים אלו במשותף במקרים בהם זה מתאפשר ומייצר ערך. זאת, הן על מנת לייעל את תהליכי העבודה בבנק, והן עקב הקושי בהפרדת גורמי הסיכון במקרים מסוימים (למשל, הקושי בהפרדת פגיעת מוניטין בלווה עקב השפעות הסביבתיות והאקלימיות כאחד).

את ההשפעות הפוטנציאליות של הבנק הנובעות מסיכונים אלו ניתן לסווג לשניים:

- נזק ישיר עלול להיגרם לבנק, למשל, במקרה של פגיעה סביבתית בתשתיות הפיזיות ההכרחיות לשם המשכיות העסקית, אך גם במקרה בו הבנק יימצא אחראי למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק יידרש לשאת בעלויות של הסרת מפגע סביבתי או שימצא אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי.
- נזק עקיף עלול להיגרם בעקבות פגיעה בלקוחות הבנק, בערך הבטוחות שבהן הוא מחזיק או בערך תיק ההשקעות שלו. כך, למשל, נזק עקיף עלול להיגרם לבנק שמימן את פעילותה של חברה, אם החברה תיפגע מהשלכותיו של נזק סביבתי שהיא גרמה או מתופעות סביבתיות. הפגיעה בחברה עלולה להשפיע על יכולת החזר שלה ובכך להשפיע בעקיפין על ערך הנכסים של הבנק.

להלן דוגמאות להשפעות האפשריות של סיכוני האקלים על הסיכונים הבנקאיים המסורתיים, כפי שהבנק זיהה:

סיכון	הגדרת הסיכון	דוגמאות להשפעות אפשריות של סיכוני אקלים וסביבה על הסיכון
סיכון אשראי	סיכון של הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שצד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק כפי שסוכמו.	<ul style="list-style-type: none"> - פגיעה פיזית בנכסי הלווים עקב אירועי אקלים קיצוניים שיובילו לירידת ערך הבטוחות ולאי יכולת של הלווה לעמוד בהתחייבויותיו לבנק. - פגיעה ברווחי הלווים עקב עליה בהוצאות התפעול שלהם הנובעת מעליה במחירי חומרי גלם ואנרגיה, הטלת מס פחמן או עלויות אחרות הקשורות לרגולציה ודרישות השוק להפחתת טביעת רגל פחמנית, באופן שייפגע ביכולתם לעמוד בהתחייבויותיהם לבנק. ירידה בשווי נכסי הלווים עקב הירידה בביקוש להם עקב שינויים בצרכי השוק עקב שינויי אקלים, לרבות פיתוחים טכנולוגיים משבשים.
סיכון שוק	סיכון להפסד הנובע משינוי בשווי הנכסים וההתחייבויות בשל שינוי ברמת מחירים בשווקים, שינוי בשיעורי ריבית, שער חליפין, אינפלציה ומחירי מניות.	<ul style="list-style-type: none"> - ירידה בשווי אחזקות הבנק בניירות ערך של חברות הפועלות בתחומים בעלי השפעה סביבתית/אקלימית גבוהה, ואשר צפויות להיות במוקד הרגולציה בשנים הבאות, וכן לסבול מירידת שווי עקב שינוי טעמי צרכנים. - אירועי קיצון אקלימיים עלולים להוביל לשינוי בשווי של מכשירים פיננסים הקשורים לאזורים שנפגעו מאותו אירוע קיצון, לרבות סחורות ושערי חליפין.
סיכון תפעולי	סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, בעלי תפקידים בבנק ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים.	<ul style="list-style-type: none"> - נזקים פיזיים לנכסים או לתשתיות ההכרחיות לשם המשכיות העסקית של הבנק כמו פגיעה בתשתיות תקשורת או שיבושים באספקת החשמל עקב התממשות אירועי אקלים קיצוניים.
סיכון רגולציה (Current and Emerging)	הסיכון לשינויים בחקיקה וברגולציה העלולים להשפיע על היקף ההכנסות וההוצאות של הקבוצה, ההון, תחומי הפעילות של הקבוצה או הסביבה העסקית בה היא פועלת.	<ul style="list-style-type: none"> - התגברות הנטל הרגולטורי על הבנק שעלול להוביל לעליה בהוצאות התפעול השוטפות הנדרשות לצורך הציות הרגולטורי. - התגברות הנטל הרגולטורי על הבנק כתוצאה מרגולציות שיידרשו מהבנק לבצע התאמות בניהול האסטרטגי של פעילותו העסקית, בניהול הסיכונים שלו וכן במוצרים שהוא מספק ללקוחותיו.
סיכון משפטי	חשיפה לנזק/הפסד כתוצאה מתביעות כנגד הבנק, מתן חוות דעת משפטית לקויה, עריכת הסכמים לקויים, אי מתן הנחיות מתאימות עקב שינויים בחקיקה, רגולציה ופסיקה ו/או אגב סוגיות המתעוררות במסגרת הטמעה או יישום של חקיקה, רגולציה ופסיקה ו/או כתוצאה מקנסות שיושגו על הבנק ופעילות פיקוחית.	<ul style="list-style-type: none"> - בשנים האחרונות ישנה עליה במגמה של הפסדי חברות עסקיות בתביעות אקלים, המטילות עליהן חבוינות עקב השפעתן על נזקי משבר האקלים.

סיכון	הגדרת הסיכון	דוגמאות להשפעות אפשריות של סיכונים אקלים וסביבה על הסיכון
סיכון מוניטין	<p>הסיכון לפגיעה באמון של בעלי עניין שונים: (לקוחות, בעלי מניות, מחזיקי אג"ח וכו') בקבוצת לאומי, זאת כתוצאה מהתנהגות, פעולה, או הימנעות מפעולה של הקבוצה, נושאי משרה בקבוצה, העובדים או מעורבים אחרים. סיכון זה מתייחס לתפיסותיהם של בעלי המניות, מחזיקי העניין, הציבור, מעצבי דעת הקהל והתקשורת, בין אם מתבססות על עובדות ובין אם אחרת. הסיכון הינו דינאמי ומשתנה בין נושאים שונים ואוכלוסיות שונות.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - עזיבת לקוחות או אי-גיוס של לקוחות חדשים שנושא האקלים או הסביבה הוא נושא מרכזי בבחירתם את הבנק המממן. - מתן אשראי עסקי ללקוחות בעלי מוניטין שלילי עקב השפעה סביבתית או אקלימית גבוהה עשוי לסכן את המוניטין של הבנק כמממן פעילות הלקוחות.

זיהוי והערכת סיכונים אקלים באשראי עסקי

במסגרת פעולותיו של הבנק לזיהוי סיכונים אקלים, הערכתם וניהולם, גיבש הבנק מתודולוגיה לזיהוי והערכה של סיכונים אקלים עבור לקוחות האשראי העסקי. במסגרת המתודולוגיה קובצו ענפי משק שונים לכדי סקטורים להם פרופיל סיכון אקלים דומה (על פי רמת חשיפתן לסיכונים אקלים שונים, מתוך טקסונומית סיכונים מוגדרת), מופו סיכונים אקלים והסביבה הרלוונטיים והמהותיים לכל סקטור. על בסיס תהליך זה, הוערכה רמת החשיפה השורשית היחסית של כל קבוצה לסיכונים אלו. בנוסף, ביצע הבנק גם הערכה ראשונית של החשיפה לסיכונים ברמת כל אחד מענפי המשק הבודדים, והוא יבחן בהמשך את האופן בו נכון לעשות שימוש ברמת פירוט זו במסגרת תהליכו.

לכל אחד מהסקטורים שנקבעו גובש שאלון ייעודי, על מנת לזהות את רמת החשיפה הפרטנית של הלווה הבודד לסיכונים אלו. מטרת השאלון היא להעריך את רמת ניהול הסיכון של הלווה ואת סיכונים אקלים שעלולים להשפיע על פעילותו העסקית, על מנת להעריך את רמת הסיכון השיורית והספציפית שלו, ולאפשר למקבלי ההחלטות לשלב את שיקולי סיכונים אקלים בתהליכי קבלת ההחלטות העסקיות. באופן זה, שואף הבנק לזהות סיכונים פוטנציאליים ברמת הלקוח הבודד, ומתאים את רמת החשיפה הרצויה בהתאם לתאבון הסיכון שלו. הבנק פועל להטמעת השאלונים כחלק מתהליך חיתום האשראי עבור הלקוחות העסקיים, בהתאם לסף מהותיות שנקבע, אשר נגזר מרמת הסיכון של הענף בו הלקוח פועל ומהיקף האשראי של הלקוח.

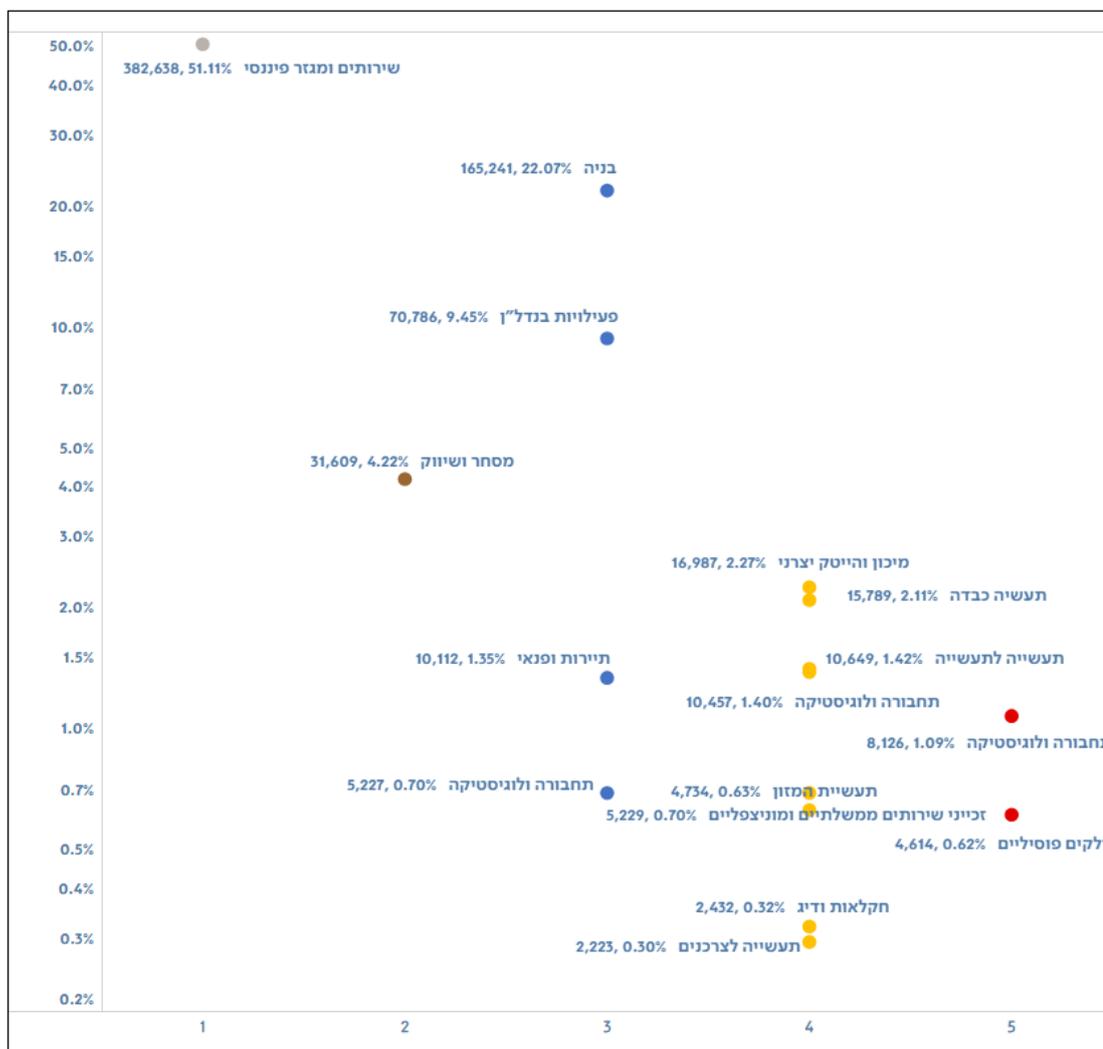
תהליך ההערכה על פי השאלון כאמור, הינו בנוסף, לכל יתר תהליכי בחינת נאותות האשראי והלקוח, בכללם היבטי מימון טרור, הלבנת הון ועוד.

להרחבה בנושא היבטי אקלים במימון פרוייקטים (Project Finance), ראו גם בעמ' 17 לדוח זה.

מדדים להערכת החשיפה של הבנק לסיכון אשראי עסקי הקשור לשינויי אקלים

לצורך מעקב אחרי חשיפתו של הבנק לסיכונים אשראי הקשורים לשינויי אקלים, עושה הבנק שימוש במגוון מדדים וכלי מדידה. בשלב זה, בהתאם לנתונים הזמינים לבנק, הבנק משתמש לצורך הערכת החשיפה שלו בנתונים המבוססים על הסיכון הענפי השורשי, כאשר בהמשך, עם צבירת נתונים מדויקים יותר ביחס ללקוחותיו, שואף הבנק לעשות שימוש בנתוני הסיכון השירוי – המתאימים יותר באופן פרטני לפורטפוליו שלו.

חשיפה לקבוצות ענפים בעלי פרופיל סיכון אקלים דומה – הבנק:

חשיפה לרמות סיכון אקלים – הבנק:

רמת סיכון אקלים	היקף כספי במיליוני ש"ח	שיעור מתיק האשראי באחוזים
1	382,638	51.1%
2	31,620	4.2%
3	252,014	33.7%
4	68,500	9.1%
5	13,900	1.9%
סה"כ	748,672	100

חשיפת לענפי משק עתירי פליטות, המאופיינים בסיכון מעבר מוגבר - הבנק (סולו)¹³:

שיעור חבות	תעשייה כימית מלט ¹⁴	תחבורה, הובלה וייצור כלי רכב ¹⁵	יצרני מוצרי מתכת ומוצרי ונייר ¹⁶	ייצור חשמל מדלקים פוסיליים ¹⁷	חקלאות בעלי חיים ¹⁸	דלקים פוסיליים ¹⁹	סה"כ
31.12.2025	1.17%	1.18%	0.44%	0.72%	0.12%	1.24%	4.87%

ניהול סיכון המשכיות עסקית בהקשרי סיכון אקלים

בנק לאומי שואף לשמור על רציפות פעילותו בכל עת. בהיותו מפעל חיוני הוא נערך להתמודדות עם תרחישים חיצוניים ופנימיים (לרבות אירועי אקלים), שעלולים לגרום לשיבושים תפעוליים משמעותיים בפעילותו העסקית.

בבנק מוגדרת מדיניות המשכיות עסקית אשר מתווה קווים מנחים ומהווה מסגרת עבודה כוללת לניהול המשכיות העסקית ברמת הקבוצה. במסגרת העבודה נכללים המרכיבים הבאים: ניתוח השלכות עסקיות, אסטרטגיית התאוששות (כולל גיבויים ויכולות אחזור), תכנית המשכיות עסקית וביצוע תרגולים שוטפים טכנולוגיים ועסקיים. לאומי מנהל ומיישם תהליכים שתכליתם לאפשר התאוששות מהירה וחזרה לשגרה באירועי חירום וקיצון, תוך מזעור הפגיעה בפעילות העסקית.

הבנק נערך להתמודדות עם שינוי אקלים, שרתי הבנק מוגנים במתקן תת קרקעי ייעודי, בעל מנגנוני הגנה ייחודיים.

השפעתם של אירועי אקלים על המשכיות העסקית של הבנק מנוהלת במסגרת מדיניות המשכיות העסקית הכוללת של הבנק, לרבות במסגרת תכניות ההתאוששות והתרגול השוטף.

להרחבה בנושא המשכיות עסקית, לרבות בתחום האקלים, ראו בעמ' 90 בדוח ניהול הסיכונים, ובעמ' 62 בדוח זה.

ניהול סיכון ההשקעות בראי סיכונים אקלים (Sustainable Investing Policy)

במסגרת ניהול השקעות הנוסטרו של הבנק, לוקח הבנק בחשבון גם סיכונים אקלים במסגרת קבלת ההחלטות. זיהוי סיכונים האקלים המשפיעים על הסיכון בניירות ערך שהבנק בוחן השקעה בהם, נעשה בעזרת שימוש בדירוג ESG חיצוני, הניתנים לחברות על ידי מדרג בינלאומי מוביל. דירוג ה-ESG של המדרג כולל בתוכו גם ניתוח מעמיק של כלל היבטי ה-ESG וכל אחד ממרכיביו גם בנפרד, על ידי המדרג הבינלאומי כאמור, באופן מותאם לכל סקטור, וכוללים התייחסות לחשיפה של ניירות הערך לסיכונים האקלים. על פי נהלי העבודה של יחידת הנוסטרו, הבנק מחויב לבחון את דירוג ה-ESG של חברות טרם ההחלטה להשקיע בניירות ערך שלהן, ומידע זה נלקח בחשבון כחלק מכלל השיקולים ביחס להשקעה הרלוונטית.

מדיניות זאת חלה גם על ההשקעות הריאליות של הבנק והשקעות המבוצעות עבור הבנק בניהול של צדדים שלישיים, ובכלל זה הן השקעות אקטיב והן השקעות פאסיב²⁰.

להרחבה בנושא עקרונות ESG בהצבעה בחברות בהן לבנק אחזקה ריאלית ראו בעמ' 15 לדוח זה.

סיכון רגולציה

סיכון הרגולציה הינו סיכון שצפוי להתגבר בשנים הקרובות עם כניסתן לתוקף של רגולציות חדשות בישראל ובעולם בתחום הסביבה והאקלים שצפויות להשפיע גם על המערכת הבנקאית בישראל והסביבה העסקית בה הבנק פועל. בישראל, הוראת בנק ישראל (נב"ת 345 – עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים, צפויה להיכנס לתוקף בחודש יוני 2026, ומחייבת את הבנקים לנהל את סיכון האקלים בהקשר הסיכונים הפיננסיים המסורתיים). במסגרת צעדי ההפחתה שהבנק נקט בהקשר זה מבוצע בבנק תהליך מובנה למעקב אחר התפתחויות רגולטוריות בארץ ובעולם, אשר עשויה להיות להן השפעה על הבנק בהיבטי ESG, לרבות סביבה ואקלים, תוך דיווח שוטף לדיירקטוריון, הנהלת הבנק, וועדת ההנהלה הבינחברתית להתנויית אסטרטגיית ה-ESG.

13 על מנת להגדיר ענפים עתירי פליטות, המאופיינים בחשיפה מוגברת לחלק מסיכונים המעבר הקשורים להיקפי הפליטות (כגון מיסוי פחמן, רגולציות להפחתת פליטות, חבות משפטית וחשיפה לסיכונים טכנולוגיים וחדשנות משבשת), השתמש הבנק ברשימות ענפים עתירי פליטות של מסגרות עבודה גלובליות מובילות בנושא – UNEP-FI, PACTA, SBTI.
 14 ייצור כימיקלים ומוצריהם, תעשיית תרופות, תעשיית מוצרי גומי ופולטיקה ויצרני מלט.
 15 ענפי משק הובלה יבשתית, הובלה ימית, הובלה אווירית, שרותי דואר ובלדרות לאומיים, תעשיית כלי רכב מנועיים ובניית ספינות ואוניות.
 16 ענפי משק ייצור מוצרי עץ ונייר (פרט לרהיטים) וייצור מוצרי מתכת (ברזל ופלדה, מתכות אל ברזליות).
 17 ענף משק אספקת חשמל, גז, קוטור ומיזוג אויר, תמסורת וחלוקה של חשמל.
 18 ענפי המשק גידול בעלי חיים, ענף הדייג וחקלאות ימית לרבות ניהול משק חקלאי מעורב.
 19 פעילויות של הפקת נפט גז טבעי וכריית פחם לרבות אספקה הובלה ומסחר קמעונאי של דלק. ליום 31.12.2025 לבנק אין חשיפה לענף משק כריית פחם.
 20 הבנק אינו עוסק בניהול תיקום (Asset Management). עם זאת, לבנק חברה בת בעלות מלאה לניהול תיקום VIDEA, אשר היקף פעילותה זניח לפעילותו של הבנק וכלל הנכסים המושקעים בה הינו של מדרום ו/או תעודות סל, ללא השקעה במניות ספציפיות.

במסגרת ניהול הסיכון המשפטי, בהיבטי סביבה ואקלים, הבנק עדכן את מסמכי העמדת האשראי, הבטחונות והסכמי המימון הרלוונטיים באופן בו ייכללו הצהרות, תניות והתייחסויות שונות בהיבטי סיכון הסביבה והאקלים.

סיכון מוניטין

סיכון זה מתייחס לתפישותיהם של מחזיקי העניין של הבנק ביחס לבנק והאמון בו (לרבות בעלי המניות, מחזיקי אג"ח, שותפים עסקיים, הציבור, מעצבי דעת הקהל והתקשורת), בין אם מתבססות על עובדות ובין אם אחרת. עם המודעות הגוברת לשינויי האקלים והשפעותיהם, צפויים היבטי האקלים להוות פקטור משמעותי יותר בתפיסת הבנק בקרב מחזיקי העניין, ובפרט מחזיקי עניין גלובליים. הסיכון הינו דינאמי ומשתנה בין נושאים שונים ואוכלוסיות שונות. הבנק שילב במדיניות לניהול סיכון המוניטין התייחסות להיבטי אקלים, לרבות פרסום תקשור, בהתאם לצורך, על פעילות הבנק בהיבטים אלו.

סיכון אסטרטגי

הבנק מבצע באופן תקופתי תהליך של בקרת סיכונים על האסטרטגיה העסקית במסגרתו נבחנים הסיכונים השונים העשויים להשפיע על האסטרטגיה העסקית של הבנק, לרבות התייחסות לסיכוני אקלים. הבנק שואף להתאים את האסטרטגיה העסקית שלו לכלל הסיכונים הצפויים להשפיע על פעילותו העסקית ובתוך כך גם לסיכוני האקלים שהשפעתם על הפעילות העסקית של הבנק עשויה להתגבר. אסטרטגיית ה-ESG של הבנק, בכללה היבטי סביבה ואקלים, סיכונים והזדמנויות, מהווה נדבך אסטרטגי באסטרטגיה הרב שנתית שהוגדרה על ידי דירקטוריון הבנק.

ניתוח תרחישי אקלים (Climate)

ניתוח תרחישי אקלים הוא כלי תכנון אסטרטגי המאפשר לארגונים לחזות ולהעריך תוצאות עתידיות אפשריות של שינויי האקלים ולבחון לאורך את ההשפעות העסקיות הצפויות. כלי זה נועד לאפשר התמודדות עם חוסר הוודאות המובנה הקיים בתחזיות אקלים ארוכות טווח, אשר התממשותן מושפעת בין היתר מאופן ההתמודדות הגלובלית עם שינויי האקלים וקצב המעבר לכלכלה דלת פחמן. על ידי בחינת מגוון תרחישים סבירים, הבנק יכול להבין טוב יותר את מגוון הסיכונים, וההשפעות הכרוכות בהם, אם יתממשו תרחישי אקלים שונים. הבנק שילב את תרחישי האקלים השונים במסגרת ניתוחי התרחישים שהוא מבצע לצרכים שונים, לרבות לצורך תהליך ה-ICAAP. התרחישים צפויים לספק הבנה של השפעת סיכונים פיננסיים הקשורים לאקלים, על מנת לאפשר לבנק להיערך להשפעות הצפויות של התרחישים על פעילותו העסקית, בטווח הזמן הקצר, הבינוני והארוך.

הבנק השלים תהליך מקיף ומלא למבחני לחץ המבוססים על תרחישי אקלים שונים, בהתאם לפרקטיקות הגלובליות המובילות, זאת הן ביחס לסיכון המעבר והן ביחס לסיכון הפיזי. הניתוח אותו ערך הבנק כלל מגוון של תרחישי אקלים המקיפים סיכונים פיזיים וסיכונים מעבר, כאשר לצורך ישימות הפריד הבנק בין תרחישים המאופיינים בסיכונים מעבר ותרחישים המאופיינים בסיכונים פיזיים, בהתאם לפרקטיקה המקובלת בעולם.

תרחישי האקלים שהבנק מנתח מתבססים על המתודולוגיה והתרחישים של ה-NGFS. שבעת התרחישים הללו, הכוללים בין היתר את התרחיש Net-Zero 2050 (2°C below and above scenarios) לסיכון המעבר, ותרחיש ה-RCP 2.6 and RCP 6, 8.5 (2°C below and above scenarios), מתבדלים ביניהם בהתאם לקצב המעבר הגלובלי לכלכלה דלת פחמן. במסגרת כל אחד מהתרחישים, בחן הבנק מספר משתנים מרכזיים, בהם הן כמותיים והן איכותיים (Qualitative and Quantitative), ואת השפעתם המצרפית על תיק האשראי שלו.

בניתוח תוצאות התרחישים ושילוב מסקנותיהם בתהליכי ניהול הסיכון, הבנק מביא בחשבון את המגבלות המובנות בנתונים, במתודולוגיה ובמודלים ובכלל זה:

- היעדר נתונים פרטניים למשק הישראלי - יובהר כי עקב היעדר נתונים ספציפיים לישראל ביחס לחלק מעלויות המעבר, התבסס הבנק על נתונים תחליפיים של מדינות ואזורים אחרים, בהתאם לזמינות המידע והצורך. ביחס לסיכונים הפיזיים התבסס הבנק על הערכות של מאגרי מידע בינלאומיים.
- אי-רגישות המודלים לתרבות ולאופי השוק הישראלי.
- טווח החיזוי הארוך.

מניתוח תוצאות התרחישים עולה כי התרחישים, שלהערכת הבנק, משקפים בסבירות גבוהה יותר את ההשפעות הפוטנציאליות של סיכון האקלים, הן בתרחישי המעבר והן בתרחישים הפיזיים, אינם בעלי השפעה מהותית על פעילותו של הבנק בטווח הקצר.

במסגרת הניתוח שמבצע הבנק ביחס לסיכונים הפיזיים, בוחן הבנק את ההשפעות של סיכוני הצפה, בצורת (מחסור במים), וחום. השפעות הסיכונים הללו נבחנות ביחס לתיק המשכנתאות של הבנק, לבטוחות הנדל"ן של הבנק בחטיבה העסקית, וכן ביחס לתיק האשראי העסקי. במסגרת זו, בוחן הבנק בכל אחד מתרחישי האקלים (תרחישי RCP²¹), את הצפי לקצב ועוצמת התממשות הסיכונים הפיזיים, בכל תא שטח בישראל (ברזולוציה גיאוגרפית של כ-2 קמ"ר), ואת ההשפעה הצפויה שלהם על תיק האשראי של הבנק והבטוחות שלו, תוך שימוש בפונקציית נזק ייעודית.

כאמור, ניתוח תרחישי האקלים נעשה בהתאם למתודולוגיה גלובלית מתקדמת המבוססת על מודלים כלכליים וסטטיסטיים מורכבים שעברו התאמה ייחודית לשוק הישראלי - הן מבחינת סיכוני המעבר והן מבחינת הסיכונים הפיזיים העתידיים להתממש בישראל. תהליך העבודה של הבנק במסגרת זו כולל בחינה של ההשפעות הצפויות של כל אחד מהתרחישים על הביצועים הפיננסיים ושווי הנכסים הרלוונטיים של כל אחד מלקוחות התיק העסקי של הבנק. על בסיס זה, מעריך הבנק את השינוי הצפוי לאורך זמן בדירוגי האשראי של לקוחותיו עקב התממשות תרחישי האקלים, בסבירות להגעתם לכשל אשראי ובהפסדי האשראי הצפויים עקב התממשות התרחיש (EL, LGD, PD).

ניתוח תרחישי אקלים מספק מסגרת מובנית להערכת וניהול הסיכונים המורכבים הקשורים לשינויי אקלים. על ידי שימוש בגישה זו, הבנק יכול להבין טוב יותר את ההשפעות הפוטנציאליות של תרחישי אקלים שונים על הפעילות העסקית שלו ושל לקוחותיו, ולגבש אסטרטגיה מבוססת נתונים על מנת להפחית סיכונים אלו. הבנק עושה שימוש בכלי זה לניהול סיכוני האקלים וכן ככלי להערכת וכימות הפגיעה הפיננסית שהבנק עומד בפניה בתרחישי אקלים שונים, וכן לצורך הבטחת ציית גולטורי להוראת בנק ישראל בנושא (נב"ת 345).

תוצאות הניתוח - סיכון מעבר וסיכון פיזי (Acute and Chronic)

מניתוח תוצאות התרחישים עולה כי התרחישים, שלהערכת הבנק, משקפים בסבירות גבוהה יותר את ההשפעות הפוטנציאליות של סיכון האקלים, הן בתרחישי המעבר והן בתרחישי הפיזיים, אינם בעלי השפעה מהותית על הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק בטווח הקצר, לרבות בכל הנוגע להתממשות סיכון פיזי בהיבט הסיכון התפעולי של הבנק.

ככלל, תוצאות תרחישי המעבר עולות בקנה אחד עם הערכת הבנק לרמת הסיכון האקלים בחלוקה ענפית (מפת חום). בהתאם, הענפים החשופים יותר, אשר פרופיל הסיכון שלהם צפוי לעלות עקב התממשות תרחישי האקלים לעיל, הם ענפי אנרגיה, הדלקים, התעשיות הכימיות ותעשיות כבדות אחרות (כגון חומרי בנייה), וכן, צפויה עליה משמעותית בטווח הזמן הארוך בענפי שירותי ותשתיות איכות הסביבה השונים.

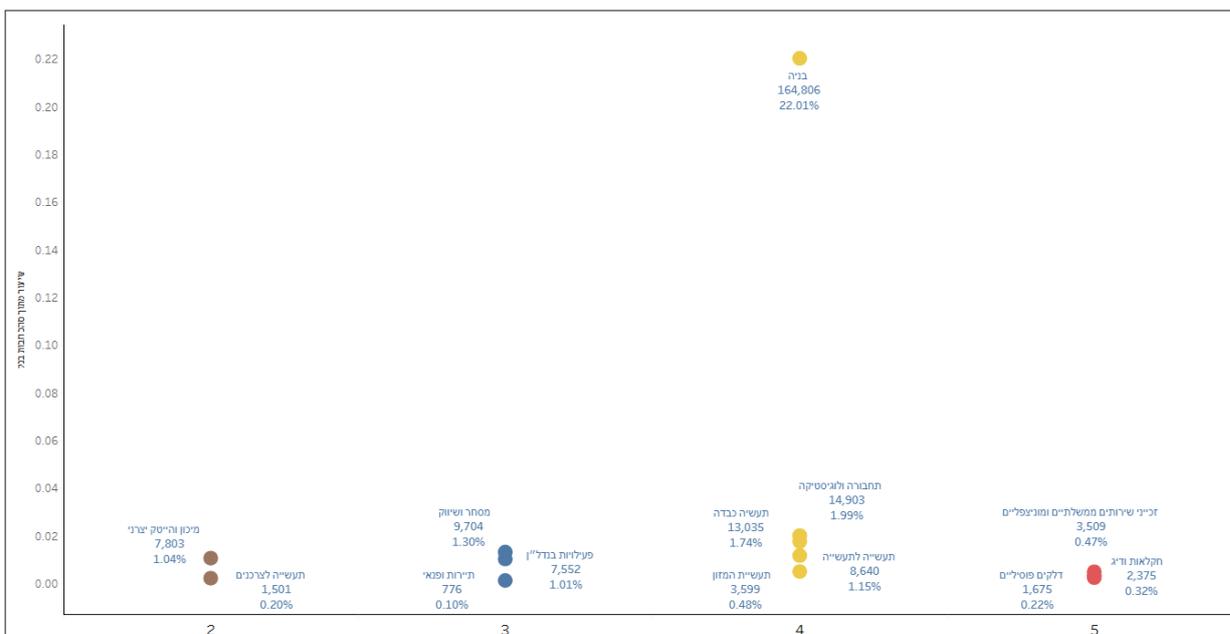
²¹ -RCP representative concentration pathway

מדדים להערכת החשיפה של הבנק לסיכון אשראי עסקי לשינויים בסביבה (Nature)

לצורך מעקב אחרי חשיפתו של הבנק לסיכונים אשראי הקשורים לשינויים בסביבה, משאבי טבע, שימושי קרקע ותלות במערכות אקולוגיות, עושה הבנק שימוש במגוון מדדים בהתאם לנתונים הזמינים לו, ומשתמש לצורך הערכת החשיפה שלו בנתונים המבוססים על הסיכון הסקטוריאלי, כפי שנקבע בהנחיות TNFD.

להלן חשיפת הבנק לסקטורים בעלי זיקה למשאבי טבע, שימושי קרקע ותלות במערכות אקולוגיות בפילוח לסקטור ולרמת סיכון:

לפי סקטורים:

לפי רמת סיכון:

שיעור מתיק האשראי	היקף כספי	רמת סיכון
באחוזים	במיליוני ש"ח	
-	-	1
1.2%	9,304	2
2.4%	18,033	3
27.4%	204,983	4
1%	7,559	5
32%	239,879	סה"כ

התרחיש הפיזי שבוצע לצורך אמידת השפעת אירועי אקלים על פי מסגרת דיווח ה-TCFD, כלל שלושה תרחישים (הצפה, בצורת וחום), אשר בפועל משפיעים גם על סוגיות הנוגעות למשאבי טבע, שימושי קרקע ותלות במערכות אקולוגיות. תרחישי אקלים אלו סייעו לבנק לבצע גם מיפוי והערכה איכותית של השפעותיהם בזיקה למסגרת דיווח ה-TNFD.

שלושת תרחישים אלו הנבחרים הן במסגרת תרחיש האקלים הפיזי, והן במסגרת ההערכה האיכותית של תרחיש ההשפעה על משאבי טבע ומערכות אקולוגיות, תורמים ליצירת תמונה אינטגרטיבית ומשלימה.

כחלק מהתבוננות שנלמדו מביצוע התרחיש האקלימי הפיזי, בחר הבנק להתמקד, בדוח TNFD ראשוני זה, בתרחיש מחסור במים, במסגרתו נבחן הקשר שבין מחסור במים מתוקים לבין ההשפעה על סקטור יצרני החשמל בישראל, בשני תרחישים, כלהלן:

“Sand in the Gears” – הטבע נשחק בהדרגה ומשבש את הכלכלה לאט ובאופן מצטבר. זמינות משאבי סביבה נפגעת בהדרגה, עומס רגולטורי מצטבר בהדרגה.

“Ahead of the Game” – ההבנה כי משבר האקלים פוגע בטבע באופן משמעותי תוביל, בין היתר, לתמחור של הפגיעה בטבע, והגברה משמעותית של הרגולציה הסביבתית.

מחסור במים עשוי ליצור לחברות המייצרות ומפיקות חשמל, בעיקר תחנות כוח קונבנציונאליות, סיכון תיאורטי ככל שלא ניתן יהיה להקצות להן את כמות המים הנדרשת לפעילות תקינה של התחנה.

בהתבסס על הניתוח שבוצע הגענו למסקנה, לפיה לאומי אינו חשוף לסיכון מחסור במים בסקטור האנרגיה באופן מהותי בטווח הקצר.

לצד המסקנה כי הסיכון שנבחן (פגיעה בייצור אנרגיה), אינו מהותי, ככל שיחול גידול בביקוש לאנרגיה, יהווה הדבר הזדמנות למימון חברות ופריקטים לייצור חשמל באמצעות אנרגיה מתחדשת.

יישום מתודולוגיית LEAP בהתאם למסגרת דיווח TNFD:

שלב LEAP	יישום בלאומי
L – Locate	מיפוי סקטורים בעלי זיקה משמעותית למשאבי טבע (מים, אנרגיה, קרקע).
איתור ממשקי טבע	זיהוי תלות במשאבי מים בהערכת תרחיש מחסור במים בסקטור האנרגיה.
E – Evaluate	הערכת התלות של יצרני חשמל במים מתוקים ובמי ים; הערכת השפעת מחסור במים על ייצור החשמל.
הערכת תלות במשאבי טבע	מיפוי רגישות (תלות והשפעה), יצרני אנרגיה למחסור במים, על פי טכנולוגיית ייצור ומיפוי גאוגרפי.
A – Assess	שימוש במדדים סקטוריאליים לזיהוי חומרות סיכון טבע (מודל ענפי שורשי).
הערכת סיכונים והזדמנויות	ניתוח סיכונים טבע במסגרת תרחיש מחסור במים והשפעתו על סקטור ייצור האנרגיה.
P – Prepare	זיהוי הזדמנויות למימון אנרגיות מתחדשות עקב גידול בביקוש לאנרגיה בתרחיש מחסור במים.
דיווח וניהול	דיווח בהתאם למסגרת TNFD, באופן אינטגרטיבי לצד TCFD ו-ISSB.
דיווח וניהול	ניהול היבטי סביבה כחלק ממדיניות אקלים.
דיווח וניהול	מדדי אשראי ירוק והפחתת מדרך פחמני תפעולי, מתייחסים לסביבה ואקלים, תוך מיקוד באנרגיה מתחדשת.

יעדים ומדדים בתחום הסביבה והאקלים

בנק לאומי קבע יעדים אסטרטגיים בנושאי סביבה ואקלים לשנת 2030. לצד זאת משלב בפעילותו היבטים רבים אשר תורמים לצמצום השפעות האקלים, ובמעבר לכלכלה סביבתית, אשר עיקריהם כלהלן:

1. הגדלת חשיפה לפעילויות המסייעות להפחתת זיהום או לצמצום השפעות שינויי אקלים וצמצום השפעות על משאבי טבע ומערכות אקולוגיות (Sustainable Financing Products & Services)

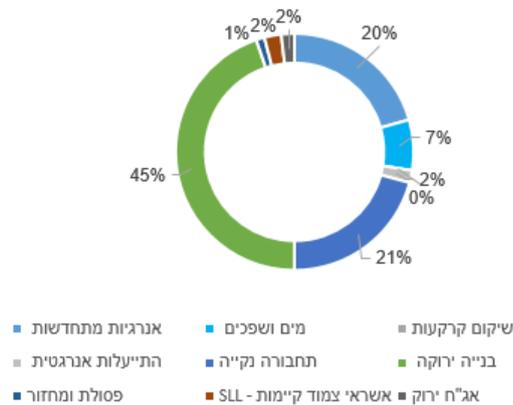
הבנק קבע יעד אסטרטגי לפיו הינו שואף לכך שעד שנת 2030, יתרת המימון וההשקעות הירוקים תסתכם בסך של 70 מיליארד ש"ח.

בנוסף ליעד זה הבנק פועל להגדלת החשיפה לפעילויות המסייעות להפחתת זיהום או לצמצום השפעות שינויי אקלים גם באמצעות הלוואות צמודות קיימות, השקעותיו, וכן הצעת פקדונות מובנים ירוקים, והכל בהתאם למדיניות הסביבה והאקלים של הבנק הכוללת פרק ייעודי למימון והשקעה בהיבטי קיימות (Sustainable Financing Policy), החלה על כלל פעילויות האשראי וההשקעות של הבנק, כלהלן:

מימון והשקעות סביבתיים

הבנק גיבש מתודולוגיה וקריטריונים לזיהוי וניהול מימון והשקעות המקושרים למטרות התומכות ביעדי סביבה ואקלים. המתודולוגיה שאומצה הינה ברוח תקן Green Bond Principles (GBP), המסייע בגיבוש מאפיינים לאג"ח ירוקה בינלאומית, ובהתאמות למאפיינים הייחודיים של המשק הישראלי.

יתרת המימון וההשקעות הסביבתיים²² ליום 31.12.2025 הסתכמה בהיקף של כ-54.2 מיליארד ש"ח:

מזה:

אשראי צמוד היבטי קיימות – Sustainability Linked Loans

אשראי צמוד קיימות, הינו אשראי אשר במסגרת הסכמי המימון על פיו נכללו תניות ויעדי קיימות שונים.

יתרת אשראי זאת (מאזני חוץ מאזני), הסתכמה בשנת 2025 בסך כולל של כ-2.2 מיליארד ש"ח, מזה כ-929 מיליון ש"ח בקטגוריית תחבורה נקיה, וכ-1.25 מיליארד ש"ח אשראי צמוד קיימות שאינו נכלל בקטגוריות.

השקעה באג"ח ירוק בפעילות הנוסטרו של הבנק

לצד העמדת אשראי ללקוחות הבנק לפרוייקטים סביבתיים, הבנק מבצע השקעות סביבתיות בפעילות הנוסטרו, אשר מוגדרות על פי מדיניות הבנק כהשקעה באג"ח ירוקות. גישה זו של הבנק מאפשרת לו נוחות לצורך וידוא כי תמורת ההשקעה מיוחסת לפרוייקטים סביבתיים, לאור החובה לעמוד בכללים בינלאומיים, של תקן ה-Green Bond Principles (GBP), המחייב חוות דעת חיצונית של חברת דירוג למתודולוגיית האלוקציה, וביקורת בלתי תלויה על שימושי האג"ח והאימפקט הנובע ממנו.

22 כולל מכשירי אשראי חוץ מאזניים. המידע בקטגוריית תחבורה נקיה (רכבים היברידיים, חשמליים, תחבורה ציבורית ורכבת קלה), ביחס ליבואני רכב כולל מרכיב של אמדן.

יתרת ההשקעות של הבנק באג"ח ירוקות כאמור ליום 31.12.2025 הסתכמה בהיקף של כ-970 מיליון ש"ח.

תיק זה כולל השקעה במגוון של סקטורים סביבתיים, בעיקרם: אנרגיה מתחדשת, יעילות אנרגטית, ניהול מים ותחבורה נקייה. השקעה זו מבוצעת במגוון של אזורים גאוגרפיים, בכללם: ישראל, צפון אמריקה, דרום אמריקה, אירופה, מזרח אסיה, אוסטרליה ואפריקה.

האימפקט הסביבתי המצרפי מהשקעות אלו, הינו משמעותי במונחי פליטות CO₂, ופרויקטים מסוימים מביאים לחסכון בפליטות בסדר גודל של אלפי קילוטון בשנה. בעוד שהנתונים הספציפיים ליצירת מקומות עבודה דלים, ההתמקדות בתחבורה נקייה וניהול מים מדגישה מחויבות לשיפור איכות החיים והתשתיות הכלכליות באופן בר-קיימא.

בנוסף:

הנפקת אג"ח ירוקה בהיקף של 500 מיליון דולר על ידי הבנק

ביום 12.1.2023 הנפיק לאומי אג"ח ירוקה מסוג קוקו (Coco), בו גייס 500 מיליון דולר. מסגרת איגרות החוב הירוקות תומכת במאמצי הבנק לקדם את המעבר לכלכלה דלת פחמן ולהרחיב את פעילות המימון הירוק.

2. הפחתת פליטות פחמן וגזי חממה מפעילות ישירה ועקיפה

פליטות המיוחסות לפעילות התפעולית של לאומי²³

לאומי שם לעצמו מטרה לצמצם את ההשלכות השליליות על איכות הסביבה, האקלים ומשאבי הטבע הזמינים באזורים בהם הוא פועל, הן דרך פעילותו התפעולית והן דרך פעילותו העסקית. לאומי משקיע משאבים בזיהוי פעולות שיביאו להתייעלות ולחיסכון בצריכת האנרגיה, המשפיעות ישירות על טביעת הרגל הפחמנית של לאומי, וגיבש כמפורט בפרק אסטרטגיית הסביבה והאקלים בדוח זה, תכנית הפחתת פליטות (GHG Reduction Program).

על פי התכנית, מדי שנה, הבנק מבצע חישוב סדיר של פליטת גזי החממה הנובעים מפעילות הבנק (צריכת אנרגיה, שריפת דלקים ועוד), ומדווח את טביעת הרגל הפחמנית שלו. חישוב הפליטות מבוצע בהתאם למתודולוגיית החישוב של התקן הגלובלי המקובל בנושא (GHG protocol), ובאמצעות כלי החישוב של המשרד להגנת הסביבה. לצורך חישוב הפליטות במכלול 3 משתמש הבנק במקדמי הפליטה המפורסמים על ידי DEFRA (Department for Environment Food & Rural Affairs, ממשלת UK).

פליטות גזי חממה מחולקות, על פי הפרקטיקה, לשלושה מכלולים, אשר בבנק באים לידי ביטוי בפעולות העיקריות, כלהלן:

מכלול 1 – פליטות ישירות כתוצאה מצריכת דלקים וגזי קירור וכיבוי אש.

מכלול 2 – פליטות עקיפות כתוצאה מצריכת חשמל.

מכלול 3 – פליטות עקיפות כתוצאה מתהליכי רכש, ייצור וטיפול בפסולת, נסיעות עבודה, וצריכת חשמל של שוכרי משנה. בנכסי הבנק.

23 כלל הנתונים המוזכרים בפרק זה מתייחסים לביצועים הסביבתיים התפעוליים של בנק לאומי בלבד, אשר מעל 99% מעובדיו ורווחיו, בישראל.

יעדי הפחתת הפליטות

לאומי קבע יעדים להפחתת פליטות גזי חממה לשנת 2030, וזאת בשיעור של 50% משנת הבסיס 2021, וכן יעדים שנתיים כמותיים מפורטים להשגת יעד זה בכל שלושת המכלולים.

היעדים שנקבעו לשנת 2030 (Intermediate target), נקבעו תוך שימוש במתודולוגיית תקן SBTi.

ליום 31.12.2025 הבנק ביצע הפחתה של כ-30% מהמדרך הפחמני ביחס לשנת 2021.

טביעת הרגל הפחמנית של הבנק לשנת 2025 היא כ-23,742 טונות שווה ערך פד"ח (tCO₂e).

עצימות המדרך הפחמני של הבנק לשנת 2025 היא 0.14 טון שווה ערך פד"ח (tCO₂e)/מ"ר.

צמצום טביעת הרגל הפחמנית

הגורמים המרכזיים לירידה בפליטות בשנת 2025 הם:

1. צמצום שטחי משרדים הנובעים בעיקר ממעבר הבנק לקמפוס בלוד.
2. המשך המעבר לצריכת חשמל מיצרן פרטי שייצור החשמל שלו יעיל יותר אנרגטית.
3. צמצום צריכת דלקים לתחבורה.

עצימות אנרגטית וצריכת חשמל

קבוצת לאומי מספקת שירותי בנקאות ואינה חברה יצרנית, לכן הקבוצה אינה מחשבת עצימות אנרגטית ליחידת ייצור.

קבוצת לאומי מודדת את העצימות האנרגטית שלה כדי לבחון את יעילות המהלכים שננקטים לצמצום צריכת החשמל. העצימות נמדדת על פי צריכת חשמל ביחס לשטח בו נצרך (מ"ר). בהמשך למהלכים שננקטו להתייעלות אנרגטית, קיימת ירידה עקבית בעצימות האנרגטית של קבוצת לאומי ביחס לשטח הנכסים לאורך השנים.

2021 שנת הבסיס	2024	2025	
62	52	50.3	צריכת חשמל ב-GWh
364.9	296	298.3	עצימות אנרגטית לפי סה"כ חשמל (סך קוט"ש/מ"ר)

צריכת מים

סך הצריכה לשנת 2025 (בקמפוס לאומי המהווה את עיקר צריכת המים של הבנק), הינה כ-103,955 מ"ק. בנרמול ביחס למספר משרות, צריכת המים למשרה הינה כ-14.45 מ"ק.

הנתונים המפורטים בפרק 2 זה, בכללם נתוני 1-3 SCOPE – GHG, צריכת החשמל, הפסולת והמים, מבוקרים על ידי צד שלישי כמפורט בדוח ה-limited assurance בעמ' 74 לדוח זה.

במסגרת מאמצי הבנק להפחתת הזיהום הפחמני וצמצום השפעות הסביבה והאקלים בפעילותו, מתבצעת בבנק לאורך השנים פעילות ענפה בתחום פינוי הפסולת על גווניה.

בשנת 2025 הועברו למחזור ולטיפול פסולת, כמפורט להלן:

2024	2025	יחידות	סוגי פסולת
32	42	טונות	קרטונים
²⁴ 1,749	1,024	טונות	נייר
42	43.6	טונות	פסולת אלקטרונית
0.14	0.04	טונות	פסולת סוללות
4	1	טונות	מכלי טונר
1,859	1,110	טונות	סה"כ פסולת
79	75	מ"ק	פסולת שאיבות מפרידי שמנים

פירוט טביעת רגל פחמנית תפעולית לפי מכלולים:

2021 שנת הבסיס	2024	2025	יחידת מידה	מכלול
3,362	2,950	2,638	טון CO ₂ eq	מכלול 1
28,282	20,139	19,470	טון CO ₂ eq	מכלול 2 (Market Base)
30,618	22,772	21,050	טון CO ₂ eq	מכלול 2 (Location Base)
1,311	1,880	1,635	טון CO ₂ eq	מכלול 3
32,955	24,970	23,742	טון CO ₂ eq	סה"כ (מכלול 2 Market Base)
0.141	0.143	0.14	טון למ"ר	עצימות הפליטות

פליטות מכלול 3, המיוחסות לפעילותו הפיננסית של הבנק

כחלק ממחויבות לאומי לצמצם את השפעתו האקלימית, הבנק ביצע חישוב של טביעת הרגל הפחמנית המיוחסת לפעילותו הפיננסית. פליטות אלו הן חלק מפליטות SCOPE 3 של הבנק. החישוב נעשה בהתבסס על מתודולוגית השותפות לחשבונאות פחמן פיננסית (PCAF), למדידת פליטות גזי חממה המשיכות לפעילות פיננסית, ובפרט מימון והשקעות.

גם בשנה זו, חישוב הפליטות הממומנות כלל 100% מתיק האשראי ללקוחות החטיבה העסקית (כולל נדל"ן, עסקי, מסחרים ותשתיות), המשכנתאות, ו-100% מההשקעות בחברות סחירות באמצעות לאומי פרטנרס, וההחזקה בוואלי נשיונל בנק.

חישוב הפליטות הממומנות דורש שימוש במתודולוגיות סטטיסטיות וחישוביות, והערכות והנחות שונות, כדי להשלים נתונים שאינם זמינים (כגון מידע על פליטות לווים שאינו זמין בהיקף נרחב במשק הישראלי). במהלך השנים בהן מחשב הבנק את הפליטות הממומנות, דייק הבנק את מתודולוגיית החישוב, איסוף הנתונים וניתוחם, וכן בנה בסיס נתונים רחב וקבוע, שמשמש לצורך ניהול קוהרנטי של תהליכי הפחתת הפליטות הממומנות, ניתוח תרחישי קיצון, וניהול סיכונים מעבר אקלימיים.

ציון איכות המידע, לפי הגדרות תקן PCAF, ממתודולוגיית החישוב של הבנק הינו 4.33.

מניתוח הנתונים לשנת 2025, עולה כי חלה ירידה של 6.76% בעצימות האנרגטית, ביחס לשנת 2024.

24 נתון גבוה זה נובע בעיקרו מפינוי מבני המטה של הבנק בתל אביב, שהוביל להעברת כמות חריגה של נייר וארכיב למחזור, לצד פינוי פסולת ציוד משרדי וריהוט המהווה אירוע חריג וחד-פעמי.

מספר קטגוריה ²⁵	שם	תכולה	טון CO _{2eq} 2025
1	מוצרים ושירותים שנרכשו	צריכת נייר, צריכת טונרים, צריכת מים.	138
5	פסולת מיוצרת בתפעול	פסולת שהועברה למחזור, שפכים, פסולת כללית מעורבת ²⁶ .	899
6	נסיעות עסקים	טיסות ולינות.	377
13	נכסים מושכרים	צריכת חשמל של שוכרי הבנק.	231
15	השקעות ואשראים	100% מלקוחות החטיבה העסקית (כולל נדל"ן, עסקי, מסחרי ותשתיות), המשכנתאות, ו-100% מההשקעות בחברות סחירות באמצעות לאומי פרטנרס, וההחזקה בוואלי.	ירידה של 6.76% בשיעור העצימות האנרגטית.

צמצום ההשפעה השלילית של משבר האקלים והסביבה על הטבע והמערכות האקולוגיות בפעילות התפעולית של הבנק

ההיבטים המרכזיים בהקשר זה בפעילות התפעולית של הבנק נוגעים להפחתת צריכת מים (הפחתת שימוש במקורות מים), הפחתת צריכת חשמל לצד הגדלת צריכת החשמל ממקורות אנרגיה מתחדשת (הפחתת פליטות פליטות שמצמצמת פגיעה בקרקעות, מים ובעלי חיים), צמצום פסולת (הפחתת הטמנה ושריפה הגורמים לזיהום קרקע ואוויר), וצמצום צריכת נייר (הפחתת כריתת עצים, לצד הפחתת צריכת מים ואנרגיה בתעשיית הנייר).

היבטי התנהלות ספקים בנושאי סביבה ורכש ירוק

מדיניות הבנק בכל הנוגע להתנהלות מול ספקים (Supplier Environmental Policy), בהיבטי סביבה ואקלים כמפורט בפרק זה כוללת את מחויבותו של הבנק לשקול ככל הניתן היבטי סביבה בהתנהלות ספקיו, וכן להטמעת היבטי רכש ירוק בפעילות הבנק ככל הניתן.

במסגרת תהליכי רכש, ספקים נדרשים להצהיר כי אינם מעורבים במתן ו/או קבלת שוחד ועל פי אופי פעילותם גם מחויבות לשמירה על זכויות אדם, לעמידה בהוראות הדין והרשויות הרלוונטיות בנושא סביבה ואקלים, אחריות נזיקין ואחריות בנושא בטיחות וגהות בעבודה.

בהתאם לאופי פעילות הספק, נבחנו בין היתר היבטי זיהום אוויר, פסולת בתהליכי ייצור ושימוש במוצרים ירוקים. אגף בינוי ונדל"ן מבצע בדיקות ובקורות על חברות בינוי, ניקיון ותחזוקה, שלפעילותן עלולות להיות השפעות שליליות על איכות הסביבה. בין השאר מבוצעות בדיקות בנוגע לחומרים בהם משתמשים ספקים אלו ובמידת הצורך נדרשים הספקים להציג אישורים בהתאם, לרבות גיליונות בטיחות (MSDS), אישורי הטמנה של פסולת בניין, תווי תקן וכדומה.

בשנת 2025 עמד היקף הרכש הירוק של הבנק על כ-39.4 מיליון ש"ח.

להרחבה בהיבטי רכש אחראי, חברתי, והערכה של התנהלות ספקים, ראו בפרק חברה בדוח זה.

25 לפי הטקסונומיה של ה-GHG protocol.

26 מחושב על פי אמדן של סך פסולת למספר משרות, בהתאם למתודולוגיית החישוב של משרד הפנים לכמות פסולת מיוצרת לעובד.

- הטמעת מערכות ופעולות נוספות לצורך התייעלות אנרגטית וסביבתית בקמפוס לאומי החדש בעיר לוד.
- הפחתת גודש תחבורתי – הפעלת שירותי הסעה נוחים לעובדי הבנק הן בהגעה והן ביציאה מהעבודה, התומכים בהפחתת פליטות פחמן.
- צריכת מים – הטמעת מערכות לחסכון ובקרה על צריכת אנרגיה, וכן מערכת AI לניטור, בקרה והפחתת צריכת מים.
- דואר ירוק – מעבר לקוחות לדיוור דיגיטלי מאפשר חיסכון בנייר לצד הנגשה נוחה, פשוטה ומהירה יותר עבור הלקוחות.
- פסולת – עיקר הפסולת בבנק הינה פסולת אלקטרונית ופסולת נייר הנאספות ונשלחות למחזור.
- צמצום שימוש בנייר – בכלל זה הבנק צמצם במהלך שנת 2025 את השימוש בנייר בשיעור של כ-42% ביחס לשנת 2024.
- מדיניות בטיחות ואיכות סביבה – במסגרת מדיניות זו, פועל הבנק להשקיע את המשאבים הדרושים למניעת מקרים של זיהום סביבתי ובזבוז משאבי טבע, מזעור גורמי סיכון למפגעי סביבה ושיפור מתמיד של ביצועיו.
- נאמני איכות סביבה – מינוי נאמני איכות סביבה האחראים לניהול היבטי סביבה וניטור צריכת החשמל והמים.
- שירות דיגיטלי – עוגן מרכזי בחזון הבנק הינו להוביל בנקאות יוזמת, חדשנית ואחראית עבור לקוחות הבנק תוך הנגשת השירותים באופן מתאים, פשוט, מהיר וחכם ללקוחות. מובילות זאת, לא רק שמאפשרת שירות טוב יותר ללקוחות, אלא מצמצמת צריכת נייר, ופליטות פחמן משימוש בתחבורה הנדרש לצורך הגעה לסניף.
- צי הרכב של הבנק – לאומי פועל למעבר צי הרכב של הבנק מכלי רכב מונעי בנזין לכלי רכב היברידיים וחשמליים.
- ניתוח המאפיינים של צריכת האנרגיה בסניפים – במסגרת שיפוצים ופרויקטים להתייעלות אנרגטית, מתקין לאומי מערכות לבקרת אנרגיה ומערכות בניין חכמות בסניפים ובמבני מטה, המאפשרות ניתוח של מאפייני צריכת האנרגיה.
- התייעלות בצריכה האנרגטית – צמצום צריכת חשמל בחדרי המחשב של הבנק, על ידי ייעול פיזור החום. במתחם השרתים בוצעה הפרדה בין שדרות חמות לקרות, על מנת לשפר את היעילות האנרגטית ולהקטין את צריכת האנרגיה. בנוסף, הבנק מתעדף עבודה עם שרתים וירטואליים חלף שרתים פיזיים, באופן שמאפשר ניהול אנרגטי הולם, ומצמצם את צריכת האנרגיה באתרי ה-Data center.
- שימוש בתאורה חכמה וחסכונית.
- בתהליכי רכש של בנינו, תחזוקה ומוצרי חשמל, נעשה שימוש בקריטריונים סביבתיים מומלצים.

הגבלת חשיפות בתחום פעילות מזהם

ענף הפיננסים בכללותו אינו מאופיין בתרומה ישירה להשפעות שינוי אקלים, אלא חשוף להשפעות אלה באופן עקיף על ידי מימון ענפים ופעילויות כלכליות המבוססות בפעילותן, בין היתר, על שימוש בדלקי מאובנים. הבנק פועל להגבלת חשיפתו לפעילויות אשר תורמות להשפעות שינוי אקלים, ולצורך כך קבע מגבלה פנימית להיקף החשיפה בתיק האשראי (סולו) ללקוחות מתחומי הפקת פחם, הפקת וזיקוק נפט, והפקת גז.

אסטרטגיית הבנק בהקשר של הפחתת הפעילות בתחום האשראי המזהם הוגדרה כאמור כמגבלה פנימית ולתחום זה בלבד, לאור הצורך בתמיכת המשק הישראלי במעבר הנדרש לכלכלה דלת פחמן, לצד החשיפה הזניחה של הבנק לתחום פעילות הפחם, הנפט והגז.

יתרת האשראי של הבנק ליום 31.12.2025 לפעילות ייצור חשמל מדלקים פוסיליים, הינה זניחה ביחס לפעילותו, ומפורטת בפרק מדדים להערכת החשיפה של הבנק לסיכון אשראי עסקי הקשור לשינויי אקלים.

חברה

הקדמה

בבסיס החזון של לאומי "להיות הגוף הפיננסי המצטיין במשק הישראלי ולהוביל בנקאות יוזמת, חדשנית ואחראית עבור לקוחותינו", שילוב מובילות עסקית ונוחות גם יחד, ושאיפה לתת מענה מיטבי לצרכיהם הפיננסיים של לקוחותינו, בסביבה עסקית דינמית, תוך התבססות על ערכים של שקיפות, אחריות והוגנות. מימוש ערכים אלו נעשה, באמצעות טיפוח ההון האנושי והטמעת חדשנות ויצירתיות, והכל תוך שמירה על יציבות הבנק והשגת רווחיות נאותה.

עוגן משמעותי בחזון ואסטרטגיית ה-ESG של הבנק, וחזון הבנק בכללותו, מתייחס לכלל מחזיקי ובעלי העניין של הבנק בתחום החברתי, ובכללם, עובדי הבנק, הלקוחות, והקהילה.

פרק זה להלן עוסק בכלל היבטים הנוגעים למחזיקי ובעלי העניין של הבנק בהיבטי חברה, ובכלל זה מבנה הממשל התאגידי בבנק בתחום החברה, עובדי הבנק, לקוחותיו, קהילה, וספקים, וכולל מיקוד בנושאים ספציפיים בעלי חשיבות כגון, הכלה פיננסית.

הממשל התאגידי בתחום החברה

הבנק מכיר בכך כי עוגן מרכזי בתפקידו כבנק מוביל בישראל, אשר מורשתו וההיסטוריה שלו קשורה בטבורה להיסטוריה הכלכלית והחברתית של מדינת ישראל, הינו הכללת היבטי חברה בכלל פעילותו.

נוכח האמור, היבטי החברה, בכללותם, מגובשים גם הם, תחת הממשל התאגידי של הבנק, כפי שיפורט בפרק זה:

דירקטוריון הבנק

דירקטוריון לאומי אמון על התוויית האסטרטגיה של הבנק ובכלל זה בתחום החברתי, אישור מסמכי מדיניות רלוונטיים, קביעת הנחיות לזרועות הניהול, פיקוח על קיום הנחיות אלה וביצוע פיקוח ובקרה נאותה על פעילות הבנק.

במסגרת זו, היבטים המובאים לאישורה דירקטוריון ונכללים במסמכי מדיניות השונים ו/או בדוח זה, הינם: הנגשת שירותים בנקאיים, קידום מוביליות חברתית, תרומה לקהילה, עידוד התנדבות של עובדים, דיאלוג מחזיקי עניין בתחום החברתי והחלת מדיניות על ספקים.

ועדת דירקטוריון

המבנה הארגוני והמסגרת של עבודת הדירקטוריון ואחריותו בתחום החברה, משתלבים במבנה הממשל התאגידי הקיים ומהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

בהתאם, אחת מוועדות הדירקטוריון הבנק הינה ועדת משאבים, אשר בין הנושאים בתחומי אחריותה, להמליץ לדירקטוריון על אסטרטגיית האחריות החברתית התאגידי והסביבתית (ESG) של הבנק והקבוצה, ומידת התאמתה לאסטרטגיה הכוללת של הבנק, ואופן תקשור הפעילות החברתית של הבנק, טרם אישורה בדירקטוריון.

הנהלת הבנק

הנהלת הבנק מתווה את האסטרטגיה, המדיניות והעקרונות לניהול היבטי ESG, אשר היבטי החברה מהווים נדבך משמעותי בהם, והינה מאושרת על ידי דירקטוריון הבנק.

היבטי החברה השונים מוטמעים בפעילותן של החטיבות המרכזיות בבנק בהתאם לתחום אחריותן:

חטיבת אסטרטגיה: אחראית על הגדרת היעדים האסטרטגיים ארוכי הטווח של קבוצת לאומי לצד אחריות על תחום התרומות.

חטיבת משאבי אנוש: אחראית על גיבוש אסטרטגיית משאבי אנוש בבנק ויישומה, יחסי עבודה, מדיניות השכר ותגמול, פיתוח ארגוני ולמידה, גיוס והשמה, חווית עובד, רווחה וטיפול בפרט.

חטיבות עסקיות: משלבות בפעילותן העמדת אשראי חברתי, ותמיכה בלקוחות הבנק כמפורט בדוח זה.

חטיבה פיננסית: אחריותה העיקרית הינה בתחום הפעילות מול ספקים, בטיחות עובדים, נגישות פיזית ובינוי.

חטיבת סייבר ותשתיות וחטיבת פיתוח טכנולוגי: אחריותן העיקרית בהיבטי החברה הינה בתחום אבטחת המידע, ופיתוח מוצרים דיגיטליים לרווחת הלקוחות.

חטיבת ניהול סיכונים: אחריות על התוויות מדיניות, מתודולוגיה, כלים לניהול סיכונים וסיוע לדירקטוריון בגיבוש תאבון הסיכון של הבנק. בהיבטי החברה, האחריות העיקרית של החטיבה הינה שילוב נושא זה בעקרונות ההוגנות מול לקוחות (Conduct), המפורטים במדיניות השרות.

חטיבת הביקורת הפנימית: אחריות כקו הגנה שלישי לבצע ביקורת שונות על פעילות חטיבות הבנק.

דיונים בדירקטוריון ובהנהלת הבנק

בשנת 2025 התקיימו בדירקטוריון וועדותיו ובהנהלת הבנק, דיונים בנושאים חברתיים, בהיבטי ESG, בכלל זה דיונים ייעודיים בנושאי ההון האנושי, שיתופי פעולה אסטרטגיים, תרומות, וכן דיון בנושא דוח שנתי זה.

ועדת הנהלה בינחטיבתית להתוויית אסטרטגיית ה-ESG בבנק

בבנק מונתה ועדה ייעודית להתוויית יישום אסטרטגיית ה-ESG בכללותה. בוועדה חברים מנהל הסיכונים הראשי, וחברי הנהלה בכירה מכלל חטיבות הבנק, ובראשה עומדת ראש חטיבת אסטרטגיה וחטיבת משאבי אנוש. הוועדה אחראית על קבלת החלטות היגוי לגבי יישום האסטרטגיה, קידום האסטרטגיה שנקבעה ופיקוח על יישומה, תיאום בין האורגניזם השונים בבנק, ומתן מענה שוטף לסוגיות שונות.

מנהל ESG קבוצתי ופעילות בינלאומית

מנהל ה-ESG הקבוצתי, בכפיפות לראש חטיבת אסטרטגיה וחטיבת משאבי אנוש, מתכלל את כלל פעילות החטיבות בנושאי החברה כאמור, ובכלל זה, אמון על יצירת שיתופי פעולה עסקיים אסטרטגיים, והובלת יישומם בבנק, בהתאם לרלוונטיות.

עובדי לאומי

הקדמה

בשנת 2025 הועסקו בבנק כ-8,000 עובדים.

מרבית העובדים מועסקים במשרה מלאה, וכ-0.7% מועסקים במשרה חלקית.

הגיל הממוצע של עובדי לאומי הינו 42.5.

כ-99.9% מעובדי הקבוצה מועסקים בישראל. ללאומי חברת בת אחת בלבד בחו"ל, Leumi UK.

ההיבטים המרכזיים הנכללים בדוח זה, בנוגע לעובדים הינם כלהלן:

גיוון, הכללה ושיוויון הזדמנויות

קבוצת לאומי ועובדיה הנם מיקרוקוסמוס של החברה הישראלית, בלאומי קיים מגוון תעסוקתי רחב התורם לקידום החדשנות והיצירתיות בלאומי, ומייצר שיוויון הזדמנויות עבור הקהלים השונים בחברה הישראלית.

מדיניות הגיוון ושיוויון הזדמנויות בקבוצת לאומי באה לידי ביטוי במספר תחומים עיקריים: גיוס עובדים מאוכלוסיות מגוונות, כדוגמת מגזרים בתת-תעסוקה, החברה הערבית, וחרדים, זאת באמצעות התאמת הקריטריונים לקליטה ומתן הקלות ייעודיות ושיוויון הזדמנויות מגדרי בקבוצת לאומי בכל מישורי העשייה, בכל הדרגים ובכל התחומים.

גיוון מגדרי

להלן נתונים מרכזיים בהיבטי גיוון מגדרי בקרב עובדי הבנק:

ייצוג נשי של כ-53% בקרב ההנהלה הבכירה.

ייצוג נשי של כ-62% בקרב עובדי הבנק.

תגמול מגדרי הוגן (Gender pay Indicators)

דוח שכר שווה לשנת 2024, שפורסם ביוני 2025 הצביע על פערי שכר שנעים בין 1% לטובת הנשים ועד 7% לטובת הגברים בהכנסה החייבת המושפעת מרכיבים כגון משמרות, שעות נוספות וכדומה.

פערי השכר, ככל שקיימים, נובעים בעיקר מפרמטרים אישיים, כדוגמת ותק, שעות נוספות, משמרות וכוננויות. בבנק קיים קשר בין תגמול לביצועי העובד וטבלאות שכר אחידות לנשים וגברים במעמד הקבלה לעבודה, דבר שמוביל לצמצום בפערי השכר בין גברים לנשים לאורך זמן.

בשנת 2025 כ-41% מתוך 10% ממקבלי השכר הגבוה ביותר בלאומי, הינן נשים.

ביחס לנשים קודמות, לא קיימים פערים משמעותיים בין ממוצע השכר לגברים ולנשים.

גיוון בהעסקה

הבנק רואה חשיבות רבה בביצוע פעולות לגיוון והכללה של העסקת עובדים בבנק, ולוקח חלק במיזמים של עמותות הפועלות לקידום העסקה של אוכלוסיות אלו.

במהלך השנה המשיך הבנק לפעול להרחבת הגיוון התעסוקתי באמצעות קליטת עובדים מקבוצות שונות בחברה הישראלית.

לאומי פועל לגיוס כוח אדם איכותי ונמצא בקשר שוטף עם גופים שונים במטרה לאתר מועמדים איכותיים למשרות השונות. במסגרת זו יצר לאומי שיתופי פעולה עם מוסדות אקדמאיים, משרד התעסוקה ועוד.

בלאומי קיימת פלטפורמה מקוונת המאפשרת לעובדים לצפות במשרות פתוחות בבנק ולהגיש מועמדות. פלטפורמה זו מעודדת את העובד לקחת חלק פעיל בניהול הקריירה שלו, מגבירה את השקיפות, ומבטאת את שאיפתו של לאומי לקידום עובדיו, לפיתוחם ולשימורם.

בשנת 2025, אוישו כ-2,500 משרות, מתוכן כ-56% משרות באמצעות מינוי עובדים מתוך הבנק.

פיתוח ארגוני ולמידה

פיתוח ארגוני ולמידה הינם כלים מרכזיים בתכנון וניהול אסטרטגי של המשאב האנושי, התאמת כישורי העובדים לצרכים העסקיים המשתנים ויישום האסטרטגיה העסקית בסביבה ארגונית משתנה. התמורות בשוק העבודה בעידן הנוכחי, מחייבות התייחסות מוגברת לחיזוק תחושת המשמעות, שימור העובדים, חיזוק ושימור הידע והתאמת מיומנויות הניהול.

הלמידה לאורך השנה התמקדה בתוכניות תומכות מיקודים אסטרטגיים בלאומי. ניתן דגש על הכשרות לתפקיד, חיזוק המקצועיות, שיפור השירות וחווית הלקוח, פיתוח מיומנויות נדרשות ביחידות הרלוונטיות, והטמעת מערכות ותהליכי עבודה תוך שמירה על גמישות והסתגלות לשינויים בשוק ודרישות הרגולציה.

בסך הכל נרשמו בשנת 2025 כ-160,000 שעות למידה בארגון²⁷.

בנוסף, התקיימו תוכניות פיתוח למנהלים בכניסה לתפקידי ניהול, תוך מתן דגש לחיזוק המיומנויות הנדרשות מהם בתפקידים אלה.

לצורך שימור הידע בארגון, וכחלק מהצורך להבטיח המשכיות ארגונית ועסקית, בוצע מיפוי של עובדים שהנם בעלי ידע ייחודי והשפעה מהותית. אל מול מיפוי זה, גובשו פתרונות הכוללים פעולות של תיעוד ידע, העברת ידע לעובדים נוספים, מיכון תהליכים, גיבוי על ידי ספקים חיצוניים, והקמת מנגנוני גיבוי.

משוב עובדים (Performance Appraisal)

אחת לשנה, בתחילתה, מבוצע תהליך רחבי מובנה של הערכה ומשוב לעובדים ולמנהלים בכל יחידות הבנק, המכונה "תהליך הערכה שנתי". התהליך מהווה ערוץ ניהולי מרכזי לפיתוח, להגדרת יעדים ולקידום השגתם במבט קדימה. בלב התהליך – שיחת משוב בין מנהלים ישירים לעובדיהם המתייחסת, בין היתר, לעמידה ביעדים השנתיים, הזדמנות למתן משוב של המנהל על תפקוד העובד וטיב עבודתו, לתיאום ציפיות והגדרת יעדים לשנה הקרובה ולחשיבה משותפת על דרכים אפשריות עבור העובד להמשך למידה ופיתוח.

בנוסף, מתקיים מהלך הערכות חצי שנתי, שנועד לאפשר למנהלים ולעובדים בכל יחידות הבנק, להעריך יחד את סטטוס העמידה ביעדים השנתיים, ובהתאם לכך – להגדיר את הצעדים שיבטיחו את השגתם עד סוף השנה. המהלך מהווה הזדמנות גם לשיח פתוח בין מנהלים לעובדיהם על העשייה עד כה, ועל המשך התפתחות אישית ומקצועית.

תהליכי ההערכה והמשוב כוללים מעטפת ליווי וכלים תומכים עבור המנהלים והעובדים לטובת יישום וניהול התהליכים.

בשנת 2025 קיימו 97% מעובדי לאומי שיחות משוב במסגרת התהליכים השונים.

חווית עובד, הטבות ו-Wellbeing

בלאומי משקיעים בעובדים ובבני משפחתם מתוך ראייה ואמונה כי חווית העובד Wellbeing, משמעותיים לשימור החוסן של העובדים והגברת תחושת ההזדהות והחיבור למקום העבודה. במסגרת זו, מקדם לאומי מגוון רחב של פעילויות לרווחת העובד ובני משפחתו.

עובדי לאומי נהנים ממגוון רחב של הטבות המהוות חלק מחבילת התגמול הכוללת.

27 כ-20,000 ימים על פי חישוב של 8 שעות עבודה ביום.

פעילות חוויית העובד מונגשת לעובדים בפריסה ארצית - פעילויות וחוגי ספורט, חדר כושר, קבוצות ספורט במגוון ענפי פעילות, אירועי עובדים, טיולים, תרומות דם, שירותי פרט ועוד.

תנאי העסקה

בלאומי מקדמים מדיניות עבודה גמישה הכוללת שעות עבודה גמישות שאינן מחייבות הגעה לעבודה בשעה קבועה ומאפשרות לעובד להתאים את מועד הגעתו, ועבודה היברידית (יום עבודה מרחוק), המעוגנת בהסכם עבודה עם ארגון העובדים. כמו כן, קיימים עובדים המועסקים במשרות חלקיות.

הטבות בני משפחה

במסגרת כלל ההטבות לעובד, נכללות גם הטבות הנוגעות לבני המשפחה של העובד, דד ובכלל זה: תשלומים בגין גני ילדים, תשלום לקייטנות ילדים, שעת הנקה, חופשת לידה בתשלום בהתאם לקבוע בחוק, ובנוסף אליה מתן אפשרות של חופשה לתקופה נוספת על חשבון העובד (תנאי הזכאות בכל הנוגע לחופשת לידה ניתנים לעובד הבנק גם אם הוא לא ההורה היולד), אפשרות חופשה בתשלום על חשבון ימי מחלה לטיפול בבן משפחה קרוב (ילד, הורה, בן זוג, אח או אחות), השתתפות בשכר לימוד לילדי עובדים, אירועי קיץ לכל המשפחה ועוד.

תקשורת פנים ארגונית, שיתוף העובדים והגברת השקיפות

בבנק מגוון ערוצי תקשורת ומנגנונים פנים ארגוניים הפועלים במטרה לשתף את העובדים בנעשה בארגון, לשמר ולחזק את המחברות הארגונית ולהגביר את השקיפות והשיתוף אל מול העובדים. יחידת תקשורת פנים ארגונית עובדת כתף אל כתף עם יחידות שונות על מנת לייצר אירועי עובדים ותכנים נוספים על מנת לחזק את מחוברות העובדים לבנק.

בשנה החולפת בוצעו בבנק מגוון פעולות רחב בתחום זה, לרבות אירועים שונים עבור כלל עובדי הבנק, וכן נפתחו ערוצים חדשים להגברת הפצת התוכן באמצעים שונים - דוגמת ערוץ וואטסאפ לעובדי הבנק, עמוד אינסטגרם, ערוץ יוטיוב ועוד.

סביבת עבודה בטוחה (Occupational Health and Safety)

לאומי פועל לסביבת עבודה בטוחה לעובדיו ולכל הפוקדים את סניפי ומשרדי הבנק, ופועל בנושא בטיחות ובריאות בתעסוקה, לפי מודל של "שיפור מתמיד". סיכון הבטיחות בעבודה מנוהל בהתאם למדיניות הסיכונים התפעוליים שאושרה על ידי דירקטוריון הבנק.

במסגרת המדיניות ולנהלים על פיה, מבצע לאומי, בין היתר, תהליך ניהול סיכונים בטיחות, הכולל איתור גורמי סיכון, הערכת סיכונים, שליטה ובקרה בסיכונים, תוך שיתוף העובדים בהתאם לצורך, וזאת בהלימה לתרבות ניהול הסיכונים הנאות של הבנק וערכי הליבה שלו.

מדיניות זאת חלה על כלל פעילותו של לאומי וחצרותיו, ובנוסף לעובדי הבנק, מטרתה לאפשר סביבה בטוחה לספקים, לקוחות, ועובדים חיצוניים, המצויים בחצרות הבנק.

בנוסף, מבצע דיווח בגין תאונות עבודה ואירועי בטיחות לצורך הפקת לקחים ולקיום פעילות מתקנת ו/או מונעת בהתאם. לאומי פועל בהתאם לתכנית עבודה בתחום זה, תוך הגדרת סדרי עדיפויות ויעדי בטיחות הכוללים, בין היתר, את המטרות הבאות: הפחתת תאונות עבודה עם נפגעים, הדרכות קבלני בינוי ותחזוקה לבטיחות בעבודה, הדרכה לנאמני הבטיחות בסניפים, בקרת תיקון ליקויי בטיחות, וביצוע סקרי בטיחות מקיפים על ידי ממונה בטיחות בסניפים ומטה. לכל מטרה נקבעו יעדים ומדדים פנימיים המנוטרים ומבוקרים על ידי הבנק (Internal Inspection), באופן שוטף.

תכנית העבודה כאמור והיעדים על פיה, נקבעו בשים לב להערכת הסיכונים ופוטנציאל הנזק שזוהו בתהליך הערכת הסיכונים. לכל סיכון מוגדרת תכנית מניעה והפחתה.

הנהלים והתכנית על פיה כוללים גם תרחישים שונים להתמודדות במצבי חירום כגון, שריפה. תרחישים אלו, מתורגלים באופן שוטף ובהתאם לתכנית העבודה, על ידי כלל העובדים, למשל תרגיל בטיחות אש, הכולל פינוי.

ככל שאירע אירוע בטיחותי, מבצע על פי נהלי הבנק תהליך של תחקור והפקת לקחים.

נושא הבטיחות ובריאות בעבודה מוטמע באופן שוטף ועל בסיס שנתי באמצעות הדרכת חובה לכלל עובדי הבנק, שמטרתה להגביר את מודעות העובדים להיבטים אלו, כדי להפחית, וככל הניתן למנוע אירועים אלו. הדרכות כאמור, מבוצעות לקבלני בינוי ותחזוקה, והיבטי בטיחות בעבודה נכללים אף בהסכמי ההתקשרות עימם.

מניעת אפליה, הטרדה מינית והתנכלות בעבודה

בלאומי מקפידים על סביבת עבודה הוגנת, מכבדת ונעימה, המקדמת שוויון וכבוד הדדי, ונקייה מהטרדה מינית והתנכלות במקום העבודה. בהתאם לכך, הבנק פועל למנוע, דואג לטפל במקרים שאינם עומדים בקנה אחד עם מדיניות זו באופן מיידי ויסודי.

במסגרת תהליכי ההדרכה והטמעה, מופצת לומדה לכלל עובדי הבנק הכוללת התייחסות להוראות החוק למניעת הטרדה מינית, ודרכי הגשת התלונות והטיפול בהן. הבנק שולח לכל עובדיו אחת לשנה אגרת המדגישה את נושאי איסור הטרדה המינית, אליה מצורף קישור לנוהל הטרדה המינית של הבנק, לרבות פרטי ההתקשרות עם הממונה על הטרדה מינית בבנק.

בנוסף, מופצת לומדה לכלל עובדי הבנק אודות החוק ותרשיו. בשנת 2025 התקיימה, בין היתר, הרצאה למנהלי משאבי אנוש בנושא החוק, הוראתו והתמודדות עם פניות עובדים בנושא.

לבנק תהליכי בדיקה ואסקלציה לטיפול באירועים בתחומים אלו. בכל מקרה בו מוגשת תלונה או מגיעה פנייה מעובד או ממועמד לגבי טענה לאפליה, או התנכלות בעבודה, הנושא נבדק לעומק על ידי חטיבת משאבי אנוש ובמידת הצורך גם בשיתוף חטיבת הייעוץ המשפטי, חטיבת הביקורת הפנימית וגורמים נוספים.

במידה ונמצא כי הטענה מוצדקת, הבנק נוקט בכל הצעדים הנדרשים לטפל בנושא, לרבות צעדים משמעותיים ואו משפטיים, למניעת הישנות מקרים אלו בעתיד, להפקת לקחים ולרענון הנחיות במקרה הצורך (Corrective actions).

קיימים בבנק ערוצי דיווח שונים המאפשרים דיווח על חשש להפרה או חריגה מחוקים, רגולציות, נהלים וכללי אתיקה, בגלוי או בעילום שם, באתר speak-up בפורטל הארגוני או בנייד באפקליציה הארגונית, בטלפון, מייל, דואר, ועוד.

היבטים אלו משולבים גם בקוד האתי של הבנק ובמדיניות זכויות האדם של הבנק (להרחבה ראו בעמ' 63 ובעמ' 66 לדוח זה בהתאמה).

חופש ההתאגדות (Freedom of Association)

יחסי העבודה בבנק מנוהלים בהתאם להסכמים קיבוציים ובכפוף לחוקי המדינה הנוגעים לזכויות וחובות העובדים, ומחויבות הנהלת הבנק כלפי העובדים.

כ-96.3% מעובדי הבנק מאוגדים במסגרת ארגון העובדים הבלתי תלוי וחל עליהם ההסכם הקיבוצי.

להרחבה אודות היבטים שונים הנוגעים לעובדי לאומי, המפורטים בפרק זה, ראו בדוח השנתי בביאור זכויות עובדים בפרק מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים (זכויות עובדים) בדוח הדירקטוריון, פרק מבנה ארגוני בדוח ממשל תאגידי של הבנק ליום 31.12.2025, וכן במדיניות זכויות האדם המפורטת בעמ' 66 לדוח זה.

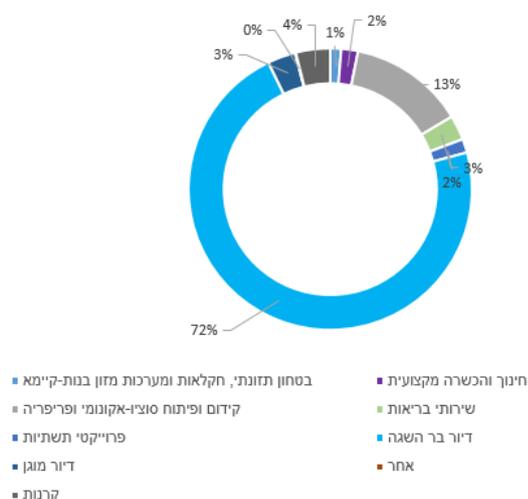
הנדבך המרכזי בחזון הבנק הינו להוביל בנקאות יוזמת, חדשנית ואחראית עבור לקוחותינו. יישום חזון זה בא לידי ביטוי בכלל יישומי האסטרטגיה של לאומי, לרבות בהיבטי קיימות, חדשנות, חינוך פיננסי, ושירות, כפי שיפורט להלן בפרק זה.

אשראי חברתי (Sustainable Financing Products & Services)

אשראי חברתי בקטגוריות על פי תקן ה-GBP הבינלאומי

הבנק גיבש מתודולוגיה וקריטריונים לזיהוי וניהול אשראי המקושר למטרות התומכות ביעדים חברתיים. המתודולוגיה שאומצה הינה ברוח תקן ה-ICMA. המסייע בגיבוש מאפיינים לאג"ח חברתי בינלאומי, ובהתאמות למאפיינים הייחודיים של המשק הישראלי.

בשנת 2025 הסתכם האשראי החברתי בכ-62.3 מיליארד ש"ח²⁸:

בנוסף, הבנק מעמיד אשראי לאוכלוסיות המוגדרות כהכלה פיננסית, ובעבר נכללו בהיקף האשראי החברתי המדווח.

בנוסף, לסיווג האשראי ליעדים החברתיים על פי התקן הבינלאומי, להלן דיווח כמותי נוסף, על ההיבטים החברתיים בפעילות האשראי של הבנק, אשר גם מהם עולה התרומה המשמעותית של הבנק לפיתוח חברתי, הכלה פיננסית, והמשק בכללותו:

אשראי לעסקים קטנים וזעירים

העסקים הקטנים מהווים נדבך מרכזי בפעילות המשק והכלכלה. על פי "הדוח התקופתי של הסוכנות לעסקים קטנים ובינוניים במשרד הכלכלה ותעשייה לשנת 2023", מספרם של עסקים אלו גדל באופן עקבי בעשור האחרון ותרומתם לתוצר של המגזר העסקי כולו הינה כ-45% (ראו בעמ' 29)²⁹.

הגברת הנגישות לאשראי למגזר העסקים הקטנים הינה בעלת חשיבות לפיתוח הכלכלי של המשק, ונכללה, כאחת מההמלצות של "תכנית חטיבת המחקר של בנק ישראל להאצת הצמיחה במשק" (ראו בעמ' 78)³⁰.

28 כולל מכשירי אשראי חוץ מאזניים. דיוור בר השגה (כל אשראי הניתן במסגרת פרויקטים של תכנית ממשלתית קיימת ו/או עתידית שמטרתה לתמוך דיוור בר השגה), קרנות (אשראי הניתן במסגרת קרנות ייעודיות, בכללן קרנות בערבות מדינה).

29 <https://www.sba.org.il/hb/PolicyAndInformation/Researches/Pages/SR77.aspx>

30 <https://www.boi.org.il/media/2h5n1pzk/%D7%AA-%D7%9B-%D7%A0-%D7%99-%D7%AA-%D7%91-%D7%99-%D7%9C-%D7%94-%D7%90-%D7%A6-%D7%AA-%D7%94-%D7%A6-%D7%9E-%D7%99-%D7%97-%D7%94.pdf>

הבנק מכיר באחריותו לשיפור נגישות האשראי לעסקים קטנים, ובכלל זה:

מתוך האשראי החברתי, על פי מתודולוגיית סיווג הבנק כאמור, האשראי לעסקים קטנים – מהווה כ-14.5%.

על פי הנתונים המדווחים בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31.12.2025, האשראי לעסקים קטנים וזעירים מתוך תיק האשראי המאזני של הבנק – מהווה כ-18%.

ראו הרחבה בביאור 28'א' מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גאוגרפיים, בדוח השנתי של הבנק ליום 31.12.2025.

שיתוף הפעולה האסטרטגי בין הבנק לבין ה-EIB להעמדת אשראי, למטרות סביבתיות וחברתיות (לרבות הכלה פיננסית), בתנאים מועדפים ללקוחות, מיועד למגזר העסקים הקטנים והבינוניים, זאת – בהיקף של 750 מיליון אירו, לצד ערבות נוספת לאשראי ביחס לפרוייקטים בהיקף של כ-96 מיליון אירו.

אשראי לפי גובה הכנסה

במסגרת הדוחות הכספיים של הבנק נכלל גילוי על התפלגות סיכון האשראי המאזני (למעט נגזרים), לאנשים פרטיים בבנק לפי גובה ההכנסה הקבועה לחשבון.

על פי הנתונים המדווחים, ליום 31.12.2025, השיעור של חשבונות ללא הכנסה קבועה בחשבון וגובה הכנסה נמוכה מ-10,000 ש"ח, מתוך סיכון האשראי כאמור לעיל – מהווה כ-26.1%.

ראו הרחבה בפרק סיכונים אשראי בדוח הדירקטוריון של הבנק ליום 31.12.2025.

ניהול סיכון חברתי בפעילות האשראי

תחום ניהול סיכונים ה-Social הינו בעל קשר הדוק בתפיסת ניהול סיכונים ה-ESG בכללותם, כפי שמשתקף בסטנדרטים בינלאומיים. מבין הסיכונים שהוגדרו כסיכונים חברתיים על ידי הסטנדרט הבינלאומי של ה-IFC (IFC performance standards), הבנק הגדיר כסיכונים המהותיים ביותר, כסיכונים הנוגעים להשפעה על עובדים – בתחומים כגון בטיחות בעבודה והעסקה, וכן השפעה שלילית על הקהילה, כגון מפגעים או מטרדים. ככל שעולים אירועים מהותיים מבוצעת בחינה כיצד החברה מנהלת סיכון זה, באופן המהווה שיקול נוסף בהערכת סיכון החברה.

להרחבה ראו גם מדיניות זכויות האדם כמפורט בעמ' 66 לדוח זה.

הכלה פיננסית

על פי תפיסת ה-ESG של לאומי, יכולתו העיקרית לבצע אימפקט משמעותי, כמו כל חברה עסקית, הינה באמצעות פעילות הליבה. במסגרת זו, קבוצת לאומי מעניקה אשראי שמקדם יעדים חברתיים, ובכך מסייעת לפיתוח כלכלי וחברתי במגוון ערוצים התומכים ביעדים החברתיים המקובלים על פי הסטנדרטיזציה הבינלאומית ויעדי הפיתוח הברי-קיימא (SDG), לרבות תמיכה באוכלוסיות העונות על הגדרת הכלה פיננסית ואזורי פריפריה.

כמו כן, אחד מ-17 יעדי ה-SDG של האו"ם לפיתוח ברי-קיימא, הינו הכלה פיננסית (Financial Inclusion), אשר, בין מטרותיה העיקריות, הפחתת העוני ופיתוח כלכלי, תוך הגברת האפשרות של כלל האוכלוסייה להשתלב במערכת הפיננסית, לקדם את הרווחה האישית, להקים ולהרחיב עסקים, להשקיע בחינוך ועוד. בשל חשיבות הנושא, הוא גם זוכה להתייחסות מצד ארגונים בינלאומיים רבים כגון האו"ם, הבנק העולמי, ה-OECD, ובנק ישראל.

מדיניות ומחויבות בנק לאומי לקידום הכלה פיננסית

מדיניות ומחויבות זאת, כוללת את הרחבת מגוון השירותים הפיננסיים הזמינים ללקוחות הבנק, ובכלל זה לקבוצות מוחלשות, לרבות: מיעוטים, קשישים, צעירים, אזורי פריפריה, בעלי הכנסה נמוכה, ואוכלוסייה צעירה, תוך יישום תפיסת החדשנות והמובילות של לאומי במן שירותים בנקאיים ללקוחותיו כבנק "הכי נח".

מוצרים ושירותים אלו, מותאמים בהתאם לצורך לאוכלוסייה הרלוונטית, גם לאחר ניתוח השוק הרלוונטי וגם בהתאם לשיח והפידבק השוטף מהלקוחות הרלוונטיים לכל אוכלוסייה, ותוך שיתוף פעולה עם צדדים שלישיים, עמותות וארגונים שונים לקידום אוכלוסיות הכלה פיננסית.

מחויבותו של הבנק לאוכלוסיות אלו, כוללת גם ניהול של פרקטיקות קונדקט להליכי מכירה הוגנים כלפי הלקוחות, הנגשה ושמירה על המידע, והדרכה לעובדים בהקשר זה (להרחבה בהיבטי ניהול סיכון הקונדקט והוגנות כלפי לקוחות ראו גם בעמ' 46 לדוח זה).

הכלה פיננסית – יוזמות, מוצרים ופעולות

לצד הדיווח על ההכלה הפיננסית הנובעות מפעילות הליבה של הבנק מול לקוחותיו בתחום האשראי, כמפורט לעיל, הבנק מקיים פעולות, יוזמות, שותפויות, מוצרים ועוד, בכללם חינוך פיננסי, זאת לצורך קידום הכלה פיננסית בקרב לקוחותיו, ותוך התאמה למאפיינים הייחודיים של כל מגזר³¹, כלהלן:

מגזר חרדי

- לאומי רואה חשיבות בהתאמת השירות ללקוחות המגזר החרדי. הבנק מבצע יוזמות שונות והצעות ערך למגזר זה, בכללן:
- פיתוח טכנולוגי לביצוע העברה בנקאית ומשיכת מזומן מותאם לטלפונים כשרים.
 - פיתוח של הודעות קוליות תפעוליות/ רגולטוריות חלף קבלת SMS לטלפונים כשרים.
 - יצירת הסדרים ייעודיים לקהילות ספציפיות (כמו הלוואות לרכישת מושב בבית כנסת).
 - בניית הצעות ערך התואמות לצרכי המגזר, כמו בנות סמינר, צוותי הוראה ועוד.
 - חיבור עם מנהלי קהילות המגזר בלשכות ובארגונים דוגמת עו"ד, רו"ח, ומכללות של החברה החרדית, במטרה להנגיש את הפעילויות והצעות הערך לטובת האוכלוסייה החרדית.

מגזר ערבי

- ללאומי סניפים ייעודיים המשרתים את החברה הערבית, ובכלל זה מרכזי עסקים ונציגויות למתן משכנתאות. הבנק מבצע יוזמות שונות והצעות ערך למגזר הערבי, בכללן:
- שיתוף פעולה עם סוכנויות רכב בחברה הערבית.
 - הצעות ערך בתחומים בהם קיימת מובהקות תעסוקתית במגזר, כמו מקצועות הפרא-רפואי, ההוראה, עריכת דין וראיית חשבון ועסקים, זאת לצד מגוון הצעות הערך המגוונות הקיימות בלאומי לכלל האוכלוסיות.
 - הצעות ערך לסטודנטים הלומדים בחו"ל בכל התארים.
 - העברת מסרונים (SMS) ללקוחות בשפה הערבית המנגישים את מגוון הצעות הערך והפעולות הבנקאיות ללקוחות.
 - שירות "כתוב לבנקאי" בשפה הערבית.
 - מהלכי שיווק ופרסום, בהם נטולים שחקנים ובנקאים דוברי השפה, בהתאם לצרכים הייחודיים של החברה.
 - הגדרת מדיניות הנותנת מענה ייעודי לחברה הערבית בנושא משכנתאות.
 - קיום כנסים שונים המיועדים לחברה הערבית.
 - פיתוח אתר בערבית עם הצעות ערך מותאמות לחברה הערבית.

אזרחים ותיקים ובני הגיל השלישי

לאומי רואה חשיבות בהתאמת השירות ובעשייה חברתית למען הגיל השלישי בעידן בו תוחלת החיים מתארכת ואוכלוסיית האזרחים הוותיקים גדלה ומתרחבת. לאומי שם למטרה ליצור מעטפת שירות משופרת ומותאמת לאזרחים ותיקים.

לאומי הבנק הראשון להשיק מהלך חברתי: "בטיחות פיננסית לגיל השלישי", בו הוציע ללקוחות כל הבנקים בני הגיל השלישי, מעטפת שירותים ייחודיים שמסייעת להם להתמודד בצורה מיטבית עם הונאות ובטיחות ברשת וניהול כלכלי מותאם לשלב זה בחייהם. בשנת 2025 התקיימו שתי הרצאות בנושא "איך להימנע מהונאות ברשת", בהשתתפות כ-2,000 משתתפים.

כחלק מהצעים שננקטים כדי לסייע לאזרחים ותיקים בהנגשת שירותי בנקאות, לאומי הצטרף לאמנה הוולנטרית שגובשה על ידי המשרד לשוויון חברתי ולגמלאים, הפיקוח על הבנקים, איגוד הבנקים והמערכת הבנקאית לקידום ערבות הדדית.

בנוסף, לאומי מציע שירותי כספומט (ולפי דרישה גם עמדת דיגיטל), אשר מגיעים ברכב אל עשרות בתי אבות ודיוור מוגן בתיאום מראש. ברכב יש דייל אשר יכול לסייע ללקוחות הגיל השלישי בעת ביצוע הפעולות במכשירים.

נשים נפגעות אלימות

במערכת הבנקאית הוגדרה אמנת "זמינות בנקאית" – אמנה וולונטרית להקלת ההתמודדות הפיננסית של נשים נפגעות אלימות השוהות במקלטים ובדירות מעבר. מטרת האמנה ליצור מתווה של פתרונות וסיוע פיננסי פרטני שמתאים לאוכלוסייה זו, תוך העמקת הקשר האישי בין הבנקים ובין אוכלוסיית המקלטים באמצעות הגדרת אנשי קשר ייעודיים מטעם הבנקים שיעמדו לרשות הנשים. לאומי תומך באמנה שגובשה ומסייעת לנשים, לקוחות הבנק, השוהות במקלטים בהתנהלותן

31 אוכלוסיות גיוון בישראל כוללות קבוצות אתניות ובני מיעוטים כגון ערבים, חרדים, אתיופים, דרוזים, צ'רקסיים ועולים חדשים ובעלי מוגבלויות (חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט, וכן מדד ייצוג ושכר בשוק העבודה הפרטי הציבורי (מהדורה חמישית, מאי 2021), של משרד הכלכלה והתעשייה).

הפיננסית ובניהול חשבונותיהן. כיוון שלעיתים קרובות מדובר בחשבון משותף לאישה ולגבר האלים, כולל המענה, בין היתר, מסירת נתוני החשבון לאישה, הקלה ופריסת חובות, הנפקת כרטיס אשראי, פנקסי שיקים ועוד. לאומי מטפל בסוגיה זאת במשנה רגישות תוך שמירה על סודיות הלקוחות ומשקיע מאמצים ומשאבים על מנת לסייע ללקוחות אלו ולהקל עליהן.

צעירים

בנקאות דיגיטלית באמצעות פלטפורמת הבנק הדיגיטלי PEPPER, המותאמת גם לבני הדור הצעיר, ומתן אפשרות לקטין לפתוח חשבון בדיגיטל (גילאי 16-18), לצד מעטפת פיננסית החל מגילאי 14.

תמיכה בעסקים זעירים (Microbusinesses)

במסגרת מאמצי הבנק לתמיכה ומתן שירותים בנקאיים מיטביים לאוכלוסייה זאת, ישנו מיקוד יעודי ללקוחות MicroBusiness, אשר כולל הצעות ערך מותאמות ושירותים בנקאיים מגוונים הנותנים מענה לצרכיהם.

הנגשת מידע בשפות

לאומי מייחס חשיבות רבה להנגשה ככל הניתן של המידע, המסמכים והשירותים בערוצים השונים, בשפה העברית, ולצידה השפות אנגלית, רוסית, ערבית, ואמהרית. חלק מהמידע והשירותים כאמור, ניתן בכלל השפות (למשל, מוקד טלפוני), חלקן במידע ותקשורת דיגיטלית (למשל, SMS). כמו כן, לאומי הבנק הראשון בישראל שהשיק אפליקציה דיגיטלית באנגלית. בנוסף, לאומי הקים אתר יעודי לעולים חדשים, המנגיש מידע תומך בשפות האנגלית והצרפתית.

לקוחות שנקלעו לקשיים

לאומי פועל למניעת התפתחות חובות ונוקט הידברות ישירה, רגישה, מהירה ועניינית למול לקוחות הנתונים בקשיים כלכליים, תוך בחינה פרטנית של יכולותיהם להסדיר את חובותיהם ושאיפה למציאת פתרון נוח עבורם, ככל האפשר. פעילות זו מבוצעת באמצעות קשר עם לקוחות חייבים. ההליך לגביית החוב הינו הדרגתי ומותאם ללקוח.

אשראי ל"קהילות משימתיות" – בשיתוף פעולה עם הקרן הקיימת לישראל

קהילות משימתיות הן עמותות ו/או אגודות שיתופיות אשר מאגדות קהילה החברה בתנועה או רשת המיוצגת תחת ארגון גג המוכר ע"י משרד ממשלתי שתקנונה קובע כי מטרת התאגיד המשותף הינה פעילות חברתית וחינוכית והתיישבות ארוכת טווח באזור בו מתגוררים חברי התאגיד המשותף.

בשנת 2025 לאומי זכה במכרז שפורסם על ידי הקרן הקיימת לישראל להעמדת אשראי לקהילות משימתיות בשיתוף פעולה ובבטוחה חלקית של קק"ל.

הקרן לנשות ואנשי המילואים

בנק לאומי בשיתוף הסוכנות היהודית והפדרציות היהודיות של צפון אמריקה, באדיבות תורמים יהודים אמריקאים, התגייסו למען נשות ואנשי המילואים תוך הקמת קרן הלוואות ייחודית.

הקרן מאפשרת למילואימניקים ומילואימניקיות, לקוחות כל הבנקים, לקבל הלוואה מסובסדת לכל מטרה מבנק לאומי.

שיתוף פעולה עם ארגון המורים

מתוך הכרה בחשיבותם ותרומתם של המורים לחינוך בישראל, בנק לאומי בשיתוף עם ארגון המורים, קיים במהלך שנת 2025 מהלך ייעודי הכולל מגוון הטבות בעמלות, ריביות ושירותים בנקאיים אחרים לחברי ארגון המורים.

קבוצת לאומי שואפת לתת לכל לקוחותיה כלים פיננסיים מתקדמים כדי לבסס תשתית כלכלית שתשפיע על התפתחותם האישית, המקצועית והעסקית. הקבוצה פועלת בכל עת כדי לתת מענה לציפיות של לקוחותיה, תוך הקפדה על מקצועיות ברמה הגבוהה ביותר, על מתן שירות איכותי, על אופן קשבת ועל יחס אישי בכל צומתי ההחלטות וההזדמנויות העסקיות, ובכלל זה מקיימת פעולות שונות בנושא האוריינות הפיננסית.

אוריינות פיננסית היא היכולת לקרוא, לנתח ולהבין נתונים כספיים המשפיעים על הרווחה הכלכלית והיכולת להעריך אפשרויות כלכליות, לתכנן את העתיד, לפעול בהתאם בהווה ולהגיב בצורה מושכלת לשינויים כלכליים.

הבנק פועל במספר היבטים לצורך מטרה זו, כלהלן:

פיתוח ערוצי פעילות ומוצרים עבור הלקוח: הבנק מחויב להעניק לכלל הלקוחות שירות בנקאי נוח ומותאם. בלאומי שוקדים כל העת על פיתוח כלים דיגיטליים המאפשרים ללקוחות לבצע בעצמם פעולות בנקאיות, להעשיר את הידע הפיננסי שלהם ולהרחיב את חופש הפעולה שלהם.

שירותי ייעוץ פנסיוני וייעוץ בהשקעות: הבנק מציע ללקוחות מתאימים שירות ייעוץ פנסיוני מקיף ומקצועי, ובכלל זה פיתוח שירות דיגיטלי חדשני המנגיש ללקוחות מידע על הנכסים הפנסיונים שברשותם. הבנק מקיים אחת לרבעון וובינר מקצועי בנושא שוק ההון. קהל היעד בוובינר הוא כל הלקוחות המשקיעים בניירות ערך במסגרתו ניתנת סקירת שוק ומתקיים שיח על השפעות המאקרו על השווקים בארץ ובעולם.

לצד המפגשים בערוצים הדיגיטליים מתקיימים כנסי לקוחות פרונטליים בנושאים מגוונים בדגש על מושגי יסוד בשוק ההון ללקוחות העושים את הצעדים הראשונים בשוק ההון.

ראו גם פעילות בנושא חינוך פיננסי בייעוץ השקעות בהיבטי ESG, בעמ' 17 בפרק סביבה לדוח זה.

עידוד חיסכון ומודעות לצרכנות נבונה: לאומי מסייע ללקוחותיו לנהל את חשבון הבנק שלהם באופן מיטבי תוך עידוד חיסכון, צרכנות נבונה ותכנון העתיד. לשם כך, מעמיד הבנק מגוון רחב של פיקדונות וחסכונות במסלולי הצמדה מגוונים, בתדירויות הפקדה ותקופות מגוונות, עם אפשרויות יציאה משתנות, כל זאת במטרה להתאים אישית את תהליך החיסכון עבור לקוחות.

הסברה ומניעת הונאות ברשת: בשנים האחרונות רווחת תופעת ההונאות הפיננסיות ברשת. בנק לאומי הגביר את מאמציו ההסברה והמניעה בנושא כדי לסייע ללקוחות, בשיתוף בנק ישראל באמצעות הפורום לחינוך פיננסי שפועל לשיפור האוריינות הפיננסית של לקוחות כל הבנקים, שנועד לסייע לציבור לזהות את סוגי ההונאות הנפוצות ולחזק את יכולות הזיהוי והמניעה.

נגישות

בנק לאומי מייחס חשיבות רבה למתן שירות שוויוני, מכבד ומתחשב לכלל הציבור ולשיפור השירות הניתן לבעלי מוגבלויות.

הבנק מקפיד על בדיקה שוטפת של מצב הנגישות בסניפים, בהתאם למספר פרמטרים מרכזיים, בהם: גישה נוחה לסניף; עמדות שירות נגישות; שילוט נגיש; קיומם של מעלית או מעלון; קיומם של שירותי נכים; גישה נגישה לכספומט; אביזרי עזר ותוכנת כספומט מתקדמת – "TTS כספומט מדבר". כמו כן, פותחה תשתית להדפסה מוגדלת של טפסים ואפשרות לקבל הודעות דואר בדפוס מוגדל. הבנק פועל להנגשת שירותיו באמצעות הסניפים והדיגיטל לכלל האוכלוסיות בחברה הישראלית, ללא הבדל מגדר, דת, גיל, מיקום גיאוגרפי או מוגבלות פיזית.

נושא הנגישות בבנק מנוהל באמצעות:

רכזי נגישות: בבנק מונו שני רכזי נגישות (רכזת נגישות בשירות, רכז נגישות מתו"ס (מבנים, תשתיות וסביבה)), שתפקידם להוביל ולרכז את פעילות הנגישות בבנק ולשמר כתובת לכל פנייה בנושא. בנוסף, ישנה תיבת דואר ייעודית לפניות בנושא נגישות. פניות המגיעות לתיבה מטופלות בהליך מקוצר וענייני.

נאמני נגישות בסניפים: בסניפי הבנק מונו נאמני נגישות אשר עברו הכשרה מתאימה ותפקידם הוא לוודא קיומם של הסדרי נגישות, המוגדרים בחוק ובתקנות, בסניף, הטמעת נושא השירות הנגיש בקרב עובדי ומנהלי הסניף לאורך זמן, זיהוי צרכים ופערים ביישום חוק ותקנות השירות הנגיש בסניף ומתן מענה.

מידע והדרכה לעובדים: בלאומי קיים אתר ייעודי בנושא נגישות ובו מידע מפורט על השירותים שלאומי מציע לאנשים עם מוגבלות. כמו כן, נבנתה תכנית הטמעה והדרכה עבור כלל העובדים, הכוללת: לומדה ממוחשבת (לומדת חובה לעובדים חדשים), ומבדק ידע להטמעה של נושא הנגישות בשירות. הבנק מקפיד לבצע מידי שנה לומדה או מבדק ידע לכל נותני השירות, בסניפים ובמרכזים. הדרכות חווייתיות הכוללות מפגש עם אדם עם מוגבלות/התנסות חווייתית לנותני השירות.

דיגיטל בשירות: הבנק מציע מגוון שירותים מהמכשיר הנייד או מהמחשב, ללא צורך בהגעה לסניף. השירותים והמוצרים הדיגיטליים נגישים עבור אנשים עם מוגבלות והם יכולים לנהל את חשבון הבנק שלהם בצורה מהירה, זמינה ונגישה.

אנשים עם מוגבלות שמיעה יכולים להתכתב עם בנקאי ולקיים פגישה בזום בליווי מתורגמן לשפת הסימנים או בליווי תמלול. הוטמעה תוכנה ייעודית בכספומט המדבררת את המכשיר, ומסייעת לאנשים עם מוגבלות ראייה.

קידום חדשנות להבטחת חוויית לקוח של "הכי נוח"

לאומי מוביל לאורך השנים האחרונות בנקאות יוזמת וחדשנית ללקוחות. במסגרת זו נבחנו ומשולבים כלים, שירותים ומוצרים שונים על מנת לשפר את הצעת הערך ללקוחות, בכללם: אפליקציית לאומי אשר מאפשרת ללקוח לבצע מגוון רחב של פעולות וקבלת שירותים בנקאיים; אפליקציית לאומי טרייד אשר מאפשרת ללקוחות הבנק ביצוע פעולות מסחר מתקדמות, בכלל זה קבלת מידע, יישומי AI, קנייה ומכירה ב-Swipe, מסחר מאוחר בארה"ב ועוד והבנק הדיגיטלי PEPPER.

קשרי ושירות לקוחות (Customer Relations)

תפיסת השירות בלאומי מתבססת על מתן חוויית שירות אישית, זמינה, נוחה, מקצועית והוגנת, בדגש על מתן פתרונות מהירים ללקוחות הבנק, תוך הקפדה על סגירת מעגל טיפול, השמה את הלקוח במרכז.

תפיסה זאת באה לידי ביטוי באופן כולל וקוהרנטי בכלל היבטי פעילות הבנק, הממשקים וצרכי לקוחותיו. נושא ההוגנות ללקוחות ומצוינות בשירות הינו אחד מבין הנושאים המהותיים שהוגדרו על ידי הבנק במסגרת תהליך הגדרת המהותיות, כמפורט בפרק "נושאים מהותיים" בדוח זה, וכן בחזון הבנק "להיות הגוף הפיננסי המצטיין במשק הישראלי ולהוביל בנקאות יוזמת, חדשנית ואחראית עבור לקוחותינו".

היבטים המרכזיים במסגרת תפיסה כוללת וקוהרנטית זאת, כוללים: קידום חדשנות במוצרים ושירותים להבטחת חוויית לקוח של "הכי נוח", מתן שירות לקוחות מיטבי ללקוחות במסגרת פעילות היחידות העסקיות ולשכת המנכ"ל, ביצוע סקרי שביעות רצון לקוחות ויחידת פניות ציבור ברמת הבנק במסגרת חטיבת הייעוץ המשפטי.

כל זאת תוך יישום מדיניות של בנקאות הוגנת במתן השירות וניהול סיכון הבנקאות ההוגנת, בשלושת קווי ההגנה.

שירות לקוחות

בהתאם לחזון הבנק להיות הגוף הפיננסי המצטיין במשק הישראלי ולהוביל בנקאות יוזמת, חדשנית ואחראית עבור לקוחותינו, ומהגדרתם של הבנקאות ההוגנת והשירות כאחד מהנושאים המהותיים בבנק (בהתאם להגדרת המהותיות בעמ' 6 לדוח זה), הבנק לא רק מקדם שירותים ומוצרים עבור שירות נח ומיטבי ללקוחות, אלא מקדם מאמצים רבים למתן השירות ללקוחות באופן הטוב ביותר, בכלל זה באמצעות כלל ערוצי פעילות, ומתן האפשרות להענקת שירות וטיפול מהיר ואישי לפניית לקוחות, בערוץ ובמועד הנוח ללקוחות, תחת התפיסה שהלקוח תמיד במרכז, כלהלן:

מוקדי שירות טלפוניים: לאומי, הבנק הראשון בישראל להרחיב את שעות פעילות מוקדי השירות ל-24/6, גם במוצ"ש.

פרסום הטלפון הנייד האישי של כל מנהל סניף: לפנייה ישירה באמצעות אפליקציית הווטסאפ.

"סיירת מנכ"ל": לאומי הקים מוקד הכפוף ישירות למנכ"ל, לטיפול בפניות לקוחות על ידי צוות בנקאים. המוקד נותן מענה לכל פניה בתוך יום עסקים לכל היותר, תוך מתן דיווחים שוטפים למנכ"ל הבנק על התקדמות הטיפול, כדי לסייע ללקוחות שלא קיבלו מענה מלא לפנייתם, וכדי לוודא שלקוחות הבנק שבעי רצון מהשירות הניתן להם, ולצד זאת הנגשת מספר הטלפון של מנהלי הסניפים כערוץ נוסף לפניות של לקוחות. בנוסף פועל לזיהוי כשלים בתהליכי רוחב בשאיפה לשפרם.

להרחבה ראו את "אמנת השירות של לאומי" באתר הבנק.

שביעות רצון לקוחות

אחד מיעדי האסטרטגיים והנושאים המהותיים של הבנק כאמור הינו להיות מוביל בשירות. לצורך השגת יעד זה נבנתה תכנית עבודה, לרבות יעדים איכותיים וכמותיים הנמדדים באופן שוטף.

הבנק מבצע באופן שוטף סקרים אחרי אינטראקציה עם לקוחות, על מנת לוודא שמירה על סטנדרט שירות גבוה ולצורך מדידה ומעקב אחרי עמידה ביעדי שביעות הרצון הפנימיים.

נתוני שביעות רצון מפורסמים מעת לעת גם בסקר של בנק ישראל, אשר מהווה מדד ביעד האסטרטגי של לאומי להיות הבנק המוביל בשירות.

על פי סקר בנק ישראל האחרון, אשר פורסם בפברואר 2026, לאומי מוביל ב-4 קטגוריות שירות מבין 5 הבנקים הגדולים: שביעות רצון מהשירות בסניף, שביעות רצון מהמוקד הטלפוני, שביעות רצון מזמן ההמתנה בטלפון עד לקבלת שירות מנציג אנושי, ושביעות רצון מהאפליקציה.

לאומי מחויב לטפח את הקשר עם לקוחותיו ולשמרו לאורך זמן. קשר זה מתבסס בראש ובראשונה על אמון והוגנות, וכן על מתן שירותים ומוצרים מותאמים ללקוח ועל חוויית שירות איכותית.

כדי לשמר את האמון העומד בבסיס הקשר עם לקוחותינו, מסתמך לאומי על אמות מידה של ציות לחוקים, לכללים, לתקנות והוראות רגולטוריות, לצד הקפדה על מערכת הערכים של הוגנות, שקיפות ואתיקה מקצועית.

הלשכה לפניות הציבור פועלת בהתאם להוראת בנק ישראל A308, והיא אחראית על הטיפול בתלונות ובבקשות למידע או לסיוע המופנות אליה. הלשכה הינה בעלת הסמכות להחליט לגבי אופן הטיפול בפניית לקוח. בראש הלשכה עומד נציב פניות הציבור, מנהל בכיר בלאומי הכפוף ליועצת המשפטית הראשית של הבנק.

הנציב וקציני פניות הציבור אינם ממלאים כל תפקיד אחר בלאומי, למעט הטיפול בפניות הציבור.

לרשות הציבור והעובדים מגוון דרכי התקשרות עם הלשכה לפניות הציבור המפורסמות באתר לאומי, בעמדות "מידע לאומי", וכן על גבי שילוט בסניפים וביחידות המטה (במקביל קיימת הפניה ייעודית לעובדי חברות שמירה, הסעדה וניקיון).

באוקטובר 2025 פרסם בנק ישראל מסמך המתייחס להליך הערכה צרכנית, במסגרתו העריך את פונקציית נציבות תלונות הציבור בבנק כמקצועית, עצמאית, ובעלת מעמד נאות.

הוגנות כלפי לקוחות וניהול סיכון הבנקאות ההוגנת (Conduct)

התנהלות הוגנת מול לקוחות הבנק מהווה נדבך מרכזי בפעילות הבנק ובניהול הסיכונים שלו. היבט זה בא לידי ביטוי הן במסמכי המדיניות של הבנק בנושא, נהלים, הדרכות ייעודיות וקוד אתי.

הבנק מקפיד על התנהלות שקופה והוגנת שמטרתה להעניק ללקוחותיו שירותים ומוצרים בעלי ערך, בדגש על התאמת המוצרים הפיננסיים השונים לצורכיהם.

סיכון הבנקאות ההוגנת הינו הסיכון שהתנהלות הבנק תוביל לתוצאה בלתי רצויה עבור לקוח או תפגע באמון הציבור בפעילות הבנק. הסיכון יכול להיגרם כתוצאה ממתן שירות לא הולם, לא מתאים או התנהלות מכוונת בלתי הוגנת. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק נזקים הנובעים מתלונות, מתביעות משפטיות, מהטלת עיצומים או קנסות ולנזקי מוניטין.

לשם כך, הבנק פועל להתנהלות נאותה, בהתאם לעקרונות הבאים:

התנהגות אחראית: במטרה ליצור ערך הדדי עבור הבנק ועבור לקוחותיו, הבנק פועל להתאים את הצעת הערך לצרכי הלקוח ויכולותיו, ושואף להקנות ללקוחות את הידע והכלים הנדרשים לשימוש מיטבי בשירותים הפיננסיים העומדים לרשותם, במטרה לאפשר להם לייצר תשתית כלכלית שתשיע על התפתחותם האישית, המקצועית והעסקית.

שוויון ואי-אפליה: הבדלי גיל, דת, מגדר, לאום, מוצא, השקפה חברתית, פוליטית, ומעמד אישי, לא יהווו כשלעצמם בסיס לאפליה במתן השירותים הפיננסיים ללקוחות הבנק.

הגנה על אוכלוסיות מיוחדות: לאומי פועל למתן שירותים באופן הוגן ללקוח, לרבות אוכלוסיות מוחלשות, והנגשת השירות ללקוחות פגיעים ומוחלשים, לצד גישה רגישה ועניינית למול לקוחות הנתונים בקשיים כספיים.

בנקאות לכל אחד: לאומי פועל להעמדת מגוון רחב של אפשרויות וערוצי פעילות שמסייעים ללקוחות לשמור על התנהלות עצמאית בהתאם למצב הלקוח ויכולותיו, ובמקביל, מסייע לאוריינות הפיננסית והדיגיטלית של לקוחותיו.

הוגנות בטיפול בפניות הציבור: לאומי מקפיד על טיפול הוגן ואפקטיבי בתלונות של לקוחות. הטיפול בתלונות הינו חלק בלתי נפרד מהשירות שהבנק נותן ללקוחותיו.

הוגנות בשיווק: הבנק פועל להתאמת תוכן הפרסום לתנאי המוצר/שירות בפועל, מעבר לנדבך הבסיסי של איסור הטעיה, עליו יש להקפיד, ובכלל זה, ליווי הפרסום ברמת גילוי והבהרה נאותה על המוצר ככל שניתן. המלל יהיה ברור ולא יכול מסרים חבויים אשר עלולים לעורר ציפיות או אסוציאציות מטעות.

להרחבה בנושא ראו בפרק סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון ליום 31.12.2025, ובפרק סיכון קונדקט (סיכונים אחרים), בדוח ניהול סיכונים ליום 31.12.2025.

להרחבה בהיבטי קוד אתי, אתיקה והדרכות בנושא ראו בעמ' 63 בדוח זה.

אחריות חברתית ומעורבות בקהילה

קבוצה פיננסית בעלת השפעה מרכזית על החברה והכלכלה בישראל, אנו רואים במחויבותנו לקהילה עוגן חברתי וערכי הפעילות של הבנק בתחום האחריות החברתית מביאה לידי ביטוי את המחויבות שלנו להעצמת החברה והכלכלה בישראל ומהווה המשך ישיר לפעילות הרציפה וארוכת השנים של בנק לאומי, כארגון עסקי הפועל בתוך הקהילה ולמען הקהילה.

בשנת 2025, המדיניות החברתית של הבנק התמקדה בשיקום אוכלוסיות שנפגעו במלחמה ומאירועי ה-7 באוקטובר. בתוך כך, הכריז הבנק על שורת יוזמות ייחודיות שנועדו לסייע ולתמוך באוכלוסיות שונות, בין השאר:

המשך ליווי של קיבוץ בארי ותושביו בהליך השיקום.

פרויקט "החתונות הלאומי" - מימון אירוע חתונה עבור זוגות ששירתו במילואים במהלך המלחמה. השירותים לאירוע סופקו גם על ידי בעלי עסקים מהצפון והדרום.

מיזם "ההוקרה הלאומי" - במסגרתו אנשים פרטיים שהקימו מיזם התנדבותי משמעותי במהלך המלחמה, זכו להוקרה על פועלם וקיבלו מאות חופשות במלונות ובצימרים בצפון במימון הבנק.

"מיזם חילוץ" - במהלך מבצע "עם כלביא" לקח הבנק חלק במאמץ הלאומי להחזרת ישראלים לארץ, וחכר ספינה אשר חילצה ישראלים ששהו בחו"ל.

בנוסף למיזמים נבחרים אלו, בנק לאומי תרם, בין השאר, גם למרכזים רפואיים ברחבי הארץ, הפועלים בין היתר, לשיקום פצועי המלחמה. היקף ההשקעה של קבוצת לאומי בתרומה ועשייה למען הקהילה בשנת 2025 עומד על 48 מיליון ש"ח.

התנדבות עובדים

בשנת 2025 לקחו חלק בפעילויות התנדבות למעלה מ-3,000 עובדים לאורך השנה, בכל חלקי הארץ.

רכש אחראי וחברתי, הערכה של התנהלות ספקים, ועובדי חברות חיצוניות

הבנק פועל בהתאם לאמנת ספקים המקדמת ניהול שרשרת אספקה הוגנת, שקופה, אתית ומקצועית, תוך שמירה על מניעת ניגוד עניינים והיבטי אחריות תאגידית נוספים. פעילות הרכש בלאומי מורכבת בעיקרה מרכישה שוטפת של ציוד, מוצרים ושירותים הן עבור הפעילות השוטפת של הבנק והן עבור פרויקטים המבוצעים ביחידות הבנק, על פי הצורך³².

במסגרת תהליכי הרכש, ספקים נדרשים להצהיר כי אינם מעורבים במתן ו/או קבלת שוחד ועל פי אופי פעילותם גם מחויבות לזכויות אדם, מידת הקפדתם בנושאי סביבה ושינויי אקלים, ואחריות וחובה לפעול בהתאם להוראות הדין ולהנחיות הרשויות הרלבנטיות בנושאים אלו, אחריות בנזיקין ואחריות בנושא בטיחות וגהות בעבודה. במסגרת מדיניות לאומי, הבנק נותן עדיפות, ככל הניתן, לרכש מקומי, לעסקים מהפריפריה ולעסקים קטנים, וקובע תנאי סף להבטחת עמידה של הספקים בסטנדרטים בתחום מניעת שוחד ושחיתות, תנאי העסקה הוגנים ועוד.

נתונים עיקריים בפעילות הרכש ושרשרת האספקה

תמהיל הרכש: כשני שלישי מהרכש בבנק הינו טכנולוגי (חומרה, תוכנה, תחזוקה של מוצרים, יועצים ותקשורת), וכשליש רכש כללי (ציוד משרדי, ביטחון ובטיחות, דפוס ודיוור, שיווק ופרסום, היסעים ותחבורה, בינוי, ניקיון ותחזוקה).

רכש מקומי: כ-88% מהיקף הרכש.

ספקים קטנים ובינוניים (עסקים קטנים עד 20 עובדים, ועסקים בינוניים עד 100 עובדים): כ-34% מסך הרכש.

רכש ירוק התורם לסביבה: 39.4 מיליון ש"ח.

התנהלות ספקים בנושא העסקת עובדים

קבוצת לאומי מקפידה על כך שבתהליך החתימה על חוזה התקשרות ספקים יצהירו ויתחייבו בדבר עמידה בכל הוראות דיני העבודה באשר להעסקת עובדיהם. חברות למתן שירותי שמירה, ניקיון והסעדה נדרשות לעמוד, בנוסף להוראות הדינים הכלליים, גם בהוראות החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה.

ביחס לחברות אלו, קבוצת לאומי מבצעת בדיקות מדגמיות תקופתיות באמצעות בודקי שכר מוסמכים לעניין עמידת החברות בדיני העבודה החלים על תחומים אלה, בהתאם להוראות הדין. תוצאות בדיקות אלה נבחנות על ידי הבנק, אשר מוודא תיקון הליקויים שאותרו. ככל שמתברר כי הליקויים לא תוקנו לשיעור רצון הבנק, נשקלת האפשרות להפסיק את ההתקשרות עימם. כמו כן, חברות אלו נדרשות להמציא לבנק בטוחות לצורך הבטחת עמידתן בתנאי ההתקשרות. בטוחות אלה נשמרות ומשמשות, בין היתר, להבטחת תשלום לעובדיהן כחוק ולשמירה על זכויותיהם. בנוסף, בהתאם לחוק, במקרה בו התקבלה בבנק תלונה מעובד קבלן בתחומים אלו בדבר פגיעה בתנאי העסקה, מבצעת הלשכה לפניית ציבור מעקב אחר טיפול הקבלן בתלונה. הבנק מעדכן מעת לעת את חוזה ההתקשרות עם החברות בתחומים אלו, ומוודא כי תנאי ההסכמים מותאמים לדרישות הדין המשתנות.

התנהלות עסקית נאותה

במהלך הניהול השוטף של הספקים, ובהתאם לאופי פעילותם, נבדקות "נורות אדומות", ביניהן הרשעות קודמות של הספק. כחלק מתנאי ההתקשרות עם הבנק, הספק מתחייב כי אינו מעורב, ולא יהיה מעורב, במתן ו/או קבלת שוחד, בין אם בארץ או בחו"ל, ולא התנהלו או מתנהלים כנגדו הליכים פליליים בשל הפרת חוקים הקשורים במתן ו/או קבלת שוחד. הספק מחויב לדווח לבנק מידית בכל מקרה שיחול שינוי באמור לעיל.

יצוין, כי דרישות אלו מהספקים לעמידה בסטנדרטים הנ"ל, הינן בנוסף לשיקול המקצועי ו/או הכלכלי שבבחירת הספק וההתקשרות עימו, ומעבר לדרישות הדין, ומהוות נדבך משמעותי באופן ניהול הסיכונים בבנק בהתנהלות מול ספקים.

ראו הרחבה בנושא סיכונים תפעוליים בפעילות מול ספקים בפרק סיכונים תפעוליים בדוח ניהול הסיכונים.

ראו הרחבה בפרק סביבה, לגבי התנהלות ספקים בנושאי סביבה ואקלים.

32 הנתונים המפורטים בפרק זה מתייחסים לפעילות הבנק סולו.

לאומי מקבל שירותי ניקיון, שמירה והסעדה מעובדים המועסקים על ידי קבלנים חיצוניים, מבלי שחלים בין לאומי לבין עובדים אלה יחסי עובד-מעסיק.

לאומי פועל בהתאם להוראות החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, תשע"ב-2011, בכל הנוגע לשמירת תנאי העסקת עובדי הקבלנים, בין היתר באמצעות הפעולות הבאות:

במסגרת חוזי ההתקשרות הנחתמים בין לאומי לבין הקבלנים החיצוניים, מצהירים הקבלנים, בין היתר, כי יש להם רישיון בתוקף, וכי הם עומדים ויעמדו בכל הוראות הדין לעניין תנאי העסקת עובדיהם, וכי בחמש השנים שקדמו ליום חתימת הסכם ההתקשרות, הם לא הורשעו ו/או לא הוטלו עליהם עיצומים כספיים בגין אי-הענקת זכויות ותשלומים למי מעובדיו.

בודק שכר חיצוני מטעם לאומי עורך דוחות בקרה עיתיים בתחומי השמירה, ניקיון והסעדה, על מנת לוודא שהעובדים מועסקים על ידי הקבלנים בהתאם לכל הוראות דיני העבודה. במקרה של הפרה, נדרשים הקבלנים להסדירה באופן מיידי, ולאומי מלווה את הטיפול עד להסדרה מלאה.

מתבצע מעקב שוטף אחר תביעות המוגשות על ידי עובדי הקבלנים נגד הקבלנים ו/או לאומי, בעניין פגיעה בתנאי העסקתם.

במקרה של הפרות ו/או תביעות חוזרות, נשקלת על ידי לאומי הפסקת התקשרות עם הקבלן המפר.

אגף פניות הציבור מוגדר בלאומי כגוף הממונה על טיפול בתלונות עובדי הקבלנים בתחומים הנ"ל, בתיאום עם חטיבת הייעוץ המשפטי.

להרחבה בנושא ספקים בהיבטי סיכון תפעולי ראו בפרק סיכונים תפעוליים בדוח הדירקטוריון ליום 31.12.2025, ובפרק הסיכון התפעולי ופרק סיכונים אחרים לדוח ניהול הסיכונים ליום 31.12.2025.

ממשל תאגידי בלאומי

הקדמה

תפיסת הממשל התאגידי של בנק לאומי הינה חלק מרכזי מהחזון והאסטרטגיה הכוללים של הבנק, ובכלל זה אסטרטגיית ה-ESG של הבנק, ובכלל היבטי פעילותו.

במסגרת זו, פועל לאומי תחת מסגרת ענפה של חוקים, תקנות, נהלים וסטנדרטים מיטביים. הבנק מקפיד על סטנדרטים גבוהים לניהול הממשל התאגידי, מתוך תפיסה שכארגון פיננסי מורכב, נדרשת קבוצת לאומי לממשל תאגידי איתן ומנגנוני ניהול המאפשרים תיאום, שליטה, שקיפות וניהול סיכונים מיטבי. הדברים אמורים ביתר שאת נוכח היותו של הבנק תאגידי ללא גרעין שליטה. נציון כי תקנון ההתאגדות של הבנק, אשר אושר על ידי בעלי המניות של הבנק, וכן החוקים והנהלים שהבנק כפוף אליהם, מסדירים, בין היתר, את היבטי הממשל התאגידי בפעילות לאומי.

פרק זה עוסק במבנה, תמהיל ואופן ניהול הדירקטוריון, היות הבנק תאגידי בנקאי ללא גרעין שליטה, ניהול סיכונים, אבטחת מידע וסייבר, אתיקה, ציות, מניעת ניגוד עניינים, תגמול בכירים ועוד, המדגישים את עמידת הבנק בסטנדרטים המיטביים של היבטי הממשל התאגידי, ומהווה מטרייה רחבה המאגדת תחתיה את כלל הערכים והמחויבויות של הבנק, כלהלן:

מבנה הבעלות בבנק

החל מיום 24 במרס 2012, מוגדר הבנק, על פי הקבוע בדיון, כתאגידי בנקאי בלא גרעין שליטה ואין בעל מניות המוגדר כבעל שליטה בבנק³³.

כפועל יוצא של מבנה בעלות בבנק והגדרתו כתאגידי בנקאי בלא גרעין שליטה, 100% מחברי הדירקטוריון של הבנק, ובכלל זה יו"ר הדירקטוריון, הינם עצמאיים ובלתי תלויים, כפי שיפורט להלן.

דירקטוריון בנק לאומי

הוראת חוק החברות, וכן הוראת ניהול בנקאי תקין 301 של הפיקוח על הבנקים ("הוראה 301"), מסדירות את אחריותו ופעילותו של דירקטוריון הבנק, הדירקטוריון מתווה את האסטרטגיה של לאומי, לרבות אסטרטגיית הסיכון ותיאבון הסיכון, ומאשר את המדיניות המנחה אותו בפעילותו השוטפת. כמו כן, הדירקטוריון מפקח על פעולות ההנהלה ומוודא את הלימתן למדיניות שקבע, זאת לצד קיומם של תחומי אחריות ודיווחים ברורים.

הדירקטוריון מגדיר את התפקידים, הסמכויות וחובות המנכ"ל, ואת מערכת הדיווחים לדירקטוריון, המנכ"ל אחראי להנחות ולתאם את פעילויות חברי ההנהלה. הדירקטוריון מתווה תרבות ארגונית הדורשת יישום סטנדרטים גבוהים של התנהגות מקצועית ויושרה, מאשר את הקוד האתי של הבנק ומוודא שהבנק יפעל בציות לחוק ולרגולציה.

בנוסף, דירקטוריון הבנק קובע ומחיל הנחיות בדבר ממשל תאגידי ומנגנוני פיקוח ובקרה על חברות בנות. הנחיות אלו הינן חלק מנהלי הבנק.

ההתייחסות לדירקטוריון בפרק זה הינה לדירקטוריון בנק לאומי בלבד³⁴.

33 לפירוט ההחזקות במניות הבנק ליום 31.12.2025, ראו דיווח מיידי. כמו כן, ליום 31.12.2025 אין גוף ממשלתי ו/או בעל מניות מייסד בבנק, אשר מחזיק ביותר מ-5% ממניות ו/או זכויות הצבעה בבנק.
34 מבנה דירקטוריון הבנק הינו One-Tier System (ללא Supervisory Board).

עצמאות הדירקטוריון (Independence Statement)

לפי הוראת חוק החברות בישראל, בחברה ציבורית יכהנו לפחות שני דירקטורים חיצוניים ("דח"צים"), ובהתאם להוראה 301, לפחות שליש מחברי הדירקטוריון צריכים להיות דירקטורים חיצוניים ("דירקטורים חיצוניים 301"). כמו כן, לאור הגדרת "דירקטור בלתי תלוי" בחוק החברות, אישרה ועדת הביקורת של הדירקטוריון כי הדירקטורים החיצוניים 301 בבנק הינם דירקטורים בלתי תלויים בהתאם לחוק החברות (אלא אם החליטה ועדת הביקורת אחרת). בהתאם לכך, מכהנים בדירקטוריון הבנק שישה דירקטורים המסווגים כדירקטורים חיצוניים 301 ובהם נכללים שלושה דח"צים בהתאם לחוק החברות.

נוכח הדרישות המחמירות שנקבעו בפקודת הבנקאות בעניין איסור זיקה, בין היתר לבנק, לתאגיד בשליטת הבנק, לנושא משרה בבנק או למחזיק ביותר מ-2.5% ממניות הבנק, ובהיותו של הבנק מוגדר על פי דין כתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה.

כל הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון הינם בלתי תלויים ואו עצמאיים, ללא קשר לאופן הגדרתם על פי הדין הרלוונטי, ובכלל זה כל הדירקטורים עומדים בקריטריונים שלהלן:

- לא הועסקו בבנק בתפקיד ביצועי. בהתאם להוראה 301, דירקטור יימנע מהשתתפות בניהול השוטף של הבנק ולא יהיה נוכח בדיונים של ההנהלה ושל ועדותיה, למעט בדיונים העוסקים באסטרטגיה הכוללת של הבנק;
- אינם מייצגים לבנק או לחברות הבנות;
- אין בן משפחה המועסק על ידי הבנק או חברות הבנות;
- אינם מכהנים בגוף ללא מטרות רווח המקבל תרומות משמעותיות מהבנק;
- אינם שותפים או עובדים של משרדי רואי החשבון המבקרים של הבנק במהלך השנה האחרונה;
- אין בתפקידם ניגוד עניינים עם גורמים הנוגעים לבנק או עם כהונתם כדירקטורים בבנק.

לאומי פועל בהתאם לדין ולהוראות הרגולטוריות בעניין ניגוד עניינים, ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראה 301 והוראת נוהל בנקאי תקין 312 של המפקח על הבנקים. בהתאם להוראות חוק החברות, חב דירקטור בבנק חובת אמונים לבנק ועליו לנהוג בתום לב ולטובת הבנק. בהתאם להוראות אלה, לא יכהן אדם כדירקטור בבנק אם עסקיו או עיסוקיו השוטפים יוצרים ניגוד עניינים דרך קבע בינו לבין התאגיד. נהלי הבנק קובעים מנגנונים להימנעות ממצבים של ניגודי עניינים (גם כשאינם ניגודי עניינים דרך קבע), כגון: איסור על מסירת חומר רקע ואיסור על השתתפות בדיונים ובקבלת החלטות בדירקטוריון ובוועדותיו בנושאים שונים לפי העניין.

כל דירקטור מתבקש במועד מינויו, ולאחר מכן פעמיים בשנה וכן באופן שוטף (ככל שחל עדכון), למסור פרטים בנוגע לכהונתו ו/או להחזקות בתאגידים, שלו ושל קרוביו, העשויות להיחשב כניגוד עניינים.

לפני כל דיון בו נדונות עסקאות או שמעורבים בו לקוחות הבנק, מזכירות הבנק פונה לדירקטורים לבדיקת פוטנציאל לניגוד עניינים ביחס לעסקאות או הלקוחות הספציפיים. ככל שהדירקטורים מאשרים שקיים ניגוד עניינים, אותם דירקטורים לא מקבלים חומרי רקע ואינם משתתפים בדיון ובעת קבלת ההחלטות בעניין הרלוונטי.

להרחבה בנושא היעדר ניגוד עניינים בפעילות עובדי הבנק ראו בעמ' 63 בפרק חברה לדוח זה.

יו"ר הדירקטוריון

יו"ר דירקטוריון הבנק הינו דירקטור עצמאי, ובכלל זה: הינו עצמאי ונפרד מתפקיד המנכ"ל; עומד בכל הקריטריונים של העצמאות המפורטים לעיל ביחס לכלל הדירקטורים המכהנים בבנק; ואינו מכהן כחבר הנהלת הבנק ו/או בתפקיד ביצועי בבנק (Non-Executive).

בהתאם לתקנון הבנק, בוחר הדירקטוריון באחד מחבריו לכהן כיו"ר הדירקטוריון.

פעילות הדירקטוריון (Board Effectiveness)

בשנת 2025, המשיך דירקטוריון לאומי לבצע את תפקידו לרבות באמצעות: התוויית אסטרטגיה, לרבות אסטרטגיית ה-ESG של הבנק, פיקוח על פעולות ההנהלה ועל עקביותן עם מדיניות הדירקטוריון, וידוא קיומם של תחומי אחריות ודיווח ברורים בבנק, התוויית תרבות ארגונית הדורשת יישום סטנדרטים גבוהים של התנהגות מקצועית ויושרה, וידוא שהבנק פועל תוך ציות לחוק ולרגולציה, אישור דוחות כספיים, אישור מדיניות בתחומים שונים, כולל ניהול סיכונים, ועוד.

- על כל הדירקטורים בבנק חלות הוראות הדין, לרבות חוק החברות, חוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות (רישוי)"), פקודת הבנקאות, 1941, הנחיות הפיקוח על הבנקים לרבות הוראה 301 ותקנון הבנק, זאת, בין היתר, בהתייחס למינויים, לכשירותם (כולל דרישות מחמירות בעניין איסור זיקה), לרוב הדרוש לבחירתם, לתוקף כהונתם ועוד.
- מדי שנה בהתאם לזהות הדירקטורים שעתידיים לסיים כהונה, הדירקטוריון דן בפרופיל הרכב הדירקטוריון המיטבי על פי מדיניות פרופיל ההרכב הרצוי של הדירקטוריון, אל מול ההזדמנויות והאתגרים שעומדים לפניו בשנים הקרובות, וכן בשים לב לפרופיל ההרכב הקיים של הדירקטוריון, ומנתח את הפערים בין המצב הרצוי לקיים. בין שיקוליו נכנסים בין היתר גיוון מגדרי וחברתי (המקובל בעולם גם תחת ההגדרה של גיוון אתני). בהתאם, הבנק פונה לפיקוח על הבנקים, לפני בחירתה של הוועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים שמונתה על פי סעיף 36א(א) לחוק הבנקאות (רישוי) ("הוועדה למינוי דירקטורים"), את המועמדים לכהונת דירקטורים, ומביא בפניה את צורכי הבנק.
- בהתאם להוראות הדין כל דירקטור נבחר על ידי האסיפה הכללית לתקופת כהונה של שלוש שנים וניתן לחזור למנותו לשתי תקופות נוספות של שלוש שנים כל אחת.³⁵
- יודגש, כי תהליך הבחירה והמינוי של כל דירקטור נעשה באופן פרטני ואינדיבידואלי (Elected Individually as opposed to elected by slate), ביחס לכשירותו והתאמתו האישית. הוועדה למינוי דירקטורים הינה עצמאית ובלתי תלויה והרכבה קבוע בחוק הבנקאות (רישוי). בהתאם לסעיף 36א לחוק הבנקאות (רישוי), הרכב הוועדה למינוי דירקטורים יכול שני דירקטורים המכהנים כדירקטורים חיצוניים בתאגיד הבנקאי שהוועדה דנה בעניינו. לעניין זה, "דירקטור חיצוני", כהגדרתו בחוק החברות, או כמשמעותו לפי הוראה 301.
- לבנק אין השפעה על זהות המועמדים ובחירתם והוא אינו חשוף לתנאים הנוגעים לתהליך בחירתם.
- עוד יצוין כי אחת לתקופה ולכל הפחות מדי 3 שנים מתקיים הליך רטציה בין חברי הדירקטוריון בוועדות. דיון זה מתקיים במליאת הדירקטוריון. בעת איוש הוועדות מובאים בחשבון שיקולים בהתאם לדין (חוקים, תקנות ונב"תים), ובהתאם לצרכים העסקיים, סביבת הפעילות וניהול הסיכון. שיקולים אלה צריכים לוודא עמידה בדרישות הדין תוך שמירה על גמישות בקביעת מועדי הישיבות, איזון באחריות ובנטל בין הדירקטורים, קיום דיונים אפקטיביים ויעילים, וקבלת החלטות מושכלות שממנפות כישורים, ניסיון, מומחיות החברים וחוכמת הקולקטיב. כמו כן, יש לשמור על המשכיות כהונת חברי הוועדות ולצמצם ככל הניתן את הצורך בשינויים תכופים ומיידיים באיוש הוועדות, כך למשל בשל סיום כהונת דירקטור. בהתאם, השיקולים שיש לקחת בחשבון בעת קביעת הרכב הוועדות הם, בין היתר: מספר חברי הוועדה הרצוי, המניין החוקי, ניסיון בנקאי, ניסיון וידע מוכח בתחומי טכנולוגיית המידע או בתחומים מקצועיים אחרים, מומחיות חשבונאית ופיננסית, כשירות מקצועית, משך כהונת יושב ראש וועדה, המשכיות ניהולית ורטציה ומשמעת תקציבית.
- לאחר הבחירה באסיפה הכללית כאמור, מועמד לכהונה בדירקטוריון נדרש לעמוד בבדיקת נאותות (Fit & Proper), של בנק ישראל ומינויו כפוף לקבלת הודעה בדבר אישורו או היעדר התנגדותו של המפקח על הבנקים למינויו.

הכשרת והעשרת הדירקטורים

מדי שנה, בהתאם לתמהיל הדירקטורים ולאתגרים הניצבים בפני הבנק באותה שנה, נקבעת תוכנית הכשרה והדרכה שכוללת הרצאות וימי עיון במגוון נושאים. תכנית ההכשרה מתבצעת לאורך כל השנה ומתוקפת מדי שנה. תוכנית ההכשרה לשנת 2025 כללה, בין היתר, התמקדות בנושאים: חדשנות טכנולוגית, דאטה וסייבר, חשבונאות ופיננסים, ציות, ביקורת, נושאים משפטיים, ניהול סיכונים, והתפתחויות בתחום הסביבה והאקלים. בנוסף, הדירקטורים החדשים שהתמנו השתתפו בתוכנית הכשרה נוספת ונפרדת הכוללת גם מפגשים עם ראשי החטיבות השונים בבנק ובעלי תפקידים שונים.

ישיבות הדירקטוריון ונוכחות בהן

בשנת 2025 התקיימו 43 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-53 ישיבות של ועדות הדירקטוריון, וכן מפגשי העשרה. בבנק קיימת תכנית הכשרה לדירקטורים חדשים, בתחום עסקי הבנק ובתחום הדין החל על הבנק והדירקטורים, לצד תכנית המשך להכשרת דירקטורים מכהנים, המותאמת, בין השאר, לתפקיד שהדירקטור ממלא בבנק.

ממוצע הנוכחות בישיבות הינו 97%.

על פי הוראת נוהל בנקאי תקין 301, קיימת חובת השתתפות מינימלית לכל דירקטור בשני שלישי מישיבות הדירקטוריון.

35 בתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה, רשאים להציע לאסיפה הכללית מועמדים לבחירה כדירקטור רק אלה: (1) ועדה למינוי דירקטורים בתאגידים בנקאיים שמונתה על ידי נגיד בנק ישראל, על פי סעיף 36א(א) לחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981; (2) מי שמחזיק מעל 2.5% מאמצעי השליטה בבנק; (3) חבר-מחזיקים שימנה שניים או שלושה מחזיקים, שכל אחד מהם מחזיק מעל 1% ולא יותר מ-2.5% וביחד לא פחות מ-2.5% ולא יותר מ-5% מסוג מסוים של אמצעי שליטה כאמור, ועמד בדרישות הדיווח על החזקותיו בהתאם לחוק הבנקאות ופקודת הבנקאות.

להלן נתונים עיקריים בכל הנוגע להרכב דירקטוריון הבנק:

- מספר הדירקטורים - דירקטוריון הבנק מורכב מ- 10 דירקטורים, וזאת בהתאם להוראה 301.
- מגדר - הדירקטוריון כולל ארבע נשים ושישה גברים.
- גיל ממוצע - הגיל הממוצע של חברי הדירקטוריון עומד על כ-64.5³⁶.
- ותק ממוצע - הוותק הממוצע של חברי הדירקטוריון הוא כ-3.6 שנים.
- מספר הדירקטורים המכהנים בתפקיד דירקטור נוסף בחברות ציבוריות (Board Mandates) - דירקטור אחד בלבד³⁷.

לכל עשרת הדירקטורים (כולם דירקטורים עצמאיים ו/או בלתי תלויים), מומחיות הרלוונטית לפעילותו של הבנק ולסקטור הפיננסי, ובכלל זה ישנם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, ניסיון בנקאי, ניסיון בניהול סיכונים ובקרה, וניסיון בתחום טכנולוגיות המידע, אבטחת המידע וסייבר.

להרחבה הכוללת פרטים מלאים על חברי הדירקטוריון של לאומי ראו במסגרת הגילוי בדוח השנתי ליום 31.12.2025 (תקנה 26 לתקנות ניירות ערך (ד"חות תקופתיים ומיידים), תש"ל-1970).

מדיניות גיוון הדירקטוריון

במסגרת מדיניות פרופיל ההרכב הרצוי של הדירקטוריון כאמור, נקבעה בין היתר, מדיניות בעניין גיוון מגדרי וחברתי. כמו כן, קבע דירקטוריון הבנק כי יש לתת משקל להבטחת איזון בין המשכיות תפקודית לריענון בדירקטוריון, וכן להבטחת גיוון חברתי ומגדרי בהרכב הדירקטוריון³⁸.

בשנת 2024 התקבלה החלטה בדירקטוריון לפיה יש לתת משקל להבטחת מינימום של 40% ייצוג לכל מגדר בהרכב הדירקטוריון, ולשאוף להגיע לשיעור של 50% עד סוף שנת 2030, וכן תוקפו הוראות מדיניות פרופיל ההרכב הרצוי של הדירקטוריון לפיה יש, בין היתר, לתת משקל בבחירת המועמדים לגיוון חברתי (המקובל בעולם גם תחת ההגדרה של גיוון אתני), בדירקטוריון³⁹, ונקבעו קריטריונים שיבטיחו דירקטוריון בעל ידע קולקטיבי נאות עם כישורים והשכלה הולמים, לרבות בנקאות, כספים, ניהול סיכונים, ועוד, בהתאם להוראות, תוך מתן משקל להמשכיות תפקודית ואיזון בין המשכיות לרענון הדירקטוריון.

יובהר, כי לבנק אין השפעה על זהות המועמדים ובחירתם, והוא אינו חשוף לנתונים הנוגעים לתהליך בחירתם (ראו בעמ' 52 בדוח זה, מינוי הדירקטורים וכשירותם).

דירקטוריון הבנק כולל 40% נשים (4 מ-10).

הערכה של ביצועי הדירקטוריון

הדירקטוריון מקיים לפחות אחת לשנתיים תהליך הערכה עצמית 40, אשר תפקידו לבדוק את אפקטיביות עבודת הדירקטוריון ויעילותו, לרבות בחינה של מבנה הדירקטוריון, הרכב הוועדות והתאמת תחומי אחריותן ליעדים האסטרטגיים, סביבת פעילותו ופרופיל הסיכון, וכן תהליכי עבודת הדירקטוריון לרבות איתור חולשות בעבודתו. התהליך האחרון בוצע בסוף שנת 2023, במסגרתו דן הדירקטוריון בממצאים העולים מתהליך ההערכה וביצע שינויים בתהליכי עבודתו, בהתאם לצורך. תהליך חדש צפוי להתקיים בשנת 2026. נוסף על כך, מעדכן הדירקטוריון אחת לתקופה את נהלי עבודת הדירקטוריון, המתבסס, בין היתר, על הוראות הדין והחלטות של הדירקטוריון. נהל זה קובע, בין היתר, את תפקידי הדירקטוריון ווועדותיו, את סמכויותיהם של הדירקטוריון ווועדותיו ואת דרכי העבודה שלהם, נושאים ועסקאות שיש להביא לאישור הדירקטוריון ווועדותיו, וכן דיווחים המובאים לפניהם.

36 נציין כי לא קיים נוהל המגביל את גיל כהונת הדירקטור. אולם, קיימת מגבלה לגבי משך כהונה מקסימלי של דירקטור - עד שלוש כהונות רצופות בנות שלוש שנים כל אחת
37 במדיניות הבנק קיימת מגבלה על מספר הדירקטוריונים "המהותיים" - דירקטוריון של חברה ציבורית ו/או של חברה פרטית, בעלות היקף פעילות מהותי או מורכבות רבה במבנה הפעילות, אשר דירקטור בבנק רשאי לכהן בהם במקביל לכהונתו בבנק.
38 בהתאם סעיף 21א בנב"ת 301 קובע: "ביצוע תפקידי הדירקטוריון בצורה נאותה דורש קיום דיונים אפקטיביים בנושאים השונים העולים לסדר היום. דיון אפקטיבי מתקיים בין היתר, כאשר הדירקטורים מייצגים מגוון תחומים ומבטאים דעות שונות המונעות 'חשיבה קבוצתית'".
39 גיוון חברתי בישראל כולל התייחסות לאוכלוסיות אתניות ובני מיעוטים כגון ערבים, חרדים, אתיופים, דרוזים, צ'רקסיים ועולים חדשים ובעלי מוגבלויות (חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט, וכן מדד ייצוג ושכר בשוק העבודה הפרטי הציבורי (מהדורה חמישית, מאי 2021), של משרד הכלכלה והתעשייה).
40 בהתאם להוראה 301.

סמכויות הוועדה כוללות, בין היתר, את הסמכויות שלהלן: לדון באסטרטגיית הסיכון הכוללת, לרבות תיאבון הסיכון הנוכחי והעתידי, ומסגרת ניהול הסיכון הכוללת, המעוגנת במסמך ה-ICAAP, ובמסמכי מדיניות המפרטים את מגבלות החשיפה הפנימיות ואופן ניהול הסיכון עבור כל אחד מסוגי הסיכונים של הבנק, לרבות כל התאגידים הנשלטים על ידו ושלוחותיו; לדון במסמך החשיפות לסיכונים הגלומים בפעילות הבנק והקבוצה, הכולל התייחסות לסיכונים חדשים או מתפתחים, ולוודא כי סיכונים אלה מנוהלים כנדרש ושהנהלת הבנק הקצתה עבורם משאבים נאותים; לדון במדיניות קבוצתית לאישור מוצרים חדשים; ולדון בממצאי סקרי סיכונים הגלומים בפעילות הבנק, ובכלל זה דיון בממצאי מיפוי מוקדי הסיכון למעילות והונאות ושל מנגנוני הבקרה המתייחסים אליהם, אשר נדרש הבנק לבצע לפחות אחת לשלוש שנים ועוד.

בנוסף, הוועדה מקיימת קשר שוטף עם מנהל הסיכונים הראשי ועם פונקציות ביקורת ובקרה אחרות, על מנת להתעדכן בפרופיל הסיכון העדכני, תיאבון הסיכון, מגבלות וחריגה מהן ותכניות לצמצום סיכונים, כמפורט בנהל הדירקטוריון.

הרכב ועדת ניהול סיכונים

שליש מחברי ועדת ניהול סיכונים יהיו דירקטורים חיצוניים. כאמור בפרק עצמאות הדירקטוריון בעמ' 51 לדוח זה, כל הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון הינם בלתי תלויים ו/או עצמאיים, ללא קשר לאופן הגדרתם על פי הדיון הרלוונטי.

להרחבה אודות פעילות הדירקטוריון וועדותיו ראו שאלון ממשל תאגידי במסגרת הדוח השנתי של הבנק ליום 31.12.2025.

ועדת הביקורת

לוועדה הסמכויות והתפקידים הבאים: א) לדון ולהמליץ לדירקטוריון, לאחר אישור יו"ר הדירקטוריון ולאחר התייעצות עם המנכ"ל, על תכנית העבודה של חטיבת הביקורת הפנימית ולעקוב אחר ביצועה; ב) לדון בדוחות ביקורת מהותיים של הביקורת הפנימית, של רואי החשבון המבקרים ושל רשויות פיקוח; ג) לעמוד על ליקויים בניהול העסקי של הבנק ושל קבוצת לאומי, להציע דרכים לתיקונם ולעקוב אחר תיקונם; ד) לדון באירועים חריגים מהותיים הנובעים מממצאי הביקורת; ה) לדון ולהמליץ לדירקטוריון לאשר מדיניות בנושאים שבתחום תפקידיה; ו) לדון, ולהמליץ לדירקטוריון לאשר מינוי, השעייתו או העברתו מתפקיד של המבקר הפנימי הראשי של קבוצת הבנק; ז) לדון ולהמליץ לאסיפה הכללית, בדבר מינוי רואי החשבון המבקרים ולהמליץ לדירקטוריון בדבר שכרם; ח) לעשות שימוש בעבודת פונקציית הביקורת על מנת לבחון את אפקטיביות הבקורת הפנימיות, ולצורך כך תקיים הוועדה אחת לשנה ישיבות עם שומרי הסף של הבנק לבדם.

לוועדה תפקידים נוספים בתחומי הפיקוח והבקרה, לרבות בנושאי ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור ותכנית האכיפה הפנימית בתחום ניירות ערך וייעוץ השקעות בבנק. כמו כן, מוסמכת הוועדה לאשר עסקאות עם "אנשים קשורים", כהגדרתם בהוראות המפקח על הבנקים, ועסקאות בהן לנושא משרה (או קרובו), יש עניין אישי בהתאם לקבוע בחוק החברות ולהמליץ בעניין לדירקטוריון, ככל הנדרש. כמו כן, הוועדה דנה בדוח השנתי של נציב תלונות הציבור.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, ועדת הביקורת משמשת גם כוועדה לבחינת הדוחות הכספיים, ובהתאם לכך אחת לרבעון הוועדה דנה וממליצה לדירקטוריון לאשר את הדוחות הכספיים של הבנק.

הרכב ועדת הביקורת

יו"ר ועדת הביקורת יהיה דח"צ, כל הדח"צים בבנק יהיו חברים בוועדה ורוב חברי הוועדה יהיו דירקטורים חיצוניים 301. לכל חברי ועדת הביקורת תהיה היכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים. לפחות שלושה דירקטורים מבין חברי הוועדה יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, ולפחות אחד מהם יהיה דירקטור חיצוני.

כאמור בפרק עצמאות הדירקטוריון בעמ' 51 לדוח זה, כל הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון הינם בלתי תלויים ו/או עצמאיים, ללא קשר לאופן הגדרתם על פי הדיון הרלוונטי.

ועדת תגמול

אחת מוועדות הדירקטוריון, הינה ועדת תגמול שתפקידה העיקרי הינו לדון ולהמליץ לדירקטוריון בנושאים שקשורים לתגמול נושאי משרה ועובדים נוספים בבנק, לרבות תנאי כהונה והעסקה וכן מדיניות התגמול לגורמים הנ"ל, לרבות קריטריונים להערכת הביצועים ולמדידתם. מדיניות התגמול תיערך על בסיס רב שנתי ותהיה עקבית עם התרבות האירגונית והניהולית של הבנק והקבוצה, עם המטרות והאסטרטגיה של הבנק והקבוצה לטווח הארוך ועם סביבת הבקרה. ועדת התגמול תוודא כי מדיניות התגמול מקדמת עמידה ביעדי הבנק והקבוצה, ניהול סיכונים מבוסס ואפקטיבי, אינה מעודדת לקיחת סיכונים

חריגים או מעבר לתיאבון הסיכון של הבנק והקבוצה, אינה סותרת את אסטרטגיית ניהול האשראי של הבנק והקבוצה ומאפשרת שמירה על בסיס הון איתן.

כאמור בפרק עצמאות הדירקטוריון בעמ' 51 לדוח זה, כל הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון, לרבות בוועדת התגמול, הינם בלתי תלויים ו/או עצמאיים, ללא קשר לאופן הגדרתם על פי הדין הרלוונטי.

אסיפת בעלי המניות

הבנק מפרסם זימון לאסיפה הכללית במועדים הקבועים על פי הוראות הדיון. במסגרת דוח זימון האסיפה, מפרט הבנק את סדר היום המוצע, את הרוב הנדרש לקבלת כל אחת מההחלטות, וכן הסבר בעניין זכות בעלי המניות להצביע באסיפה הכללית בנושאים השונים, כולל בנושאים שלהלן המחייבים החלטה של האסיפה הכללית לאישורם: מינוי דירקטורים, מדיניות תגמול (לרבות תגמול הוני לנושאי משרה), ביטוח ושיפוי נושאי משרה, ושינויים בתקנון ההתאגדות.

כל מניות הבנק הינן מניות רגילות, המקנות את אותן זכויות הצבעה לכל בעל מניות בהתאם למספר המניות בבעלותו, ובכלל זה לא קיימים מניות בכורה, מניות זהב, או כל סוג אחר של מניה, המקנה זכות יתר לבעל מניות אחד על רעהו (Voting Proportionality).

רואי החשבון המבקרים של הבנק

בכל שנה, לקראת זימון אסיפה כללית שנתית למינוי רו"ח מבקר לשנה הקרובה, מקיימת ועדת הביקורת דיון ובסופו ממליצה לאסיפה כללית על מינוי רו"ח; זאת על בסיס החומרים ועמידה בתנאים הנדרשים מרו"ח המוצגים לפניו. בדיון הנ"ל הוועדה רשאית ומוסמכת להמליץ על מינוי מחדש של רו"ח מכהן או על מינוי רו"ח חדש חלף רו"ח מכהן.

ניהול סיכונים בלאומי

הפעילות העסקית של הבנק כרוכה בניהול סיכונים פיננסיים ושיאנים פיננסיים. הסיכונים הפיננסיים המרכזיים אותם מנהל הבנק הינם: סיכונים אשראי שהינם אינטגרליים בעיסוק הליבה של הבנק וכן סיכונים שוק ונזילות. לצד ניהול הסיכונים הפיננסיים, פעילות הבנק כרוכה בסיכונים שאינם פיננסיים אשר ניהולם הינו תנאי הכרחי לעמידה במטרות השוטפות ובמטרות ארוכות הטווח של הקבוצה. בין סיכונים אלה נכללים סיכונים תפעוליים, לרבות סיכונים טכנולוגיים, סיכון סייבר, סיכון רגולציה, סיכון ציות, סיכון משפטי, סיכון מוניטיון, סיכון אסטרטגי, סיכון מודלים, סיכון אקלים, סיכון הבנקאות ההוגנת (conduct) וסיכון מאקרו כלכלי.

אסטרטגיית ניהול הסיכונים בלאומי הינה שמירה על יציבות הקבוצה ותמיכה בהשגת היעדים העסקיים. מטרות אלו מושגות תוך עמידה בתיאבון הסיכון שהוגדר, במדיניות ובמגבלות הנגזרות מהם, אשר יוצרות גבולות גזרה לפעילות העסקית. מסגרת ניהול הסיכונים כוללת מנגנונים לזיהוי סיכונים ואמידתם, הגדרת מבנה ארגוני ותחומי אחריות לניהולם לרבות מנגנוני בקרה ודיווח נאותים.

בבנק מתבצעת פעילות מתמדת לשדרוג תשתית ניהול הסיכונים וניתוח תמונת הסיכון, דבר המאפשר קבלת החלטות באופן מושכל.

הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בבנק

דירקטוריון הבנק

הדירקטוריון אחראי, בין השאר, על התוויית אסטרטגיית הסיכון הכוללת לרבות תיאבון הסיכון, פיקוח על מסגרת ניהול הסיכונים בקבוצה, אישור המבנה הארגוני, אישור מדיניות ניהול סיכונים עבור כל אחד מהסיכונים המהותיים, פיקוח ואתגור של רמות הסיכון אליהם נחשפים הקבוצה והבנק תוך וידוא הלימה לתיאבון הסיכון וציות להוראות חוק ורגולציה.

דירקטוריון הבנק כולל ועדת ניהול סיכונים ייעודית אשר אחראית להתוות את מדיניות, תאבון הסיכון ותרבות הסיכון, ולפקח על ניהול הסיכון הכולל, בוועדה כאמור בדוח זה כל הדירקטורים החברים הינם דירקטורים עצמאיים ו/או בלתי תלויים (להרחבה אודות תפקידיה של ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים, ראו בעמ' 54 לדוח זה).

ניהול הסיכונים בלאומי מבוסס על שלושה "קווי הגנה" כפי שנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 – "ניהול סיכונים":

קו הגנה ראשון – הכולל את ניהול הסיכונים המתבצע על ידי היחידות העסקיות והתפעוליות, ובכלל זה ליישום הבקורות וניהול הסיכון כפי שהותוו במדיניות שהוגדרה על ידי קו ההגנה השני. בכל אחת מהחטיבות הוגדרו בעלי תפקידים, נהלים ותחומי אחריות מוגדרים לניהול הסיכון והבקרה.

קו הגנה שני – מנהל הסיכונים הראשי אשר הינו חבר הנהלת הבנק וראש החטיבה לניהול סיכונים, אחראי להובלת ניהול הסיכונים העיקריים בקבוצה ובבנק, להתוות את מדיניות הסיכון ולבצע את תהליכי ניהול הסיכון והבקרה עליהם.

בכפוף למנהל הסיכונים הראשי מכהנים ראשי מערכים וראשי אגפים לניהול הסיכונים השונים, שניהולם כקו שני הינו באחריות החטיבה לניהול סיכונים, ובהם סיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכוני ציות, סיכונים תפעוליים, סיכונים טכנולוגיים, סיכוני סייבר וסיכוני מודלים.

קו הגנה שלישי – חטיבת הביקורת הפנימית אשר אחר לבצע הערכה בלתי תלויה של ניהול הסיכונים והבקרה (להרחבה ראו בעמ' 57 בדוח זה).

תהליכים מרכזיים בניהול הסיכונים (Risk Management Processes)

הבנק פועל ליישום אסטרטגיית ניהול סיכונים וקידום תרבות ניהול סיכון אפקטיבית, במסגרת קבוצתית, הכוללת עקרונות בתחום הממשל התאגידי ובקרה, ככל שאינם סותרים את הוראות החוק והרגולציה המקומית. בחברות הבנות העיקריות בארץ ובשלוחה בבריטניה מונה מנהל סיכונים ראשי אשר כפוף ניהולית למנכ"ל חברת הבת ובכפופות מקצועית עקיפה (Dotted Line), למנהל הסיכונים הראשי של הקבוצה.

פרופיל הסיכון של לאומי נבחן רבעוני במסגרת דוח החשיפות המדווח לדירקטוריון. בחינת פרופיל הסיכון מתבצעת, בין השאר, באמצעות מתודולוגיה לסיווג רמת החומרה של החשיפות לסיכונים השונים. המתודולוגיה מבוססת על כימות השפעת התמשות תרחישים שונים על הון הקבוצה, קרי על יציבותה, וכוללת גם "הערכות מומחה" מקרב הגורמים הרלוונטיים בבנק.

בדוח החשיפות הרבעוני מוצגת הערכת הסיכון לכל מוקד סיכון, בהתבסס על KRI (Key Risk Indicators), שנאמדים מידי רבעון, כולל התייחסות להגדרת הסיכון, להסתברות התרחשותו, פוטנציאל הנזק, גורמי ההפחתה ולמגמה, לרבות במוקדי הסיכון שלהלן: אבטחת מידע, סייבר, המשאב האנושי, שירות וקונדקט הונאות ומעילות.

תיאבון הסיכון של הקבוצה מתווה את גבולות הגזרה לפעילות העסקית, הן בשגרה והן תחת תרחיש קיצון. תיאבון הסיכון מותאם לאסטרטגיה של לאומי ולגבולות המיקוד העסקי שבהם בחר להתמקד בפועל ובראיה צופה פני עתיד. תיאבון הסיכון מתייחס לאופן ההתנהלות של לאומי בזיהוי, מדידה, בקרה, ניהול והפחתה של הסיכונים, כאשר להתנהלות זו השפעה ישירה על פרופיל הסיכון השיווי של הקבוצה. מגבלות תיאבון הסיכון נבחנות מידי שנה במסגרות הייעודיות השונות ומאושרות בראייה כוללת על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP.

מדיניות הבנק בתחום האשראי, כוללת את העקרונות המנחים הבאים: שמירה על מנהל תקין: כללי האתיקה, ההוגנות, גילוי נאות ושקיפות ובכלל זה עמידה בהוראות הרגולציה; וקיום הפרדה בין היחידה הנוטלת סיכון לבין יחידה עצמאית המבצעת בקרה על הסיכון ועל ניהול הסיכון.

הבנק מתמקד כל העת בקידום חדשנות, ייעול ושיפור תהליכים. לצד הפוטנציאל לשיפור וקידום עסקי, יוזמות ופעילויות חדשות ו/ או שינוי מהותי במוצר קיים עלולים לייצר סיכונים והשפעות רוחב לבנק מול לקוחותיו, עובדיו וספקיו. בהתאם, מקיים הבנק נוהל מוצר חדש, המחייב בחינת מכלול הסיכונים והשפעתם כך שניתן יהיה לנהלם ולמזערם מבעוד מועד, ובכלל זה סיכונים תפעוליים, סיכוני טכנולוגיה וסייבר, סיכונים חדשים ומתפתחים (כגון קונדקט ודאטה), זאת בנוסף לסיכונים משפטיים, סיכוני רגולציה ציות, שוק ואשראי אשר גלומים ביוזמה.

תרבות ניהול הסיכונים

אסטרטגיית ניהול הסיכונים הקבוצתית של הבנק מקדמת תרבות ניהול סיכונים אפקטיבית, לרבות: הכללת היבטי ניהול סיכונים ותרבות ניהול סיכונים בתכנית העשרה של דירקטוריון הבנק; תהליכי הדרכה שונים בארגון לקידום תרבות ניהול הסיכונים; הכללת היבטי ניהול סיכונים בתהליכי מוצר חדש; והכללת היבטי ניהול סיכונים בתכנית התגמול לנושאי משרה (להרחבה ראו בעמ' 64 לדוח זה).

תחומים להימנעות ממימון

מדיניות האשראי של הבנק כוללת מספר תחומים להימנעות ממימון, בכללם מפלגות והימורים בלתי חוקיים.

הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים ביותר (Emerging Risks)

סיכון מאקרו כלכלי, סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון אסטרטגי, סיכוני טכנולוגיה, סיכוני בינה מלאכותית, סיכון ענף בינוי ונדל"ן, סיכון רגולציה, וסיכון אקלים וסביבה.

כל אחד מסיכונים אלו מנוהל ומבוקר על ידי הבנק, לצד יישום תכניות הפחתה רלוונטיות לכל אחד מהסיכונים, כמפורט בדוח על ניהול הסיכונים ליום 31.12.2025, לרבות פרק הסיכונים המובילים והמתפתחים המהותיים ביותר.

ביחס לסיכון האקלים אשר מוגדר על ידי הבנק כאחד מהסיכונים המובילים והמתפתחים, נבנתה עבורו תכנית מעבר והפחתה כוללת כמפורט בפרק הסביבה/TCFD בדוח זה.

להרחבה אודות ניהול הסיכונים ומבנה הממשל התאגידי לניהול הסיכונים, ראו בדוח על הסיכונים ליום, 31.12.2025, בעמ' 9.

ביקורת פנימית

חטיבת הביקורת הפנימית כקו הגנה שלישי, הינה יחידה בלתי תלויה האחראית על יישום תהליכי הביקורת הפנימית בקבוצת לאומי. תפקידה לבחון את תקינותם ואת יעילותם של תהליכי ניהול הסיכונים בקווי ההגנה הראשון והשני, בהתאם ליעדי הבנק, ולבחון את אפקטיביות הבקורות הפנימיות בארגון, במסגרת תהליכי הביקורת השונים בהתאם לתוכנית עבודה רב-שנתית, לרבות בהיבטי סיכונים אקלים והגנת הפרטיות.

כפיפות המבקרת הפנימית של הבנק הינה ליו"ר הדירקטוריון, היא מדווחת לדירקטוריון באמצעות ועדת ביקורת, והינה במעמד של חברת הנהלת הבנק.

תפקידי חטיבת הביקורת כוללים, בין השאר: סקירת המערכות שנקבעו להבטחת ציות לדרישות החוק, הרגולציה, המדיניות ונוהלי הבנק. בדיקה והערכה של ההתאמה והאפקטיביות של מערכת הבקרה הפנימית. סקירת היישום והאפקטיביות של נהלים ומתודולוגיות להערכת וניהול הסיכונים של הבנק. סקירת האמצעים הננקטים לשמירה על נכסי הקבוצה, והערכת החיסכון והיעילות. בדיקות מיוחדות וטיפול בפניות של עובדים המדווחים על פעילות חריגה, חשש לפגיעה במנהל תקין או בטוהר המידות.

להרחבה אודות הביקורת הפנימית, ראו בפרק מבקרת פנימית בדוח ממשל תאגידי ליום 31.12.2025.

ציאת, הלבנת הון, שוחד ושחיתות

ציאת

סיכון ציאת הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר התאגיד הבנקאי עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את הוראות החוק/הרגולציה.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308 "ציאת ופונקציית הציאת בתאגיד הבנקאי" מגדירה את תחומי האחריות של הציאת באופן פורמאלי וברמה הקבוצתית. ההוראה קובעת כי נדרש להעריך את אפקטיביות ניהול סיכון הציאת ולמצוא אמצעים למדידתו כאשר, הסיכון נגזר ממכלול החקיקה הרלוונטית לפעילות הבנק.

על פי מדיניות הבנק, סיכון הציאת מנוהל על בסיס קבוצתי. במסגרת זו, ננקטים צעדים שונים לפיקוח ובקרה על השלוחה בחו"ל וחברות הבנות לצורך מעקב על יישום נושאי הציאת בכללותם ויישום מדיניות הציאת הקבוצתית. לצורך ניהול אפקטיבי של סיכונים הציאת פועל בלאומי מערך ציאת ואכיפה שבראשו עומד קצין הציאת הראשי (Chief Compliance Officer). קצין הציאת הראשי אחראי, בין היתר, למילוי החובות לפי הוראות החקיקה בנושאי איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור ויישום משטרי הסנקציות הבינלאומיים בהתאם למדיניות הבנק.

כחלק מאחריות קצין הציאת בנושא יישום משטרי הסנקציות הבינלאומיים ולאור הדינמיות בנושא זה, נעשית בחינה שוטפת ומבוצעות ההתאמות הנדרשות בתהליכי העבודה ובתכנית היישום בנושא.

קצין הציאת הראשי משמש גם כממונה על האכיפה בתחום דיני ניירות ערך, כממונה על הגנת הפרטיות, וכממונה על יישום ה-FATCA, ה-CRS והסכם ה-QI.

מערך ציאת ואכיפה כפוף למנהל הסיכונים הראשי.

להרחבה ראו בפרק סיכונים אחרים בדוח הדירקטוריון, ובפרק סיכון ציאת בדוח ניהול הסיכונים ליום 31.12.2025.

הלבנת הון ומימון טרור הינן פעילויות עתירות כספים, המבוצעות בין היתר באמצעות ניצול המערכת הבנקאית. דרכי הלבנת הון ומימון הטרור הינן רבות ומגוונות, ומניעתן אינה קלה. נוכח הסיכונים הכרוכים בפעילויות אלה, כגון ערעור יציבותן של מערכות פוליטיות, כלכליות וחברתיות במדינות דמוקרטיות, ואף סיכון חיי אדם, קיימת חשיבות גבוהה להמשך המאבק בתופעות אלה בכל האמצעים העומדים לרשותנו.

גופים פיננסיים ובכללם תאגידים בנקאיים, נמצאים בחזית המאבק בנושאים אלה. בהתאם, לבנק לאומי קיימים מדיניות ונהלים מקיפים בתחום איסור הלבנת הון ואיסור מימון הטרור, אשר נועדו לבסס זיהוי והיכרות של הבנק עם לקוחותיו, בחינה של מקור הכספים של לקוחותיו, עמידה על טיב הפעילות בחשבונות לקוחותיו באופן שוטף, וכן איתור ומניעת שימוש בכספים העשויים להיות קשורים לטרור.

בין היתר פועל הבנק באופן הבא:

תהליך הכר את הלקוח - על הבנקים חלה חובה להכיר כראוי את הלקוחות, מקבלי השירות וגורמים אחרים עימם הם מנהלים עסקים. במסגרת זו בוחן הבנק את מטרת פתיחת החשבון, מהות הפעילות שתתבצע בחשבון והיקפה, הרקע של הלקוח, מקור עושרו, הכנסותיו, פעילות במדינות בסיכון ועוד.

הליך זה אינו הליך נקודתי המתבצע אך ורק בעת פתיחת החשבון. מדובר בתהליך המתבצע באופן שוטף ומתמשך (בין פנים אל פנים מול הלקוח ובין על ידי הבנק שלא בפני הלקוח ותוך יצירת קשר עם הלקוח כאשר הדבר נדרש), ובפרט בעת שינויים משמעותיים בחיי החשבון.

התהליך מתבצע בשינויים המחויבים גם בחשבונות מקוונים.

איסור מימון טרור - הבנק פועל באופן שוטף לאיתור חשודי טרור באמצעות סריקה אל מול רשימות של גורמי טרור מוכרזים. בנוסף לצורך הערכת רמת הסיכון הנשקפת לבנק, בוחן הבנק את הפעילות בחשבונות לאור רשימה מפורטת של מאפייני סיכון בהיבטי איסור מימון טרור.

שמירת מסמכים - הבנק מנהל רישומים ושומר מסמכים בהתאם לדרישות הרגולציה. מסמכי הוראה לביצוע פעולה נשמרים ככלל לתקופה של 7 שנים לפחות מיום רישום הפעולה בספרי הבנק.

הערכת ניהול סיכונים הלבנת הון ומימון טרור - אחת לשנה מבצע הבנק הערכה של אפקטיביות ניהול הסיכונים.

להלן מספר דגשים בפעילות הבנק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור:

מסירת מידע מלא על ידי הלקוח - בעת פתיחת חשבון, ובעת ביצוע פעולה רלבנטית יש לענות על השאלות הנשאלות על ידי הבנקאי, ולספק את המסמכים המתבקשים על ידו. שאלות הבנקאי נועדו להבטיח עמידה בדרישות הרגולטוריות. המידע הנמסר מוגן מתוקף חובת הסודיות הבנקאית החלה על הבנק.

סירוב למסור מידע - אנו יוצאים מנקודת הנחה כי לאזרח מן השורה המבצע פעולה, אין כל סיבה להסתיר מידע מהבנק איתו הוא עובד. לעומת זאת, סירוב לשתף פעולה לענות על השאלות, ולהציג אסמכתאות נדרשות אותן נדרש הבנקאי לשאול בהתאם לחוק, מעורר חשש בדבר כשרות הפעילות המבוקשת, ועלול להביא לדחיית הבקשה לפתיחת חשבון.

ניהול חשבון עבור אחר - ניהול חשבון עבור אחר מבלי להצהיר על כך יכול להוות עבירה פלילית. יש להקפיד להודיע לבנק על כל בעלי העניין בחשבון (שותפים, מורשי החתימה, מיופי הכח, הנהנים ובעלי השליטה בחשבון), גם אם מדובר בבני משפחה מקרבה ראשונה. אם יתברר לבנק כי החשבון מנוהל עבור אחר/קיימת הסתרת בעלים וכדומה - החשבון עלול להיחסם.

הבנק מבצע תהליכי ניטור ובקרה שוטפים, לרבות באמצעים מיכוניים.

דיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון - דיווחים אוטומטיים בפעולות בהתאם לסכומי הסף הקבועים בצו איסור הלבנת הון, דיווחים על פעילות בלתי רגילה.

לקוחות החשופים מבחינה ציבורית (PEP) - כחלק מהליך הכרת הלקוח בוחן הבנק האם הצד המעורב היה או הינו בעל תפקיד ציבורי בכיר (מקומי וזר), או שהינו מקורב לאיש ציבור בכיר. בחינה זו מבוצעת בפתיחת החשבון וגם לאחר פתיחת החשבון, באופן תקופתי. כאשר מדובר בלקוח בעל תפקיד ציבורי בכיר (או קרובו), מבוצע בירור של מקור עושרו ומעקב מוגבר אחר חשבונות.

מהלכי הטמעה – כלל עובדי הבנק עוברים לפחות הדרכה שנתית אחת בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. קווי העסקים מקבלים גם הדרכות ייעודיות בנושא סנקציות.

הפקת לקחים – ככל שמתגלה אירוע, מתבצע תהליך תחקור, הפקת לקחים ושיפור התהליכים.

מניעת שוחד ושחיתות

עבירות שוחד לרבות מתן ו/או קבלת שוחד ועבירת שוחד מול עובד ציבור זר הינן הן עבירות פליליות ועבירות מקור על פי חוק איסור הלבנת הון.

הבנק שם דגש על ציות לחקיקה המקומית והבינלאומית הרלוונטית, וכן לכללים מקובלים בעולם, בתחום המאבק בשוחד ושחיתות ואימץ מדיניות קבוצתית של אפס סובלנות בנושא.

בהתאם גיבש הבנק מדיניות בנושא שוחד ושחיתות, הכוללת הגדרה ואיסור של שוחד ושחיתות, הגדרה ואיסור של facilitation payments, ובכלל זה קווים מנחים לגבי האסור ומותר.

קצין הציות הראשי של הבנק אחראי על נושא שוחד ושחיתות, והטמעת המדיניות ויישומה, נעשית בשלושת קווי ההגנה.

להלן מספר דגשים מתוך מדיניות הבנק בנושא:

הבנק לא ייכנס ביודעין למערכת יחסים עסקית עם אדם או ישות משפטית אשר נותנים או מקבלים שוחד או תמריץ בלתי חוקי כלשהו, לכל מטרה שהיא, ישירות או באמצעות גורם שלישי.

הבנק יבצע תהליכי בקרה, לרבות באמצעים מיכניים, וכן מיפוי ואיתור לקוחות רלוונטיים, המצויים בסיכון גבוה לפעילות שוחד ושחיתות לגביהם יבוצעו בדיקות נאותות מחמירות, לפי הצורך.

הבנק לא יאפשר ביודעין לעשות שימוש במשאביו לביצוע כל פעילות פיננסית הקשורה במעשי שוחד ושחיתות.

הבנק מצפה מעובדיו, עמיתיו העסקיים ולקוחותיו לשתף פעולה עם הבנק במאבקו למניעת שוחד ושחיתות, ולסייע לו לעמוד באמות המידה החוקיות, האתיות והעסקיות שהציב לעצמו.

מנגנון דיווח – בכל מקרה של הפרה או חשש להפרה של מדיניות הבנק בנושא מניעת שוחד ושחיתות, לרבות כאשר עובד הבנק יודע או חושד כי פעולות הנעשות על ידי עובד בנק אחר מעוררות חשד כי אינן עולות בקנה אחד עם מדיניות, על עובד הבנק לדווח על פעולות אלו. הבנק יספק הגנה אפקטיבית לכל עובד בנק, אשר פעל בתום לב לחשיפת חשדות בדבר מעשי שוחד ושחיתות (Whistleblowing).

תרומות פוליטיות – במסגרת בדיקת נאותות בנושא מניעת שוחד ושחיתות בוחן הבנק האם ניתן על ידי הלקוח או בשמו, תרומות למפלגה פוליטית או לפקיד ממשל, או לקמפיין הבחירות שלהם, או לארגון צדקה המשויך או המנוהל על ידי אחד מהנ"ל.

עמותות/אלכ"ר – הבנק בוחן (בהתאם לקבוע בנהלי הבנק ובכפוף לסוג העמותה והסכומים), את היקף ההכנסה מתרומות, היקף ההכנסות מתרומות במזומן, שמות התורמים, היקפי תרומות מישות מדינית זרה, ועוד.

הדרכה – כלל עובדי הבנק עוברים הדרכה שנתית בנושא מניעת שוחד ושחיתות, כולל sign off תקופתי.

הפקת לקחים – ככל שמתגלה אירוע, מתבצע תהליך תחקור, הפקת לקחים ושיפור התהליכים.

מנגנוני דיווח, ומעילות והונאה

הרחבת השימוש בדיגיטל עלולה להביא לעלייה בחשיפה לסיכונים הונאות הן בהיבט גניבת זהות וגניבת כספים והן בהיבט פגיעה בתפקודיות, חשיפת פרטי לקוחות ושימוש לרעה במידע. לאומי משקיע משאבים רבים בזיהוי והפחתה של סיכונים אלו בפעילות שוטפת ובפעילות ניטור ממוקדת ובכלל זה מוסד פרום הונאות לריכוז הטיפול בנושא.

לאומי רואה בכל אחד מעובדיו כשותף לניהול התקין של הבנק ומאפשר לקחת חלק ולהשפיע על יצירת סביבת עבודה בטוחה וערכית. לפיכך, לאומי מצפה שכל פעולה חריגה הנוגעת להפרות של חוקים, רגולציות, נהלים וכללים תדווח מיידית על ידי העובד למנהליו, או בערוצים נוספים – בטלפון, בדוא"ל, בדואר, בפקס ובכל דרך אחרת העומדת לרשותו. בכלל זה, הבנק

מעמיד תיבת דואר אלקטרוני 24/7, למסירת פניות ודיווחים באופן אנונימי על ידי עובדים, ספקים, לקוחות וגורמים אחרים, אשר מטופלות באופן דיסקרטי (Whistleblowing).

הבנק פועל במספר מישורים ביחס לסיכון המעילות, ובכלל זה העלאת המודעות בקרב כלל עובדי הבנק, מהלכי תקשור למנהלי סיכונים וניטור מוגבר על עובדים העומדים בפני סיום עבודה בבנק, תקשור מנגנון Speak-up המעודד עובדים לדווח על אירועי הפרה ועוד.

במדיניות ניהול סיכונים תפעוליים קיים פרק ייעודי לניהול סיכוני מעילות והונאות, וקיים פורום מעילות לריכוז הטיפול בנושא.

להרחבה אודות מעילות והונאות ראו בפרק הסיכון התפעולי בדוח ניהול הסיכונים, ליום 31.12.2025.

הגנת הפרטיות (Privacy Protection)

על פי מדיניות הגנת הפרטיות של הבנק, המאושרת על ידי הדירקטוריון, מתחייב לאומי להגן על הזכות לפרטיות לקוחותיו ועל המידע האישי שמתקבל מהם או נאסף עליהם. הגדרת המידע על פי מדיניות הבנק הינה בהלימה לחוק הגנת הפרטיות. השימוש במידע על הלקוחות נעשה אך ורק לצורך ביצוע הפעולות הבנקאיות והשירות הניתן ללקוח במסגרת חשבונו בבנק, בכפוף למטרות המוצהרות של מאגר המידע, בו כלול המידע על הלקוחות, ובהתאם להסכמות המתקבלות מהם, כנדרש בדיון. בהתאם לכך, קיימת הלימה בין הסיבות לשמן נאסף המידע לבין אופי השימוש בו. מסירת מידע מתאפשרת, בין היתר, לגופים שהוסמכו לכך על פי חוק או צו שיפוטי, לפי מדיניות הגנת הפרטיות של הבנק, בכפוף להסכמת הלקוח.

כאשר מתגלה אירוע אבטחת מידע, בו מעורבת גישה בלתי מורשית למידע אישי במערכות הבנק, לרבות פריצה או חדירה למערכות הבנק, מתבצע תהליך תחקור, הפקת לקחים ושיפור התהליכים. כנדרש בדיון, אירועי אבטחת מידע חמורים מדווחים לרשות הגנת הפרטיות. לאומי מפעיל אמצעי הגנה וניטור באמצעות מערכות שונות אותן דואג הבנק לעדכן ולשפר באופן שוטף ובהתאם להתפתחויות הטכנולוגיות. בנוסף, הבנק מקיים בקרות רבות לאיתור פעילות חריגה של לקוחות ועובדים בזמן אמת ומקרים חריגים שמתגלים מטופלים בחומרה. הבנק פועל בהתאם למתודולוגיות סדורות ומקובלות בעולם לשמירה על אבטחת המידע, ובהן תקני NIST ו-ISO, כמו גם בהתאם לרגולציות של בנק ישראל וחוק הגנת הפרטיות.

מדיניות הגנת הפרטיות של לאומי, והנהלים לצורך יישומה הינם רחבים וכוללים בכלל זה:

המדיניות הינה קבוצתית וחלה על כלל תחומי הפעילות של הקבוצה, ומשולבת בתהליכי ניהול הסיכונים והציות בקבוצה, לרבות בכל הנוגע לפעילות מול ספקים.

קצין הציות הראשי של הבנק, אשר הינו נושא משרה, מונה לתפקיד הממונה על הפרטיות. במסגרת אחריותו הוא מתווה את מדיניות הבנק בנושא בהתאם לדרישות הרגולציה, ומנחה את יחידות הבנק, בסיוע חטיבת הייעוץ המשפטי, בדגש על תהליכים ומוצרים הכוללים שימוש במידע אישי.

ככל שנמצאת הפרה בנושא פרטיות, היא נבחנת גם בהיבטים משמעתיים, תחת מדיניות של מזעור החשיפות לרמתן הימנימלית, והבנק לא יגלה סיבולת להפרת הוראות ציות.

מהלכי ההדרכה וההטמעה להיבטי הגנת הפרטיות נכללים במסגרת הטמעת תרבות הציות בלאומי.

גילוי ללקוחות על מדיניות הפרטיות של הבנק (Customer Privacy Information)

מדיניות הפרטיות של הבנק מונגשת ללקוחות באתר הבנק, ובמסגרת גילוי פומבי זה, מפורט, בין היתר, ההיבטים שלהלן:

דרישה להסכמת הלקוח להצטרפות.

אפשרות לביטול הסכמה של הלקוח במקרים מסוימים.

בקשת הלקוח לעיון במידע שבידי הבנק.

בקשה להעברת הנתונים של הלקוחות לספקי שירות אחרים, במקרים מסוימים.

בקשה של הלקוח לתיקון הנתונים.

בקשה של הלקוח למחיקת הנתונים, במקרים מסוימים.

שהמידע יישמר בהתאם להוראות חוק הגנת הפרטיות ובכפוף לחובות או דרישות חוקיות או רגולטוריות החלות על הבנק.

אופן אבטחת המידע.

שיתוף והעברת מידע לצדדים שלישיים בהתאם למטרות השימוש במידע, המפורטות במסמכי הבנק החלים על התקשרות הלקוחות עם הבנק, ובמדיניות הפרטיות לפי כל דין ובהתאם לנוהלי הבנק (גופים פרטיים וציבוריים).

הממשל התאגידי בתחום אבטחת המידע והסייבר

הממשל התאגידי בבנק בתחומים הנ"ל, הינו בהתאם למבנה הממשל התאגידי על הסיכונים בבנק, הכולל את שלושת קווי ההגנה, ובכלל זה: דירקטוריון הבנק אשר אחראי להתוות את אסטרטגיית, מדיניות ותאבון הסיכון, לרבות באמצעות הוועדה לניהול סיכונים שהיא ועדת הדירקטוריון שאחראית על היבטי ניהול סיכונים אלו; מנהל סיכונים ראשי המדווח למנכ"ל כקו שני, ובכפוף אליו מנהל סיכונים תפעוליים האחראי על תחום אלו, לרבות באמצעות ועדת הנהלה בתחום ניהול הסיכונים התפעוליים; וביקורת פנימית כקו הגנה שלישי.

חטיבת סייבר ותשתיות כקו הגנה ראשון אחראית על המחשוב של הבנק והעשייה בנושאי פיתוח טכנולוגי, טכנולוגית המידע, תקשורת, סייבר ואבטחת מידע.

ליום 31.12.2025 בעלי התפקידים המרכזיים בתחום הטכנולוגיות היו: מר אייל אפרת, סמנכ"ל, וראש חטיבת טכנולוגיות (CIO), אליו דיווח באופן ישיר מר ניר עומר מנהל הגנת הסייבר (CISO), אשר החל מיום 1.1.2026 מונה כראש חטיבת סייבר ותשתיות. בנוסף, בדירקטוריון הבנק מר ששון אליה ומר צביקה נגן, הינם בעלי מומחיות בתחום טכנולוגיות, אבטחת המידע וסייבר.

היבטים במדיניות הבנק בתחומים אלו:

לאומי ממשיך לקדם מתן שירותים פיננסיים באמצעות פלטפורמות דיגיטליות ומרחיב את השימוש בטכנולוגיות מתקדמות. כפועל יוצא, המרחב לתקיפות סייבר והחשיפה של לאומי להתממשות סיכוני סייבר גדלים בהתאמה. ניהול הסיכון והגנת הסייבר מיושמים תוך השקעת משאבים רבים. המשאבים מושקעים באופן דיפרנציאלי ובהלימה לאסטרטגיה העסקית וסובלנות הסיכון. כאמור לעיל, אבטחת מידע וסייבר הינו בין הסיכונים המשמעותיים של הבנק.

במסגרת הפעילות לחיזוק הגנות הסייבר וניהול סיכוני הסייבר, גובשה מדיניות סייבר אשר זמינה לעובדי הבנק, נבנתה מפת סיכוני סייבר, מיושמות תכניות למזעור ויכולות התאוששות, לרבות לצורך הבטחת זמינות המערכות, ומבוצעים תרגולי סייבר.

אבטחת מידע בלאומי וההגנה בסייבר מתבססים על עקרונות הסודיות הבנקאית, חוקים והוראות שונים, כגון הוראות חוק הגנת הפרטיות ותקנותיו, הוראות חוק המחשבים, הוראות בנק ישראל ותקנים בינלאומיים מקובלים של אבטחת מידע וסייבר. מתוקף הוראות אלה ולאור אסטרטגיה ומדיניות לאומי בתחום ניהול סיכוני סייבר, נגזרת פעילות ענפה בתחום. הדגש הניתן בתחום זה הינו ליישום בקרות ומנגנוני אבטחת מידע צופות פני עתיד.

בעידן בו מתגברים האיומים מגורמי חוץ ופנים ארגוניים, נערך לאומי למתקפות מחשוב ופועל לגידור הסיכונים הנובעים ממתקפות סייבר למיניהן. בנוסף, לאומי פועל בתיאום עם הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל ובשיתוף המגזר הבנקאי, מערך הסייבר וה-CERT לאומי, לצורך חיזוק ההתמודדות מול איומי הסייבר.

לאומי פועל במספר ערוצים להעלאת המודעות לסיכוני סייבר ולמיניעתם. בין מגוון כלי ההדרכה מתבצעות הדרכות אונליין והדרכות ממוחשבות לעובדי הבנק, בנוסף למבחני ידע, תרגולי Phishing ועוד. כמו כן, אחת לתקופה המוגדרת על ידי הבנק מעת לעת נשלחות לכל משתמשי הבנק התראות סייבר, המבוססות על אירועים ועדכונים.

באתר של לאומי ישנו מידע מפורט ומונגש ללקוחות כיצד לזהות התקפות Phishing, והנחיות להתגוננות הכוללים דוגמאות למיילים, הודעות וכתובות לאתר מתחזה.

מטרת ההגנה בסייבר הינה לשמור על נכסי הבנק ומאפשרת פעילות עסקית שוטפת בהתאם לאסטרטגיית הבנק. פעילות הבנק מותאמת כל העת לסיכונים ולפעילות הדינמית בנושא הסייבר בארץ ובעולם, תוך שילוב בקרות אפקטיביות. ברוח התקופה, לאומי נערך למתקפות סייבר למיניהן ופועל לגידור הסיכונים הנובעים מכך. הבנק עומד בדרישות בנק ישראל ומעביר דיווחים על אירועי סייבר בהתאם להוראות בנק ישראל. אירועי דלף מידע מדווחים לרשות הגנת הפרטיות.

לאומי נוקט במספר צעדים להפחתת הסיכונים ובכלל זה: יישום בקרות מונעות ומגלות, ביצוע סקרי אבטחת מידע, תרגול תקיפה באמצעות גורם בלתי תלוי (vulnerability analysis), הגברת הניטור לשם זיהוי והסרת אתרים מתחזים, הידוק תהליכי ניהול ובקרת הרשאות והעלאת מודעות עובדים להנחיות אבטחת מידע, זאת לצד פעילות פרואקטיבית לציד איומים טרם התממשותם.

במהלך שנת 2025 לא נתגלו אירועי סייבר ו/או אבטחת מידע שהשפיעו על הדוחות הכספיים של לאומי.

בלאומי פועל אגף סייבר, ובו קשת רחבה של צוותים המומחים בתחומים משלימים בעולם הסייבר ועוסקים בכל איומים ודרכי ההתמודדות עימם בכדי לאפשר מניעה, זיהוי, הכלה, התמודדות והתאוששות מאירועי סייבר והונאות שעלולים לגרום נזק לבנק וללקוחותיו. האגף פועל הן לבניין כוח הגנתי בראייה ארוכת טווח והן בהפעלת כוח קצרת טווח באמצעות ה-Fusion.

מרכז המבצעים האחד, בו מתוכללת פעילות ההתמודדות עם אירועים הלכה למעשה. בנוסף, ללאומי קיים נוהל המרכז את כל הנחיות המידע ובטחת הסייבר למשתמשים, ובכלל זה קיומם של מנגנוני אסקלציה ברורים ופנייה של עובדים במקרה בו מתעורר חשד לאירוע הנוגע לתחום אבטחת המידע ואו הסייבר.

בכל מקרה בו מעורב עובד בנק או צד שלישי בהוצאת מידע מהבנק או בצפייה בלתי מורשית, הביקורת הפנימית חוקרת את האירוע בשיתוף אגף הסייבר בהתאם לממצאים ננקטים צעדים משמעותיים רלוונטיים. לאומי מרענן מעת לעת את הנחיות אבטחת מידע ומעדכן בדבר אירועים חריגים את כלל העובדים, לצורך הטמעה.

בשנת 2025 התקיימו 4 לומדות בנושא אבטחת מידע, אשר שיעור הביצוע בהם על ידי עובדי הבנק היה כ-96%, לצד תרגול Phishing שוטף.

כמו כן, בוצע מהלך הטמעה תוך מיקוד עובדי הבנק "בשבוע סייבר", במסגרתו הועברו הרצאות לעובדים על ידי מומחי הסייבר של לאומי לצד ממוחי סייבר בינלאומיים, בנושאים שונים, בכללם: ניהול משברי סייבר, סיכוני סייבר לאור התפתחות ה-AI, והונאות סייבר. במסגרת הרצאות אלו לקחו חלק כ-2,500 עובדים.

להרחבה בנושא סיכון אבטחת מידע וסייבר, טכנולוגיה ומערכות מידע, ראו בפרק סיכונים תפעוליים בדוח הדירקטוריון ליום 31.12.2025, ובפרק הסיכון התפעולי לדוח הסיכונים, ליום 31.12.2025.

המשכיות עסקית והתאוששות מאסון (contingency plan, Disaster recovery plan)

בנק לאומי שואף לשמור על רציפות פעילותו בכל עת. בהיותו מפעל חיוני הוא נערך להתמודדות עם תרחישים חיצוניים ופנימיים שעלולים לגרום לשיבושים תפעוליים משמעותיים בפעילותו העסקית, בכללם: פגיעה במערך הטכנולוגי, התקפות סייבר, אירועי אקלים, רעידת אדמה, פנדמיה ועוד.

הממשל התאגידי בתחום המשכיות העסקית כולל את הדירקטוריון שאחראי להתוות את המדיניות ולוודא שהנהלה הבכירה מקיימת מסגרת עבודה כוללת לניהול המשכיות עסקית ולקיים פיקוח נאות עליה באופן רציף ושוטף, תוך יישום תפיסת ניהול הסיכון של שלושת קווי ההגנה.

בבנק מוגדרת מדיניות המשכיות עסקית, לרבות מינוי סמנכ"ל, ראש חטיבת סייבר ותשתיות, כממונה המשכיות עסקית, אשר מתווה קווים מנחים ומהווה מסגרת עבודה כוללת לניהול המשכיות העסקית ברמת הקבוצה. במסגרת העבודה נכללים המרכיבים הבאים - ניתוח השלכות עסקיות, אסטרטגיית התאוששות (כולל גיבויים ויכולות אחזור), תכנית המשכיות עסקית וביצוע תרגולים שוטפים טכנולוגיים ועסקיים, לפחות פעמיים בשנה, תוך תיקוף התכנית, אישורה בדירקטוריון ועדכון תיקי החירום אחת לשנה. לאומי מנהל ומיישם תהליכים שתכליתם לאפשר התאוששות מהירה וחזרה לשגרה באירועי חירום וקיצון, תוך מצעור הפגיעה בפעילות העסקית.

הבנק נערך להתמודדות עם שינוי אקלים, שרתי הבנק מוגנים במתקן תת קרקעי ייעודי, בעל מנגנוני הגנה ייחודיים.

מדיניות המשכיות העסקית מקיפה ונשענת על הוראות רגולטוריות שונות, המתייחסות לחשיבות המשכיות העסקית של ארגונים פיננסיים וליכולתם לתפקד בעת חירום באופן ההולם את מאפייני פעילות הבנק, חשיפתו לסיכונים והאסטרטגיה העסקית שלו, ובכלל זה ניהול בנקאי תקין 345 "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים".

להרחבה בנושא המשכיות עסקית ראו בעמ' 90 בדוח ניהול הסיכונים ליום 31.12.2025, ובעמ' 62 בדוח זה.

כוח גיבוי בחירום, בשנת 2025 המשכנו את פעילות "כוח גיבוי בחירום", הכולל עובדים בעלי רקע בנקאי המשמשים כיום בתפקידי מטה. העובדים ביצעו לאורך השנה ימי כשירות במטרה להיות ערוכים במידת הצורך למלא את השורות בעת חירום ביחידות שטח המהוות קו ראשון ללקוח.

שימור ידע, לצורך שימור הידע בארגון, וכחלק מהצורך להבטיח המשכיות ארגונית ועסקית, בוצע מיפוי של עובדים שהנם בעלי ידע ייחודי והשפעה מהותית. אל מול מיפוי זה, גובשו פתרונות הכוללים פעולות של תיעוד ידע, העברת ידע לעובדים נוספים, מיכון תהליכים, גיבוי על ידי ספקים חיצוניים, והקמת מנגנוני גיבוי.

מתוך שאיפה להנהיג בנקאות יוזמת, חדשנית ואחראית עבור כלל לקוחותיה, גיבש לאומי קוד אתי המשמש כמצפן לפעילותו ומבטא את תפיסת העולם של הקבוצה. הקוד האתי זמין לציבור באתר לאומי ומתווה את התנהלותה העסקית והמקצועית של הקבוצה אל מול לקוחותיה ובעלי העניין השונים.

הקוד האתי נבחן ומעודכן אחת לתקופה על מנת להשאירו רלוונטי, עדכני ותואם לאסטרטגיית הבנק, לפעילותו השוטפת ולסביבה העסקית הדינמית בה פועל הבנק. הקוד האתי מאושר על ידי הנהלת הבנק והדירקטוריון. ברבעון האחרון של שנת 2025 בוצע מהלך תיקוף מחודש לקוד האתי שאושר בדירקטוריון הבנק.

הקוד האתי וההתנהגותי של לאומי מאגד אוסף כללים מעשיים, ברורים ופשוטים להתנהלות בכל מעגלי ההתייחסות של לאומי: לקוחות, עובדים, ספקים, משקיעים, הציבור, החברה והקהילה, ובכלל זה גם היבטים הנוגעים למניעת שוחד ושחיתות, שוויון, מניעת אפליה, התנכלות ואו הטרדה בעבודה, פרטיות ואבטחת המידע, ניגודי עניינים, שמירה על דיני תחרות, מניעת מסירת מידע פנים, הלבנת הון ואיסור מימון טרור, היבטי סביבה, אקלים וחברה ועוד (Whistleblowing).

הקוד מתבסס על ערכי לאומי וחזונו, ועל חוקים, הנחיות רגולטוריות ונהלים פנימיים, ובנוי בפורמט דיגיטלי המאפשר חיפוש פשוט, לינקים להרחבה ומוכנות מתמדת לעדכונים. הקוד האתי מחייב את כל העוסקים במלאכה בקבוצה ובשמה – חברי הדירקטוריון, הנהלת הבנק והעובדים – והוא מוטמע בכל יחידות הבנק, בהתאם לאופי פעילותן. חטיבת משאבי אנוש ממונה על האתיקה בקבוצה ואחראית לרענון, עדכון והטמעת הקוד האתי, בין היתר, באמצעות ועדת אתיקה, הכוללת נציגים מחטיבות הבנק השונות, אשר דנים בסוגיות אתיקה כלליות העולות מן השטח ומגבשים שיטות להטמעת הקוד האתי ביחידות השונות.

לאורך השנה נושא החזון והערכים שזור בפעולות חוצות ארגון להטמעה כגון מסלולי קליטה לעובדים חדשים, קורסי הכשרה לתפקיד, כנס קליטה לעובדים חדשים וכו', וזאת לצד ועדת אתיקה ברשות חטיבת משאבי אנוש המתכנסת עד פעמיים בשנה.

קיימים בבנק ערוצי דיווח שונים המאפשרים דיווח על חשש להפרה או חריגה מחוקים, רגולציות, נהלים וכללי אתיקה, בגלוי או בעילום שם, באתר speak-up בפורטל הארגוני או בנייד באפקליציה הארגונית, בטלפון, מייל, דואר, ועוד.

הגנה על זהותם של מדווחים (Whistleblowing): לאומי רואה חשיבות רבה בקיום ערוצי דיווח שיעמדו לרשות עובדי הבנק בנושאים שונים, תוך קביעת מנגנונים להגנת זהות העובדים המדווחים. הבנק רואה בעובדיו כשותפים לניהול התקין ומצפה כי כל פעולה חריגה תדווח מיידית. בלאומי קיימים מספר ערוצים אשר באמצעותם יכולים עובדי הבנק לדווח על כל פעילות חריגה.

פעולות הנעשות בניגוד לקוד האתי על ידי עובדים עשויות לכלול היבטים משמעותיים ואו להשפיע על תגמול העובד.

לקוד האתי, ראו באתר הבנק.

היבטים אלו משולבים גם במדיניות הבנק למניעת אפליה, התנכלות, ומניעת הטרדה מינית, וכן במדיניות זכויות האדם של הבנק (להרחבה ראו בעמ' 39, 66 לדוח זה בהתאמה).

ניגוד עניינים

על פי מדיניות הבנק על העובדים חל איסור להימצא במצב של ניגוד עניינים, המדיניות כוללת הנחיות וכללים שנועדו להימנע מחשש להימצאות בניגוד עניינים, בניהם קשר אישי עם לקוחות וספקים, איסור על קבלה ומתן מתנות, העסקת בני משפחה ועוד. הנושא מוסדר גם בנהלי הבנק ביחס לכלל עובדיו, מידי שנה מבצעים העובדים לומדה בנושא. במסגרת הליך הקליטה לבנק, בעת מעבר תפקיד ואו אחת לשנה נדרשים העובדים לדווח על חשש או היעדר חשש להימצאות בניגוד עניינים באמצעות טופס ייעודי.

להרחבה בנושא היעדר ניגוד עניינים בפעילות הדירקטוריון ראו בעמ' 51 בפרק ממשל תאגידי לדוח זה.

מדיניות תגמול לנושאי משרה בבנק

הבנק מאשר מעת לעת מדיניות תגמול לנושאי המשרה בבנק, בוועדת התגמול של הדירקטוריון, במליאת הדירקטוריון ובאסיפה הכללית של הבנק. מדיניות התגמול של נושאי המשרה מסדירה את תנאי הכהונה וההעסקה של נושאי המשרה בבנק, ובכלל זה את רכיבי התגמול הקבוע (כגון משכורת, זכויות סוציאליות, תנאים נלווים ועוד); את רכיבי התגמול המשתנה (כגון מענק שנתי ותגמול הוני); הגמול לו זכאים הדירקטורים בבנק; את הסדרי הדחייה, הפריסה וההשבה של תגמולים להם זכאים נושאי המשרה; את תנאי הפרישה וסיום ההעסקה (כגון הודעה מוקדמת והתחייבות לאי תחרות בבנק); את תנאי הזכאות של נושאי המשרה לביטוח, פטור ושיפוי בהתאם לקבוע בחוק החברות, ועוד.

המדיניות כוללת מדידה אישית וקריטריונים איכותיים בהתאם לתחומי אחריותו של העובד המרכזי הרלוונטי, כגון: התרומה לתכנון האסטרטגי של הבנק ויישום ביצוע וקידום תכניות ויעדים אסטרטגיים; התייעלות; ייזום; הובלה וקידום פרויקטים; אי-ציות לדין לרגולציה ולנהלי הבנק; אי-עמידה בהוראות מהותיות של מסמכי מדיניות שקבע הדירקטוריון; אי-עמידה במדיניות ניהול הסיכונים ובתיאבון הסיכון של הבנק; דוחות ביקורת; ועוד.

מדיניות תגמול עובדים מרכזיים⁴¹

מדיניות תגמול מעודכנת ל"עובדים מרכזיים" בבנק, שאינם נושאי משרה, אושרה על ידי ועדת התגמול והדירקטוריון בחודש ינואר 2023 והיא תחול עד תום שנת 2025. מדיניות זו קובעת את המסגרת לתגמול עובדים מרכזיים כאמור והיא כוללת, בין היתר, התייחסות למרכיב השכר, לתנאים הנלווים, למרכיב המענקים השנתי ולתנאי הפרישה.

מדיניות תגמול לכלל העובדים

מדיניות תגמול מעודכנת לכלל עובדי הבנק (שאינם עובדים מרכזיים), אושרה על ידי ועדת התגמול והדירקטוריון בחודש ינואר 2023, והיא מושתתת על הקבוע בהוראה A301 להוראות ניהול בנקאי תקין. מדיניות התגמול לכלל עובדי הבנק כאמור, נועדה לשמש כלי לקידום עמידה ביעדים העסקיים של הבנק ובכלל זה לאפשר גיוס עובדים איכותיים לעבודה בבנק, לשמר אותם לאורך זמן, להניע אותם לשיפור ביצועים ולהשגת המטרות והיעדים העסקיים של הבנק, תוך מניעת נטילת סיכונים שחורגים מתיאבון הסיכון של הבנק והקפדה על כללי אתיקה, הוראות הדין וכללי ציות. מדיניות התגמול מתייחסת בין היתר, למשכורת, לתנאים הנלווים לשכר, לזכויות סוציאליות וכן למענקים, לתנאי פרישה ולתשלומים אחרים להם זכאים כלל העובדים.

מצוינות בשירות, אשר מהווה חלק מאחד מהנושאים המהותיים שהוגדרו על ידי הבנק (כמפורט בעמ' 6 לדוח זה), מהווה מרכיב בקביעת התגמול השנתי/לטווח ארוך של כלל קבוצות העובדים בבנק (נושאי המשרה, העובדים המרכזיים וכלל העובדים).

תגמול הוני והיבטי תגמול לטווח ארוך בתכנית התגמול של הבנק

מדיניות התגמול ותכנית המענקים שנקבעה במסגרתה מבטיחים שהתגמול שיינתן למנהלים הבכירים בבנק לא יעודד נטילת סיכונים מעבר לתיאבון הסיכון של הבנק ובאופן שלא יפגע בבסיס ההון של הבנק.

כך, מאפשרת מדיניות התגמול לנושאי המשרה לאפשר לבנק לתגמל את נושאי המשרה והעובדים המרכזיים, גם באמצעות תגמול הוני בדמות כתבי אופציה, באופן הקושר את התגמול למחיר המניה של הבנק ומגדיל בהתאם את הזדהותם של נושאי המשרה עם הבנק ועם יעדיו לטווח הבינוני והארוך.

עוד נועדה מדיניות התגמול למנוע נטילת סיכונים קצרי טווח וקובעת מנגנונים המבטיחים כי הסיכונים השונים הקשורים בפעילות הבנק יובאו בחשבון בקביעת גובה התגמול המשתנה של נושאי המשרה והעובדים המרכזיים. כך למשל, מדידת הביצועים בכל הנוגע לרכיבי המענק המשתנה המדידי, המבוססים על התשואה להון של הבנק, על תשואת המנייה של הבנק ועל יחס היעילות של הבנק, משוקללים על פני שלוש שנים.

תגמול מנכ"ל הבנק

בהתאם למדיניות התגמול בבנק, תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל מותאמים לקבוע בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים ואישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג, התשע"ו-2016, וכמו כן, בהתאם לקבוע בהוראה A301

⁴¹ קבוצת העובדים המרכזיים כוללת בעיקרה את קבוצת ראשי המערכים וראשי האגפים בבנק (במבנה הארגוני של הבנק חלקם ברמת הדיווח השנייה לפני המנכ"ל, וחלקם, ברמת הדיווח השלישית לפני המנכ"ל).

להוראות ניהול בנקאי תקין, ובכלל זה הם כוללים רכיב תגמול קבוע המשלים לתגמול המקסימלי האפשרי בבנק על פי חוק מגבלת התגמול, ללא רכיב תגמול משתנה.

לפירוט בדבר תנאי העבקה המנכ"ל ראו בפרק מדיניות תגמול נושאי משרה בדוח ממשל תאגידי של הבנק ליום 31.12.2025.

להרחבה ראו דיווח בנושא תגמול בביאור 23 זכויות עובדים בדוחות הכספיים ליום 31.12.2025, בפרק תגמול בדוח ניהול סיכונים ליום 31.12.2025, וב"מדיניות התגמול" שאושרה על ידי האסיפה הכללית של הבנק בספטמבר 2025.

מדיניות מס

כחלק מניהול עסקיו של הבנק, הבנק הינו כפוף לדיני המס בישראל ובמדינות בהן הוא פועל.

הבנק פועל על פי כל דין או רגולציה החלה עליו לרבות בכל הנוגע לפעילותו, ובכלל זה:

הבנק מחויב לקיים את כל הוראות חוקי המס בכל אזורי פעילותו.

הבנק פועל מול צדדים קשורים בתנאי שוק כנדרש בהתאם לרגולציה החלה על הבנק.

הבנק אינו מבצע פעילות של מבנה מס, בניגוד להיגיון והתכלית העסקית של הפעילות.

בהתאם לדוחות הכספיים ליום 31.12.2025, כ-99.9% מתוך הרווח של קבוצת לאומי נובע מרווחים שהופקו בישראל. ביחס לפעילותו של הבנק מחוץ לישראל קיים הסדר פשרה בין הבנק לבין פקיד השומה למפעלים גדולים מאוגוסט 1987 המסדיר תשלומי מס בישראל בגין רווחי חברות בנות של הבנק בחו"ל. הבנק אינו מבצע פעולות להעברת פעילות לאזורים בהם חוקי המס מקלים יותר ו/או העברת פעילות למקלטי מס (OffShore).

דיווחים בנושא מס

במסגרת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים, הבנק מדווח על תשלומי המס בכל אחד מאזורי הפעילות בו הוא פועל (כאמור מעל 99% מפעילות הבנק בישראל), זאת ביחס לכלל התאגידים המוחזקים על ידו ועיקרי פעילותו.

להרחבה בנושא מסים על ההכנסה ראו בפרק אודות הדוח, בעמ' 69 בדוח זה, בפרק מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים בדוח הדירקטוריון, בביאור עיקרי המדיניות החשבונאית, ביאור 8 הפרשה למיסים בדוחות הכספיים ליום 31.12.2025, ובפרק חקיקה ורגולציה הנוגעות למערכת הבנקאית בדוח ממשל תאגידי ליום 31.12.2025.

הבנק אינו מקיים כל פעילות ייעוץ מס עבור לקוחותיו.

בכל הנוגע לפעילות לקוחותיו, הבנק מיישם רגולציות, אשר מעוגנות גם במדיניות ובנהלים, ומקיים את כל ההוראות הנוגעות לניכוי המס במקור מפעילות הלקוחות המתבצעת באמצעות הבנק, כנדרש על פי דיני המס בישראל, לרבות יישום הוראות ה-QI לניכוי מס במקור בקשר עם ניירות ערך אמריקאים. בנוסף, הבנק מיישם את ההוראות לזיהוי ודיווח על לקוחות אמריקאים לפי תקנות ה-FATCA, וכן זיהוי לקוחות בעלי תשובות מס זרה ודיווח עליהם לפי תקנות ה-CRS.

מהלכי הטמעה – מתבצעים מהלכי הטמעה תקופתיים לעובדי קווי העסקים בנושאים אלו.

מדיניות מס זאת מאושרת על ידי הדירקטוריון, כחלק בלתי נפרד מאישור דו"ח זה.

הליכים משפטיים

הבנק פועל בסביבה רגולטורית מורכבת ומנהל את הסיכונים המשפטיים והרגולטוריים בהתאם. בשנת 2025 לא הוגשו כנגד הבנק ו/או הוטלו קנסות מהותיים העלולים להשפיע באופן מהותי על מצבו הכספי של הבנק או תוצאות פעילותו.

להרחבה אודות הסיכון המשפטי וניהולו ראו בעמ' 94 לדוח ניהול הסיכונים ליום 31.12.2025, וכן בדוחות הכספיים של הבנק אודות הליכים משפטיים ומידע בנוגע לתביעות וקנסות נגד הבנק בסכומים מהותיים, ובביאור 25.

בנק לאומי פועל לשמירה על זכויות אדם בכלל היבטי פעילותו, ומחויב לניהול אחראי, שקוף והוגן בתחום ההגנה על זכויות האדם. בהתאם מתחייבים לעמוד בדרישות הדין ובכלל זה הוראות חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, חוק יסוד חופש העיסוק, זאת, בין היתר, בנושאי חופש ההתאגדות, מניעת אפליה ואי שיוויון.

הבנק רואה חשיבות בהכרה של עקרונות ונורמות אוניברסליות של הבטחת זכויות אדם, המפורטים באמנות האו"ם, UN Global Compact, ובאמנות של ארגון העבודה הבינלאומי (ILO), ובפרט ב- UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs), אשר מהווים מסגרת גלובלית לקידום זכויות אדם על ידי תאגידים, ללא קשר לחובתם לקיים זכויות אדם על פי המדינה בה הם פועלים.⁴²

הערכת סיכון של היבטים מרכזיים בסיכונים אלו ביחס לעובדי הבנק, לקוחות וספקים, וצעדי הפחתה (Mitigation and Remediation), מוטמעים במדיניות ונהלי הבנק הרלוונטיים, באופן שוטף, ביחס לכל פעילות כאמור.

פעילותו העיקרית של הבנק בתחום זכויות האדם ובשמירה עליהם, מתקיימת ביחס למספר בעלי עניין מרכזיים: עובדים, ספקים ולקוחות, כפי שיפורט להלן:

עובדים

הנכס החשוב ביותר לבנק לאומי הינו ההון האנושי אשר מהווה את הכוח המניע את הבנק להובלה והצלחה. משום כך לאומי רואה חשיבות רבה בהשקעה בעובדים ובפיתוחם המקצועי, תוך התאמת הידע שלהם לעולם הבנקאות המשתנה. עובדי לאומי נהנים מהצעת ערך מובילה במערכת הפיננסית לצד סביבת עבודה נעימה, אכפתית ומעצימה.

בנק לאומי מקפיד על נורמות התנהגותיות בסביבת העבודה ושמירה על תנאי העסקה נאותים לרבות זכויות אדם כגון איסור על העסקת ילדים תוך התנגדות מוחלטת לסחר בבני אדם, ולהעסקה בכפייה, ומגבלות שעות מקסימום בעבודה (היבטים המוסדרים בחוקים ותקנות), זאת לצד שמירה על חופש ההתאגדות של העובדים וייצוגם על ידי ארגון העובדים הבלתי תלוי במסגרת הזכות למשא ומתן קיבוצי, ומניעת אפליה, לרבות מניעת אפליה בשכר (equal remuneration).

מדיניות הגיוון ושוויון ההזדמנויות בקבוצת לאומי באה לידי ביטוי במספר תחומים עיקריים: גיוס עובדים מאוכלוסיות מגוונות, בדגש על מגזרים בתת-תעסוקה כמו החברה הערבית, יוצאי אתיופיה וחרדים, באמצעות התאמת הקריטריונים לקליטה ומתן התאמות ייעודיות ושוויון הזדמנויות מגדרי בקבוצת לאומי בכל מישורי העשייה, בכל הדרגים ובכל התחומים.

ההון האנושי הוא הבסיס לעשייתה ולהצלחתה של קבוצת לאומי, המייחסת חשיבות רבה לטיפוחם ופיתוחם של עובדיה כדי לעורר בהם תחושת הזדהות וגאווה במקום עבודתם ולהמשיך להיות מוקד משיכה לאנשים איכותיים. הנהלת לאומי תומכת ביחידות העסקיות ובהשגת יעדיהן העסקיים באמצעות עידוד תהליכי למידה, הדרכה ופיתוח, הממוקדים בשיפור היכולות המקצועיות והניהוליות של עובדים ומנהלים, במחבורות שלהם ללאומי ובהתאמתם לסביבה המשתנה.

לאומי פועל לסביבת עבודה בריאה ובטוחה לעובדיו ולכל הפוקדים את סניפי ומשרדי הבנק. לאומי אימץ מדיניות בנושא בטיחות ובריאות בתעסוקה, המחייבת היערכות מקצועית לשמירה על הבטיחות והבריאות, ולניהול מערך הבטיחות לפי מודל של "שיפור מתמיד". בהתאם למדיניות מבצע לאומי, בין היתר, תהליך ניהול סיכונים בטיחות, הכולל איתור גורמי סיכון, הערכת סיכונים, שליטה ובקרה בסיכונים.

לאומי רואה בחומרה רבה מקרים של אפליה, הטרדה והתנכלות בעבודה, ודואג לטפל בהם באופן מידי ויסודי. כל תלונה באחד מהנושאים האלו, על רקע כלשהו של מועמד לעבודה, עובד או עובד לשעבר, נבחנת ונבדקת לעומק על ידי הגורמים הרלוונטיים לבנק.

היבטים אלו משולבים גם בקוד האתי של הבנק וכן במדיניות מניעת אפליה, והטרדה מינית בעבודה, (להרחבה ראו בעמ' 63, 39 לדוח זה בהתאמה).

היבטי התעסוקה המרכזיים במדיניות זו בכל הנוגע לעובדים נכללים במסגרת תכנית האכיפה לדיני העבודה אשר גובשה בבנק, לרבות נהלי עבודה ותהליכי הדרכה, הטמעה, ובקרה.

להרחבה אודות זכויות עובדים, תנאי העסקה, והיבטים נוספים הנוגעים לעובדי הבנק, לרבות חופש ההתאגדות, ראו בעמ' 36-39 בדוח זה, וכן בפרק התגמול בדוח ניהול הסיכונים ליום 31.12.2025.

42 הבנק אינו Signatory ביזמת בינלאומיות אלו.

בכל הנוגע להיבטי זכויות אדם בפעילות הבנק כלפי לקוחותיו, לאומי מקפיד על מתן שירותים בנקאים לכלל אזרחי ו/או תושבי מדינת ישראל בהתאם לדין ולמדיניות הבנק, ומקדם הכלה פיננסית בפעילותו.

הבנק מקפיד על התנהלות שקופה והוגנת במטרה להעניק ללקוחותיו שירותים ומוצרים בעלי ערך. עיקרון זה מקבל ביטוי בחזון הבנק – "להיות הגוף הפיננסי המצטיין במשק הישראלי ולהוביל בנקאות יוזמת, חדשנית ואחראית עבור לקוחותינו".

בהקשר של הזכות לשוויון, מדיניות בנק לאומי לקידום הכלה פיננסית, כוללת את התחייבות הבנק לחדש והרחיב את מגוון השירותים הפיננסיים הזמינים ללקוחות הבנק, ובכלל זה לקבוצות מוחלשות, לרבות: מיעוטים, קשישים, צעירים, אזורי פריפריה, בעלי הכנסה נמוכה, ואוכלוסייה צעירה.

לאומי רואה חשיבות בהתאמת השירות ובעשייה חברתית למען הגיל השלישי בעידן בו תוחלת החיים מתארכת ואוכלוסיית האזרחים הוותיקים גדלה ומתרחבת. לאומי שם למטרה ליצור מעטפת שירות משופרת ומותאמת לאזרחים ותיקים.

בנק לאומי מייחס חשיבות רבה למתן שירות שוויוני, מכבד ומתחשב לכלל הלקוחות ולשיפור השירות הניתן ללקוחות עם מגובלות (בכלל זה, פיזית, חושית (לקות ראייה ושמיעה), נפשית או שכלית).

שילוב היבטי זכויות אדם בתהליכים מרכזיים הנוגעים לפעילות לקוחות (Human rights Due diligence processes):

הבנק בוחן בתהליכי העמדת אשראי פרמטרים שונים כגון סיכונים ציון ו/או רגולציה מוגברים העלולים לסכן את מימון העסקה, היבטי איכות סביבה, ממכלול הסיכונים הרלוונטיים הנלקחים בחשבון בעת בחינת אשראי וקבלת החלטות אשראי. כמו כן, נבחנים היבטי סיכונים חברתיים (Social), בכללם בטיחות, העסקה, והשפעה שלילית על הקהילה. ככל שעולים בתהליך החיתום סיכונים מהותיים כאמור מבוצעת בחינה כיצד החברה מנהלת סיכון זה.

במימון עסקאות נדל"ן ו/או בקבלת בטחונות נדל"ן הבנק כולל במכלול שיקוליו ובתהליכי החיתום של העסקה ובדיקת הנאותות, היבטים הנוגעים לוודאות בכל הנוגע לבעלות בקרקע, היבטי סביבה הנוגעים לזיהום קרקע ועוד. הפרות של היבטים שונים בתחום הסביבה ו/או זכויות אדם עשויות להוות גם עליה לפרעון מיידי.

להרחבה ראו גם ניהול סיכון חברתי בפעילות האשראי כמפורט בעמ' 41 לדוח זה.

ספקים

לאומי מכיר בחשיבות השמירה על זכויות אדם גם בפעילותו מול ספקים.

שילוב היבטי זכויות אדם בתהליכים מרכזיים הנוגעים לפעילות מול ספקים (Human rights Due diligence processes). הבנק מטמיע תהליכי בדיקת נאותות כדי לזהות באופן יזום ושיטתי השפעות פוטנציאליות על זכויות האדם והיכן הן עלולות להתרחש במסגרת התקשרויות מול חברות עובדי קבלן וספקים.

הבנק מוודא שמירה על זכויותיהם של עובדי קבלן חיצוני בהתאם לחוק, במקרה בו התקבלה בבנק תלונה מעובד קבלן בתחומים אלו בדבר פגיעה בתנאי העסקה, מבצעת הלשכה לפניות ציבור מעקב אחר טיפול הקבלן בתלונה.

כחלק מפעולות שוטפות של הבנק להפחתת סיכונים הנוגעים להיבטי זכויות אדם, הבנק מעדכן מעת לעת את חוזי ההתקשרות עם חברות בתחומים אלו, ומוודא כי תנאי ההסכמים מותאמים לדרישות הדין המשתנות. בנוסף, בהתקשרויות הבנק מול עובדי קבלן, בודק שכר חיצוני מבצע דוחות בקרה עיתיים לצורך בחינת תנאי העסקת עובדי קבלן, לרבות בדיקת נתוני השכר ועמידתם בהוראות הדין השונות. בהתאם לצורך, נערכות חוות דעת משפטיות לעניין עמידת הקבלנים בדיני העבודה. מתבצע מעקב שוטף אחר תביעות המוגשות על ידי עובדי קבלן נגד קבלן בעניין פגיעה בתנאי העסקתם. כל מקרה, בו הובא לידיעת הבנק כי הופרו זכויות עובדי קבלן, מטופל באופן מלא ומהיר על ידי הבנק.

חשוב לציין כי כאשר מתבצעת הפרה חוזרת ונשנית של הוראות חוזה ההתקשרות עם הקבלנים ו/או הוראות הדין, פועל הבנק לסיום ההתקשרות עם הקבלנים שלא עמדו בסטנדרטים הנדרשים.

בכל הקשור לזכויות אדם בתהליכי שרשרת האספקה של הבנק, יצוין כי ההתחייבות של הבנק להגנה על זכויות אדם מוטמעת בתהליכי הרכש מול ספקים ונותני שירותים, במסגרת זו מקפיד הבנק על כך שבתהליך החתימה על חוזי התקשרות יצהירו ספקים, שהם מקיימים את הוראות דיני העבודה באשר להעסקת עובדיהם. חברות למתן שירותי שמירה, ניקיון והסעדה נדרשות לעמוד, בנוסף להוראות הדיניים הכלליים, גם בהוראות החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה.

כמו כן, חברות אלו נדרשות להמציא לבנק בטוחות לצורך הבטחת עמידתן בתנאי ההתקשרות. בטוחות אלה נשמרות ומשמשות, בין היתר, להבטחת תשלום לעובדיהן כחוק ולשמירה על זכויותיהם.

“הכלכלה החופשית עומדת עכשיו למבחן. אם היא לא תצליח להוכיח שיש בה תועלת כלכלית, ואם היא לא תיקח על עצמה את תחומי האחריות החברתית שהיא אמורה לקחת, האנשים לא ישלימו עם קיומה” (איין ראנד, מרד הנפילים, 1951).

דוח סביבה, חברה וממשל זה משקף את המחויבות, עבודת הצוות ושיתוף הפעולה, והעבודה המעמיקה שמבוצעת בבנק לאורך כל השנה בכלל היבטי הדוח בכלל חטיבות הבנק. הבנק רואה בפרסומו של הדוח ותהליך גיבושו, מעבר לחשיבות שבדיווחו למחזיקי ובעלי העניין, כנדבך משמעותי עצמאי, בפעילות ההטמעה, המחקר, הלמידה והפקת הלקחים, בכלל תחומי הפעילות, לצורך המשך יישום והעמקת אסטרטגיית ה-ESG של הבנק ובניית תכניות העבודה השנתיות והרב שנתיות.

בשנת 2026 ימשיך הבנק בהעמקת האסטרטגיה, ובשיתוף הפעולה והשיח עם כלל מחזיקי ובעלי העניין, לצורך מימוש חזון הבנק “להיות הגוף הפיננסי המצטיין במשק הישראלי ולהוביל בנקאות יוזמת, חדשנית ואחראית עבור לקוחותינו”, זאת לצד חזון ה-ESG “להוביל בתחומי הסביבה, החברה והממשל, תוך יצירת אימפקט בפעילות הליבה של הבנק, וברוח יעדי האו”ם לפיתוח בר-קיימא (SDG)”.¹

אודות הדוח

תקופת ותקני הדיווח

דוח ESG זה הוא שבעה עשר שמפרסמת קבוצת לאומי. קבוצת לאומי מקפידה על רציפות הדיווח ומפרסמת דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי אחת לשנה. דוחות משנים קודמות, וכן דוח זה⁴³, ניתן למצוא באתר הבנק.

הנתונים בדוח זה מתייחסים לתקופה שבין 1.1.2025 לבין 31.12.2025, אלא אם צוין אחרת.

הדוח נערך בהתאם לאינדיקטורים המהותיים הרלוונטיים שנבחרו על ידי הבנק על פי תקן הדיווח של ארגון ה-Global Reporting Initiative (GRI), והינם נכללים בחוות דעת ה-Assurance הבלתי תלויה של KPMG, כולל גילויים לפי מסגרת דיווח ה-TCFD, ולראשונה בישראל גילויים מתוך מסגרת דיווח, ה-TNFD וה-ISSB⁴⁴.

היקף הדיווח ומידע אודות הבנק (Company Information)

דוח זה מתייחס ל-100% מפעילות של קבוצת לאומי בתחומי הסביבה, החברה והממשל התאגידי במהלך שנת 2025, למעט מקומות בהם צוין אחרת. דוח זה מתייחס לפעילות של קבוצת לאומי בישראל ובחו"ל. יצוין, כי פעילות הבנק בחו"ל מתבצעת כיום רק באמצעות חברת בת אחת, LEUMI UK, באופן בו כ-99.9% מעובדי הקבוצה, וכ-99.9% מרווחיה בפעילות הבנק בישראל.

כמו כן, לצד העמקת הידע, ההטמעה, הרגולציה, שיפור תהליכי איסוף הנתונים והמתודולוגיות, ביחס לתחומים המדווחים, עשויים להיות הבדלים בין הנתונים והיעדים המפורטים בדוח זה לבין דוחות ESG קודמים של הבנק.

הגורם המאשר את הדוח

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 3 במרץ 2026, הוחלט לאשר ולפרסם את דוח ESG זה, ליום 31 בדצמבר 2025 ולתקופה שנסתיימה באותו תאריך.

כל הגדרה בדוח זה ו/או הפניה למדיניות בדוח זה, ובכלל זה, עיקריה המפורטים בדוח זה, אושרו גם הם במסגרת אישור הדוח על ידי הדירקטוריון, זאת, בנוסף, לכל דיון ייעודי במדיניות ספציפית אשר הינה מאושרת באופן שוטף על ידי דירקטוריון הבנק.

הבטחת מהימנות הדיווח

לצד תהליכי בקרה פנימיים בבנק ואישור הדוח בדירקטוריון, לאומי מבצע בקרה חיצונית על דוח זה, כדי להבטיח את מהימנותם של הדיווחים, לשפר את תהליך איסוף המידע והנתונים הנדרשים ולשמור ולחזק את השקיפות של פעילויותיו. הבטחת המהימנות החיצונית בוצעה על ידי משרד רואי החשבון KPMG, כמפורט בדוח המהימנות, אשר: נערך לפי תקן ISAE 3000; כולל הצהרת אי-תלות; כולל מדדי סביבה; כולל מדדי חברה; כולל מסקנת הערכה של Limited Assurance.

שינויים מרכזיים בשנת הדיווח 2025

לצורך השקיפות, והנגשת דוח זה, מובאים להלן השינויים המהותיים ביחס לשנת הדיווח 2024. נציין כי השינויים המפורטים להלן הינם המהותיים ביותר. לצידם דוח זה משקף עשייה משמעותית והתפתחות בכלל פעילות הבנק המפורטת בדוח:

הגדלת יעד מימון והשקעות סביבתי לשנת 2030, מ-40 מיליארד ש"ח, ל-70 מיליארד ש"ח.

שילוב תהליכי ERM ונושאים המהותיים

השלמת תרחישי קיצון אקלים

ISSB

TNFD

43 דוח זה מפורסם באתר הבנק באופן דיגיטלי בלבד, ואינו מודפס.

44 בהתאם למתודולוגיות מסגרות דיווח ה-TNFD וה-ISSB, דיווח לראשונה עשוי להתבצע באופן הדרגתי, ביחס למידע הזמין להשלמתם, ורמת הבשלתם בתהליכים השונים המבוצעים בבנק.

ריכוז נתונים של קבוצת לאומי לשנת 2025

- סך ההכנסות – 22,680 מיליוני ש"ח.
- סך ההוצאות התפעוליות והאחרות – 6,648 מיליוני ש"ח.
- סך הוצאות בגין משכורות והוצאות נלוות – 3,580 מיליוני ש"ח.
- רווח לפני מס – 15,582 מיליוני ש"ח.
- מיסים על הכנסה ששולמו בניכוי מיסים על הכנסה שהתקבלו – (7,411) מיליוני ש"ח.
- הפרשה למסים על הרווח – 5,670 מיליוני ש"ח.
- יחסי הלימות ההון (באזל 3):
- הון רובד 1 (Tier 1 Capital) ⁴⁵ – 67,596 מיליוני ש"ח, בשיעור של 12.05%.
- חשיפה כוללת מאזנית וחוץ מאזנית (Total Exposure, On and off balance sheet) – 990,883 מיליוני ש"ח.
- יחס מינוף (Leverage Ratio) – 6.82%.

שלמות הדוח

דוח זה מהווה מידע משלים ונלווה לדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק ולדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2025, ויש לקרוא אותו יחד עם המידע המוצג בהם. בכלל זה, הדוח מפנה לדוחות הבאים המפורסמים באתר הבנק:

- דוח כספי
- דוח ניהול סיכונים
- דוח ממשל תאגידי
- קוד אתי
- אסיפה כללית בנושא מדיניות תגמול
- החזקות במניות הבנק ליום 31.12.2025
- דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי זה

מונחים

ההגדרות "קבוצת לאומי" או "הקבוצה" מתייחסות לפעילות של כלל הקבוצה, כפי שהיא מוגדרת בדוח זה. תחת ההגדרה "לאומי" מתוארת הפעילות של בנק לאומי לישראל בע"מ בלבד. שמות החברות הבנות ושלוחות חו"ל מוזכרים בתיאור הפעילות המתקיימת בחברות אלו ובהן בלבד.

ליצירת קשר בנושאי הדוח, אנא פנו אל:

כפיר מזרחי, מנהל ESG קבוצתי ופעילות בינלאומית, Kfir.Mizrachi@BankLeumi.co.il

45 לפי הוראות בנק ישראל, נכסי הסיכון של בנקים בישראל מחושבים לפי הגישה הסטנדרטית ולא לפי גישת IRB.

מידע צופה פני עתיד מנוסח בדרך כלל באמצעות מילים או ביטויים, כגון: "הבנק מאמין", "הבנק צופה", "הבנק מצפה", "הבנק מתכוון", "הבנק מתכנן", "הבנק מעריך", "מדיניות הבנק", "תכניות הבנק", "תחזית הבנק", "צפוי", "אסטרטגיה", "יעדים", "עלול להשפיע", "אומדן", "תרחיש", "עשוי", "יכול", "יהיה", "אופטימי", "פסימי", "הנחות", "חלופות" וביטויים נוספים המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא בעובדות עבר. מידע צופה פני עתיד הנכלל בדוח זה נסמך, בין השאר, על תחזיות לעתיד בנושאים שונים הקשורים להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם ובמיוחד לשוקי המטבע ושוקי ההון, לחקיקה, להוראות גורמי פיקוח, להתנהגות המתחרים, להתפתחויות טכנולוגיות ולנושאי כח אדם. כתוצאה מאי היכולת לחזות בוודאות שאמנם תחזיות אלה תתממשנה ומכך שבפועל האירועים יכולים להיות שונים מאלו שנחזו, קוראי הדוח צריכים להתייחס בזהירות למידע המוגדר כ"צופה פני עתיד", שכן הסתמכות על מידע כאמור כרוכה בסיכונים ובאי ודאות והתוצאות הכספיות והעסקיות העתידיות של קבוצת לאומי עשויות להיות שונות באופן מהותי. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה. האמור אינו גורע מחובות הדיווח של הבנק על פי כל דין.

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח בלתי תלוי להבטחת מהימנות מוגבלת בהיקפה (Limited Assurance) לקוראי/משתמשי דוח ה-ESG לשנת 2025 של בנק לאומי לישראל בע"מ

מסקנה

ביצענו תהליך הבטחת מהימנות מוגבלת בהיקפה (Limited Assurance) לבחינת מידע ותונויים הנכללים בנושאים הספציפיים בדוח ה-ESG לשנת 2025 (להלן: "הדוח" או "דוח ה-ESG"), של בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "לאומי" או "הבנק"), בגין נתוני הבנק בישראל בלבד.

התבסס על הנהלים שבוצעו ועל הראיות שהתקבלו, כמתואר בדוח זה, לא עלה בידנו דבר המעיד כי התונויים הספציפיים, כמפורט בטבלה שלעיל, בדוח ה-ESG של הבנק לשנת 2025 אינם מוצגים, מכל ההיבטים המהותיים, בהתאם לקריטריוני הדיווח של הבנק.

להלן רשימת התונויים הספציפיים בגינם בוצעה הבטחת מהימנות מוגבלת בהיקפה:

2025	יחידת מידה	מידע/נתון מדווח
63	מיליארד ₪	סך המימון וההשקעות שהועמדו לקידום נושאים חברתיים לשנת 2025
62	%	אחוז הנשים מסך העובדים בקבוצת לאומי בשנת 2025
53	%	אחוז הנשים מהנהלה הבכירה בקבוצת לאומי בשנת 2025
41	%	אחוז הנשים בעשירון העליון של מקבלי השכר בלאומי בשנת 2025 (במונחי הכנסה חודשית חייבת במס, ללא בונוסים)
88	%	אחוז הרכש מספקים מקומיים מסך הרכש בלאומי בשנת 2025
96.3	%	אחוז העובדים בלאומי המאוגדים בהסכמים קיבוציים בשנת 2025
97	%	אחוז העובדים בלאומי שהשתתפו בתהליכי משוב והערכה בשנת 2025
54.2	מיליארד ₪	סך המימון וההשקעות שהועמדו לקידום נושאים סביבתיים לשנת 2025
2,638	tCO ₂ eq	פליטות גזי חממה - מכלול 1: פליטות ישירות ממקורות אנרגיה בבעלות או בשליטת הבנק
19,470	tCO ₂ eq	פליטות גזי חממה - מכלול 2: פליטות עקיפות מהפקת אנרגיה שנרכשה ונצרכה על ידי הבנק (שיטת השוק)
21,050	tCO ₂ eq	פליטות גזי חממה - מכלול 2: פליטות עקיפות מהפקת אנרגיה שנרכשה ונצרכה על ידי הבנק (שיטת המיקום)
1,635	tCO ₂ eq	פליטות גזי חממה - מכלול 3, פליטות עקיפות נוספות, שמקורן מפעילות בשרשרת הערך של הבנק
138	tCO ₂ eq	פליטות גזי חממה - מכלול 3, פליטות עקיפות נוספות, שמקורן מפעילות בשרשרת הערך של הבנק - קטגוריה 1: מוצרים ושירותים שנרכשו (צריכת נייר, טונרים ומים)
899	tCO ₂ eq	פליטות גזי חממה - מכלול 3, פליטות עקיפות נוספות, שמקורן מפעילות בשרשרת הערך של הבנק - קטגוריה 5: פסולת המיוצרת בתהליכי תפעול (אומדן פסולת כללית מעורבת, מחזור נייר וקרטון, מחזור פסולת אלקטרונית וסוללות, מחזור טונרים, שפכים)
377	tCO ₂ eq	פליטות גזי חממה - מכלול 3, פליטות עקיפות נוספות, שמקורן מפעילות בשרשרת הערך של הבנק - קטגוריה 6: נסיעות עסקים (נתוני טיסות ולינות באתרים ייעודיים)
231	tCO ₂ eq	פליטות גזי חממה - מכלול 3, פליטות עקיפות נוספות, שמקורן מפעילות בשרשרת הערך של הבנק - קטגוריה 13: נכסים מושכרים (צריכת חשמל של שוכרים בנכסים בבעלות הבנק)
103,955	מ"ק	נתוני צריכת מים מפעילות מטה לאומי (מתחם קשי"ב) בשנת 2025
1,110	טון	נתוני ייצור פסולת מפעילות לאומי בשנת 2025 (בניכוי פסולת כללית מעורבת ושאיבות מפרידי שומנים)
42	טון	נתוני ייצור פסולת קרטון בפעילות לאומי לשנת 2025
1,024	טון	נתוני ייצור פסולת נייר בפעילות לאומי לשנת 2025
43.6	טון	נתוני ייצור פסולת אלקטרונית בפעילות לאומי לשנת 2025

© KPMG 2026 סומך חייקין, שותפת רשומה בישראל ופירמה חברה בארגון הגלובלי של KPMG המורכב מפירמות חברות עצמאיות המסונפות ל-KPMG International Limited, חברה אנגלית פרטית מוגבלת באחריות. כל הזכויות שמורות.

0.04	טון	נתוני ייצור פסולת סוללות בפעילות לאומי לשנת 2025
1	טון	נתוני ייצור פסולת מכלי טונר בפעילות לאומי לשנת 2025
75	מ"ק	נתוני ייצור פסולת שאיבות מפרדי שומנים בפעילות לאומי לשנת 2025
39.4	מיליון ₪	היקף הרכש המוגדר "רכש ירוק" בלאומי בשנת 2025
40	%	אחוז הנשים בדירקטוריון לאומי בשנת 2025

להלן רשימת התהליכים הספציפיים בגינם בוצעה הבטחת מהימנות מוגבלת בהיקפה:

- ביצוע תהליך תיקוף לנושאים המהותיים של לאומי, בשנת 2025
- פליטות גזי חממה - מכלול 3, פליטות עקיפות נוספות, שמקורן מפעילות בשרשרת הערך של הבנק - קטגוריה 15: השקעות - הטמעה מתודולוגית לפי מסגרת מקובלת וקיום חישוב פליטות גזי חממה עקיפות בתיק האשראי של לקוחות החטיבות: עסקית, מסחרית, נדל"ן ומשכנתאות ואחזקות במניות סחירות באמצעות לאומי פרטנס לצד האחזקה בוואלי נשיונל בנק
- הטמעת מסגרת לניהול סיכוני אקלים בבנק, בהתאם למתודולוגיה מקובלת
- קיום קוד אתי פומבי ונגיש לציבור

מידע ופירוט נוסף לרבות היקף, תכולה, הנחות ואומדנים שנקבעו על ידי הבנק בנוגע לנתונים הספציפיים שנכללו בתהליך, ניתן למצוא בפרקים הרלוונטיים בדוח ה-ESG של הבנק.

בסיס למסקנה

ביצענו את התהליך בהתאם לתקן הבינלאומי להתקשרויות לצרכי ביצוע הבטחת מהימנות Assurance Engagements *other than Audits or Reviews of Historical Financial Information* (ISAE 3000), שיצא לאור על-ידי המועצה הבינלאומית לתקני ביקורת והבטחת מהימנות (IAASB). אחריותנו לפי תקן זה מתוארת בהרחבה בסעיף "תחומי האחריות של KPMG סומך חייקין" בדוח זה.

אנו נדרשים לעמוד בדרישות אי התלות ובדרישות האחרות של הקוד האתי הבינלאומי לרואי חשבון מקצועיים (כולל תקני אי תלות בינלאומיים), כפי שפורסם על ידי ה-International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA).

המשרד שלנו מיישם את 1 International Standard on Quality Management (ISQM), Quality Management for Firms that Perform Audits or Reviews of Financial Statements, כפי שפורסם על ידי ה-IAASB. תקן זה מחייב את הפירמה לתכנן, ליישם ולהפעיל מערכת לניהול איכות, הכוללת מדיניות ונהלים בנוגע לציות לדרישות אתיות, תקנים מקצועיים, ודרישות חוקיות ורגולטוריות. אנו סבורים כי הראיות שקיבלנו הן מספיקות ומתאימות כדי לשמש בסיס למסקנתנו.

תחומי האחריות של בנק לאומי לישראל

אחריות הנהלת לאומי הינה (א) תכנון, יישום וקיום של בקרה פנימית הרלוונטית להכנת הדוח, כך שיהיה נקי מהצגה מוטעית מהותית, בין עקב הוטאה ובין עקב טעות; (ב) בחירה או פיתוח של קריטריונים מתאימים לצורך הכנת הדוח, והתייחסות או תיאור נאות של הקריטריונים שנבחרו, לרבות מי פיתח אותם, כאשר הדבר אינו ברור מנסיבות ההתקשרות; (ג) הכנה/הצגה נאותה/חישוב נכון של הנתונים והמידע המדווחים בהתאם לקריטריונים הרלוונטיים.

תחומי האחריות של KPMG סומך חייקין

אחריותנו כוללת (א) תכנון וביצוע ההתקשרות לצורך השגת מידה מוגבלת של בטחון באשר לכך שהדוח נקי מהצגה מוטעית מהותית, בין עקב הוטאה ובין עקב טעות; (ב) גיבוש מסקנה עצמאית, בהתבסס על הנהלים שביצענו והראיות שהשגנו; (ג) דיווח על מסקנתנו לקוראי/ משתמשי דוח ה-ESG של הבנק.

סיכום העבודה שביצענו כבסיס למסקנתנו

הפעלנו שיקול דעת מקצועי ושמרנו על גישה ספקנית מקצועית לאורך כל תהליך העבודה. תכנון וביצענו את הנהלים שלנו כדי לקבל ראיות לגבי הנתונים הספציפיים, שהן מספיקות ומתאימות לשמש בסיס למסקנתנו. הנהלים שנבחרו תלויים בהבנתנו את הנתונים הספציפיים ובנסיבות העבודה, וכן בהתייחסותנו לאזורי שבהם סביר שיתרחשו טעויות מהותיות. בביצוע עבודתנו, הנהלים שביצענו כללו בעיקר:

- בחינת נתונים ספציפיים בתכולת הדוח לצורך ביצוע תהליך הבטחת מהימנות מוגבלת בהיקפה
- קיום ראיונות עם הגורמים המקצועיים בקבוצה, האחראים לספק את המידע הנדרש לצורך עריכת הדוח, על מנת לקבל הבנה בנוגע לנתונים הספציפיים

© 2026 KPMG סומך חייקין, שותפת רשומה בישראל ופירמה חברה בארגון הגלובלי של KPMG המורכב מפירמות חברות עצמאיות המסונפות ל-KPMG International Limited, חברה אנגלית פרטית מוגבלת באחריות. כל הזכויות שמורות.

- ביצוע השוואה כי הנתונים הספציפיים המוצגים בדוח תואמים לאסמכתאות הקיימות במקורות המידע הרלוונטיים לעריכת הדוח, וזאת על מנת לקבוע האם כל המידע המהותי הקיים במקורות אלה נכלל בדוח
- בהתאם לרלוונטיות, קיום ראיונות בנוגע לאופן החישוב, החיבור והשיטות ששימשו לאיסוף המידע המהותי ודיווח הנתונים הספציפיים

כחלק מתהליך ביצוע הבטחת מהימנות מוגבלת בהיקפה סקרנו את הגרסה הסופית של הדוח על מנת להבטיח שהיא משקפת את ממצאינו.

הנהלים שבוצעו במסגרת תהליך הבטחת מהימנות מוגבלת בהיקפה (Limited Assurance) שונים באופיים ובעיתוי שלהם, והיקפם קטן יותר בהשוואה לעבודת הבטחת מהימנות בהיקף סביר (Reasonable Assurance). לפיכך, ניתנת רמה נמוכה יותר של הבטחת מהימנות, בנוגע לדוח ה-ESG של הבנק.

הבטחת המהימנות המוגבלת בהיקפה ניתנה אך ורק עבור בנק לאומי לישראל בע"מ והינה בהתאם לתנאי ההתקשרות בינו לבין בנק לאומי לישראל בע"מ. עבודותינו נעשתה כדי שנוכל לבצע הבטחת מהימנות מוגבלת בהיקפה עבור בנק לאומי לישראל בע"מ על הנושאים אותם נתבקשנו לבחון במסגרת עבודתנו ולא לאף מטרה אחרת. אנו לא מקבלים או מניחים כי קיימת לנו אחריות כלפי גורם כלשהו מלבד בנק לאומי לישראל בע"מ, בהקשר לעבודה שבוצעה או מסקנות הבטחת המהימנות המוגבלת בהיקפה.

KPMG סומך חייקין

תל אביב

04 במרץ 2026

אינדקסים

TCFD TNFD

ממד	עמוד
ממשל תאגידי	
פיקוח הדירקטוריון על סיכוני הסביבה והאקלים	13
תפקיד ההנהלה בהערכה וניהול סיכוני הסביבה והאקלים	14-15
אסטרטגיה	
סיכוני הסביבה והאקלים וההזדמנויות שהבנק הגדיר לטווח הקצר, הבינוני והארוך	16-18
השפעות של סיכוני הסביבה והאקלים	19-25
עמידות אסטרטגית הבנק בהתאם למשבר הסביבה והאקלים	16-18
ניהול סיכונים	
זיהוי והערכת סיכוני סביבה ואקלים	22-25
ניהול סיכוני הסביבה והאקלים	21-24
זיהוי, הערכה וניהול סיכוני סביבה ואקלים כחלק אינטגרלי מניהול הסיכונים הכולל של הבנק	19
יעדים ומדדים	
מדדים להערכת סיכוני סביבה ואקלים והפוטנציאל	22-23
פליטות הבנק וסיכונים רלוונטיים	29-33
יעדי הבנק בהקשר של סיכוני סביבה ואקלים והפוטנציאל	28-33

ISSB

ממשל תאגידי	עמוד
IFRS S1 – גילוי מידע קיימות כללי	
פיקוח הדירקטוריון	50-54
תפקיד ההנהלה	4
תהליכי ממשל ובקרה	55-57
אסטרטגיה	
סיכונים והזדמנויות מהותיים	5-8
השפעה על מודל עסקי ושרשרת ערך	24-25
אסטרטגיה ותהליכי קבלת החלטות	4
חוסן האסטרטגיה	24-25
אופקי זמן (קצר, בינוני, ארוך)	24-25, 7
ניהול סיכונים	
זיהוי סיכונים והזדמנויות	19-21
הערכה וסדר עדיפויות	19
תהליכי ניהול סיכונים	21-24
שילוב בניהול סיכונים כולל	24, 19
יעדים ומדדים	
יעדים ומעקב ביצועים	7-8
עקביות והשוואתיות פליטות הבנק וסיכונים רלוונטיים	28-33, 22-23
חיבור לדוחות כספיים	24-25

עמוד	IFRS S2 – גילוי מידע אקלימי ממשל תאגידי
13	פיקוח הדירקטוריון על נושאי אקלים
14-15	תפקיד ההנהלה בנושא אקלים
14-15	תהליכי ממשל ובקורת אקלים
אסטרטגיה	
24-25	סיכוני אקלים (פיזיים ומעבר)
16-18	הזדמנויות אקלימיות
24-25	השפעה על אסטרטגיה ותכנון פיננסי
24-25	חוסן האסטרטגיה וניתוח תרחישים
ניהול סיכונים	
23, 19-21	זיהוי סיכוני אקלים
21-23	הערכה וניהול סיכונים
19, 12	שילוב במבנה ניהול הסיכונים הכולל
יעדים ומדדים	
29-32	פליטות גזי חממה (Scope 1-2)
29-32	פליטות גזי חממה (Scope 3)
22-23	מדדים ענפיים
16-17	יעדים ותוכניות מעבר

GRI

הדוח נערך בהתאם לאינדיקטורים המהותיים הרלוונטיים, שנבחרו על ידי הבנק על פי תקן ה-GRI, כלהלן:

עמוד	מדד
GRI 2: גילוי נאות בנושאים כלליים	
4	2-1 פרטי החברה
69	2-2 ישויות הכלולות בדיווח הקיימות של הארגון
69-70	2-3 תקופת דיווח, תדירות הדיווח ויצירת קשר
72-73	2-5 בקרה חיצונית
4	2-6 תיאור הפעילות העסקית של החברה
36-39	2-7 עובדים
34-35, 13-15	2-12 תפקיד הדירקטוריון בפיקוח ניהול האימפקט
34-35, 14-15	2-13 האצלת אחריות לניהול אימפקט
34, 13	2-14 תפקידו של הדירקטוריון בדיווח על קיימות
11	2-16 תקשור עם בעלי עניין של נושאים חיוניים
4	2-22 הצהרה על אסטרטגיית פיתוח מקיימת
40-43, 28-29, 5-8	2-24 הטמעת מדיניות בפעילות העסקית
39	2-30 הסכמים קיבוציים
GRI 3: נושאים מהותיים	
7-8	3-1 תהליך קביעת נושאים מהותיים
7-8	3-2 רשימת נושאים מהותיים
7-8	3-3 ניהול נושאים מהותיים

ממד	עמוד
GRI 201: ביצועים כלכליים	
201-2 השלכות פיננסיות, סיכונים והזדמנויות עקב שינויי האקלים	18-16, 25-24
GRI 204: ספקים	
204-1 רכש מקומי	48
GRI 302: אנרגיה	
302-1 צריכת אנרגיה בתוך הארגון	30
302-2 צריכת אנרגיה מחוץ לארגון	30
302-3 עצימות אנרגיה	30
302-4 הפחתה בצריכת אנרגיה	30
GRI 303: מים ושפכים	
303-5 צריכת מים	30
GRI 305: פליטות	
305-1 פליטות גזי חממה - מכלול 1	31
305-2 פליטות גזי חממה - מכלול 2	31
305-3 פליטות גזי חממה - מכלול 3	31
305-4 עצימות פליטות	30
305-5 הפחתת פליטות גזי חממה	30
GRI 306: פסולת	
306-3 ייצור פסולת	31
GRI 405: גיוון תעסוקתי ושוויון הזדמנויות	
405-1 גיוון עובדים בחברה ובדירקטוריון החברה	36, 53